

Folketinget - Udvalget for Videnskab og Teknologi

Christiansborg, den 14. januar 2005

Ubesvarede spørgsmål ved valgets udstrivelse

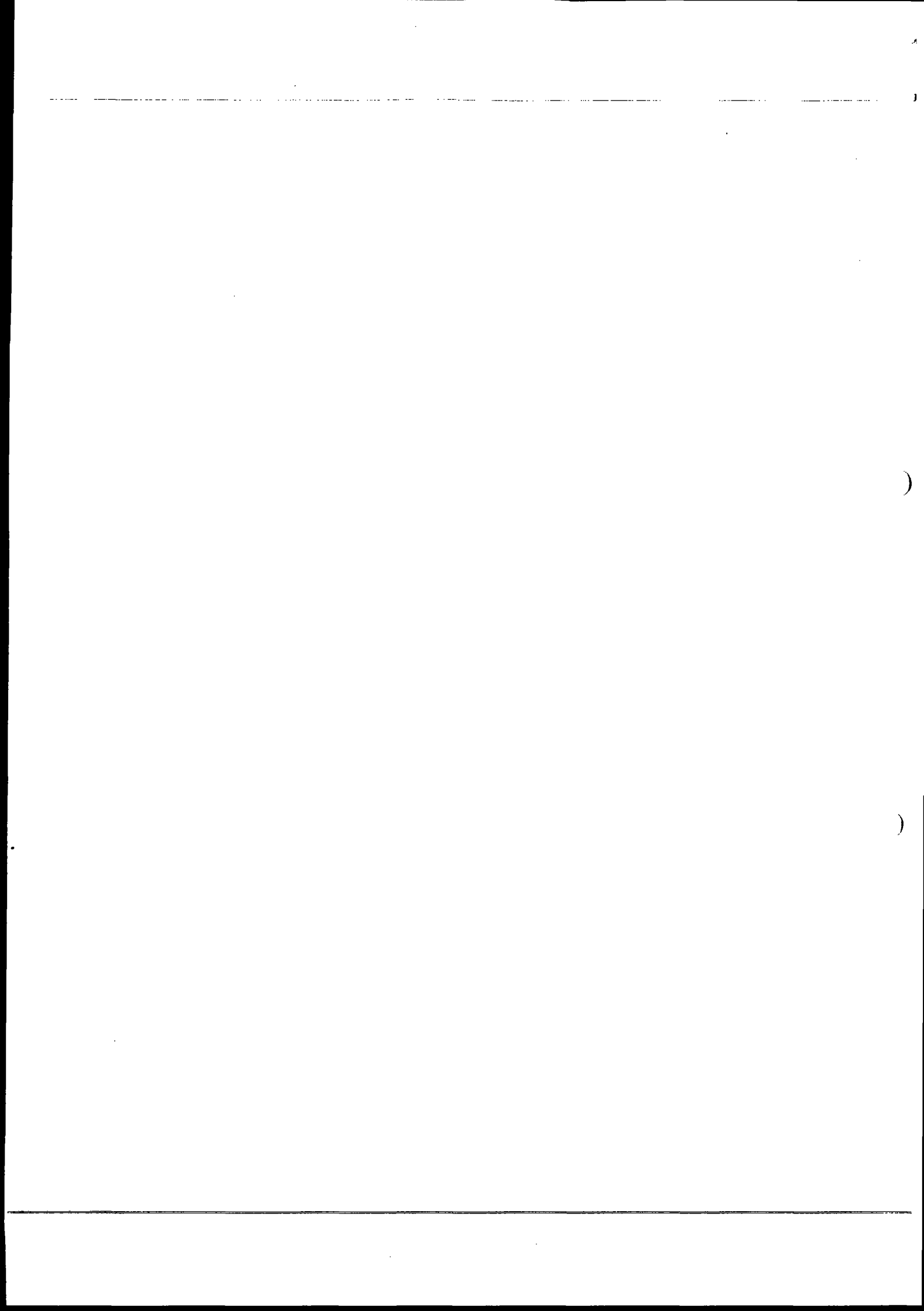
Udvalget udbeder sig - i 5 eksemplarer - ministerens besvarelse af følgende spørgsmål:

Ad

- L 141** Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven). (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, afholdelse af prøver og eksaminer i udlandet, friplads- og stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende.
Af videnskabsministeren (Helge Sander).
- 1 Hvor mange studerende er der i dag fra henholdsvis EU, EØS, omfattet af udvekslingsprogrammer, omfattet af Danida-programmer og studerende, der ikke er danske, og som ikke falder i nogen af de førnævnte kategorier.
  - 2 Hvor mange studerende forventer ministeren i fremtiden vil betale for uddannelse i Danmark? Dette bedes angivet både i absolutte tal og i andel for universiteterne set under et og hver for sig.
  - 3 Hvor mange ekstra stipendier forventer ministeren, at betalende studerendes betaling vil generere?
  - 4 Hvor stor en administrativ byrde forventer ministeren, det vil være at opkræve betaling fra den nævnte gruppe af studerende?
  - 5 Hvilke retningslinjer vil ministeren fastsætte for udarbejdelse af beregningsgrundlag?
  - 6 Hvad vil ministeren gøre, hvis det viser sig, at taxametret ikke dækker omkostningerne, eller hvis det viser sig, at taxametret er større end omkostningerne?
  - 7 Forventer ministeren, at det er "almindelige" danske studier, der udbydes med betaling, eller at der udvikles særlige betalingskurser?

- 8 Hvilke godkendelsesprocedurer vil der være for eventuelle særlige kurser/studieprogrammer for betalende studerende? Vil Aalborg Universitet f.eks. kunne udbyde et medicinstudie for betalende studerende?
- 9 Hvis der udvikles særlige kurser/studieprogrammer for betalende studerende, vil danske studerende så gratis kunne deltage i disse kurser?
- 10 Hvorfor træder lovgivningen om betaling for studier i Danmark i kraft på to forskellige tidspunkter for henholdsvis korte og mellemlange videregående uddannelser, jf. § 8 i lovforslag nr. L 23, og for lange videregående uddannelser, jf. § 2, stk. 1, i lovforslag nr. L 141?
- 11 Hvordan fordeles antallet af fripladser på universiteterne?
- 12 Fordeles fripladser på samme måde til universiteter som til andre uddannelsesinstitutioner?
- 13 Hvordan forestiller ministeren sig konkret, at det enkelte universitet administrerer ordningen og finder studerende, der er særligt kvalificerede til at modtage en friplads og et stipendium?
- 14 Hvilken administration forestiller ministeren sig, der skal forbindes med, at universitetet skal fordele måske ca. 10 fripladser efter beskæftigelsessituationen?
- 15 Forventer ministeren, at de 150 fripladser vil påvirke beskæftigelsessituationen i Danmark i en sådan grad, at det er nødvendigt at fastsætte dette begrænsende kriterium?
- 16 Vil ministeren koordinere de respektive universitetsbestyrelses opfattelse af beskæftigelsessituationen?
- 17 Er det ministerens indtryk, at universiteterne optager udenlandske studerende, der ikke opfylder de faglige krav?
- 18 Hvad skal der ske betalingsmæssigt, hvis en studerende ønsker at skifte til enten et billigere eller dyrere studium i forhold til det, den studerende er begyndt på, og hvem har kompetencen til at beslutte, hvad der skal ske?
- 19 Vil et eventuelt studieskift påvirke den studerendes opholdsgrundlag?
- 20 Er det ministerens opfattelse, at det er "de forkerte", der fylder op på universiteterne, jf. Venstres ordførers bemærkninger under 1. behandling den 14. januar 2005?

P.u.v.
Hanne Severinsen
formand.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Folketinget
Udvalget for Videnskab og Teknologi

MODTAGET

14 DEC. 2004
11.18
Den Centrale Indlevering

Ministry of Science
Technology and Innovation

Hermed fremsendes i 2 eksemplarer høringssvar og høringsresumé til forslag om Lov om ændring af universiteter (universitetsloven) – (gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, afholdelse af prøver og eksaminer i udlandet, friplads- og stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)

14 DEC. 2004

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Med venlig hilsen

Helge Sander

**Resumé af høringssvar vedr. ændringen af universitetsloven -
(Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og
betalingsordning)**

4. november 2004

VTU har modtaget 38 høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven) af 4. oktober 2004.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Svarene berører samlet nedenstående 6 temaer i lovudkastet. I det følgende beskrives de generelle træk i høringssvarene.

Sagsnr. 63088
Dok-id 313145

- 1) Overordnede bemærkninger
- 2) Parallelløb – hvor udenlandske uddannelsesforløb kan erstatte danske uddannelsesforløb
- 3) Fællesuddannelse – hvor en del af uddannelsen skal gennemføres i udlandet
- 4) Prøver i udlandet
- 5) Stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende
- 6) Ikrafttrædelse

Ad 1: Overordnede bemærkninger

Samlet set finder universiteterne udtrykt ved Rektorkollegiets høringssvar, at lovforslaget ikke vil virke fremmende på universiteternes arbejde med internationalisering af uddannelserne. Særligt finder universiteterne det meget uheldigt, at statsanerkendte danske uddannelser ikke kan udbydes i udlandet. Universiteterne understreger, at der er behov herfor, og at det bør være muligt uden statstilskud. Endvidere vurderer universiteterne, at det planlagte antal stipendier er alt for få, samt at ikrafttrædelsen den 1. september 2005 er urealistisk.

En række organisationer, herunder DI, Dansk Metal og DH&S, finder det overordnet positivt, at der med lovforslaget sættes fokus på internationalisering af uddannelserne, men er generelt enige med universiteterne om, at antallet af stipendier er for få, og at ikrafttrædelsen bør udskydes.

Ad 2: Parallelførløb

De fleste universiteter finder, at bestemmelser om parallelførløb er for restriktive, og at lovforslaget stiller spørgsmålstegn ved universiteternes egne kvalitetssikringsmekanismer (blandt andet KU).

HHÅ finder bestemmelserne herom overflødige, da parallelførløb allerede kan etableres indenfor den eksisterende universitetslov og henviser til uddannelsesbekendtgørelsens § 72.

Flere høringsvar finder det positivt, at der ikke længere kræves meritoverførsel. (blandt andet DTU og KU).

Ad 3: Fællesuddannelse

Flere universiteter (blandt andet KU) finder bestemmelserne unødigt restriktive og ufleksible. Særligt uheldigt er, at fællesuddannelser kun kan godkendes i særlige tilfælde, hvor universitet ikke har den fulde faglige kompetence. Det er ikke fordrende for øget internationalisering.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Der påpeges af de fleste universiteter, at relationerne til Erasmus Mundus programmet skal tydeliggøres og uddybes. Det bliver også bemærket, blandt andet af AU, at forslaget næppe tager højde for kravene i Erasmus Mundus programmet.

Generelt kritiserer universiteterne, at lovteksten er uklar i forhold til mulighederne for "joint degrees" og samarbejde mellem universiteter (såvel mellem danske og udenlandske universiteter) samt i forhold til studienævnets kompetence mv.

Ad 4: Prøver i udlandet

Høringsparterne finder, at det er en teknisk ændring, og der er ikke særlige bemærkninger hertil.

Ad 5: Stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Generelt udtrykker høringsparterne sig positivt om intentionerne bag en stipendieordning og om deltagerbetaling for visse udenlandske studerende.

Endvidere udtrykker høringsparterne, at der er alt for få stipendier, og at der ikke er sammenhæng mellem størrelsen af det taxametertilskud til studerende uden for EU/EØS, der fjernes, og stipendiernes størrelse, hvorved lovforslaget reelt opleves som en spareøvelse.

Universiteterne kritiserer, at lovforslaget fokuserer på højt teknologiske uddannelser indenfor teknisk videnskab og naturvidenskab mv. og ikke mere bredt. Andre, eksempelvis Akademiet for de Tekniske Videnskaber og DI finder, at fokuseringen er i orden. I forlængelse heraf ønsker flere høringsparter, at det skal være universiteterne, der selv foretager prioriteringen af stipendierne.

Det er også et ønske, at universiteterne får mulighed for selv at tilbyde udenlandske studerende en friplads. Med ændringen fra "kan" til "skal" i § 26, stk. 2, er denne mulighed udelukket.

AC og Civiløkonomerne påpeger, at der er behov for en koordineret markedsføringsindsats af stipendieordningen.

Flere høringsparter (AU, Rektorkollegiet, DSF og DI) efterlyser en "greencard"-løsning for stipendieordningens studerende, når de har afsluttet kandidatuddannelsen. Med en sådan løsning vil det være muligt for de udenlandske kandidater at blive i Danmark for at søge arbejde til gavn for erhvervslivet m.m.

Vedrørende opkrævning af deltagerbetaling for studerende uden for EU/EØS efterlyser flere høringssvar (HHK og Rektorkollegiet) en større frihed og bedre kommercielle vilkår. Der henvises til UVMs lovforslag herom.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Ad. 6: Ikrafttrædelse

Størstedelen af høringssvarene giver udtryk for, at ikrafttrædelsestidspunktet for stipendieordningen og afskaffelsen af taxametertilskuddet den 1. september 2005 skal ændres. Fristen er uhensigtsmæssig af hensyn til ansøgere (i forhold til opholdstilladelse mv.), universiteternes udvælgelse og annoncering mv. og flere høringsparter giver udtryk for overraskelse over, at ordningerne træder i kraft fra den 1. september 2005, idet forventningen i forhold til regeringens internationaliseringsredegørelse var, at der skulle være en indfasningsperiode frem til 2008.

ROSKILDE UNIVERSITETSCENTER

Rektor

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

CUF/41.03	
Sags nr. 63088	Dok.id. 311826
DATE 26/10-04	Bilag:

DATO/REFERENCE

25. oktober 2004 HTJ/bop

JOURNALNUMMER

2002-00-000/0002

Høringssvar-unlov

DERES REFERENCE / JOURNALNUMMER

Under henvisning til ministeriets skrivelse af 4. oktober 2004 vedrørende høring over Udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven), skal Roskilde Universitetscenter hermed fremsende følgende kommentarer:

Universitetet er positivt indstillet overfor mulighederne for at deltage i internationale uddannelses-samarbejder. Universitetet er derfor tilfreds med, at universitetsloven ændres, således at der ikke er formelle hindringer for sådanne samarbejder.

Universitetet har dog følgende bemærkninger til de enkelte ændringsforslag:

1. Ad § 3, stk. 4.

Universitetet finder det vanskeligt at forstå behovet for, at universitetets uddannelser kun kan udbydes i Danmark.

Det centrale for Videnskabsministeriet - og universitetet - er, at uddannelsen lever op til de kvalitetskrav, som ministeriet og universitetet har fastsat.

Disse kvalitetskrav sikres gennem benyttelse af eksternt udpeget censorer fra de nationale censorkorps ved eksamener, gennem evalueringer foretaget af evalueringsinstitutioner som er uafhængige af universitetet og gennem universitetets sikring af de videnskabelige kompetencer hos de benyttede videnskabelige medarbejdere og lærere.

Denne kvalitetssikring er imidlertid geografisk uafhængig, idet den - om end med lidt praktiske vanskeligheder - udmærket kan finde sted i andre lande end Danmark. Klageadgang og klagebehandling kan ligeledes løses, og på uddannelsesområdet er der ikke international tradition for erstatningskrav.

Universitetet foreslår derfor, at bestemmelsen ophæves eller eventuelt justeres således at universitetet - såfremt der udbydes uddannelsesforløb uden for Danmark - er forpligtiget til at benytte danske censorer, og være forpligtiget til at lade uddannelserne evaluere i overensstemmelse med de danske evalueringstraditioner og evalueringsinstitutioner.

Hvis muligheden for at udbyde uddannelser i udlandet ikke sikres, vil danske universiteter miste en vigtig konkurrenceparameter på de globaliserede uddannelsessystemer eller -markeder. Danske universiteter vil miste muligheden for at have et udstillingsvindue, hvis Danmark ikke er synlig med filialer i de regioner, hvor uddannelsesaktiviteten ekspanderer i øjeblikket, og hvor talentmassen er enorm.

Dette har en række konsekvenser, som er særdeles uheldige. Hvis ikke danske universiteter har udstillingsvinduer i form af uddannelsesudbud i andre lande, er danske universiteter mindre synlige og vil blive betragtet som provinsielle med det resultat, at det bliver vanskeligere at tiltrække de bedste udenlandske forskere og studerende.

Universiteterne betragter disse sidegevinster, inklusiv det yderligere incitament til internationalisering af universiteterne i Danmark, som det vigtigste. Der er ingen universiteter, der forventer, at det økonomisk bliver en guldgrube at udbyde danske universitetsuddannelser – de rigtige statsanerkendte – i udlandet, men det er muligt at gøre det med et vist økonomisk overskud.

2. Ad § 3, stk. 5 og 6.

Universitetet har for så vidt ingen kommentarer til formuleringen af disse stykker.

Universitetet finder det imidlertid vanskeligt at se, at der i disse stykker eller andre steder i lovændringen er sikret hjemmel til, at universitetet kan deltage i "joint-degree"-samarbejder.

Lovændringen angiver, at danske universiteter kan godkende og udstede eksamensbeviser for udenlandske studieforløb. Men efter lovteksten vil det være det enkelte universitet, som udsteder og står inde for eksamensbeviset. Det bør imidlertid være på vegne af konsortiet: De universiteter man samarbejder med.

Det karakteristiske i "joint degree"-samarbejder er, at en række samarbejdende universiteter i fællesskab udsteder eksamensbevis og i fællesskab garanterer kvaliteten i uddannelsen – selvom det rent praktisk er et universitet, som udsteder beviset. Hvis man ikke har denne mulighed kan der ikke indgås et samarbejde.

Da universitetet går ud fra, at en af hensigterne med lovforslaget er at give universiteterne mulighed for at deltage i denne type samarbejde, skal man foreslå ministeriet, at hjemmel til dette gøres helt tydelig.

3. Ad § 3, stk. 8.

Med henblik på at tydeliggøre indholdet i bestemmelsen forslår universitetet, at sidste del af stykket formuleres på følgende måde:

" - - - uden at have været optaget og indskrevet som ordinær studerende til den pågældende uddannelse."

4. Ad § 26, stk. 2.

Universitetet er bekymret over den absolutte formulering af den foreslåede ændring. Universitetet finder, at der bør være mulighed for at universitetet selv kan etablere stipendier, som kan tildeles særlige udenlandske studerende og som fritager disse helt eller delvis for undervisningsbetaling. Universitetet foreslår, at bestemmelsen udvides med en sådan mulighed.

5. Ad § 19, stk. 6

Universitetet finder at de fagområder, hvortil der er reserveret stipendier, er for snævert afgrænset. Universitetet kunne blandt andet ønske, at miljøområdet var medtaget. Desuden finder

universitetet, at det afsatte antal stipendier er for lille til at få betydning for universiteternes mulighed for at rekruttere de bedste studerende i konkurrence med lande, hvor universiteterne selv har mulighed for at tilbyde stipendier og fritage studerende for undervisningsbetaling. (For eksempel USA, hvor dette er meget udbredt). Denne betænkelighed skal ses i sammenhæng med ovenstående pkt. 4.

6. Ad § 2 (overgangsbestemmelsen).

Universitetet skal henlede opmærksomheden på, at markedsføring af universitetets uddannelser overfor udenlandske ansøgere med henblik på studiestart 1. september 2005 har været i gang længe.

Man må derfor forvente, at en række udenlandske ansøgere har foretaget en række aktiviteter i tillid til den givne information og i tillid til de hidtil gældende regler. Disse ansøgere vil derfor med den foreslåede overgangsregel få ændret deres økonomiske situation væsentligt - en ændring som kan have afgørende betydning for de pågældendes muligheder for at påbegynde det ønskede studium.

Universitetet skal derfor foreslå, at overgangsreglen ændres, således at taxametertilskuddet først bortfalder for studerende, der påbegynder deres uddannelse 1. februar 2006 eller senere.

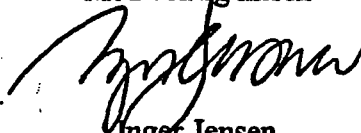
Med denne ændring vil universitetet have mulighed for på en rimelig måde at sikre en korrekt information til udenlandske ansøgere.

Afslutningsvis skal det anføres, at når taxametertilskuddet for studerende udenfor EU og EØS landene bortfalder, så mister universiteter indkomst, som forventes kompenseres gennem betalinger fra de studerende. Hvis danske universiteter skal have mulighed for at tiltrække et tilstrækkeligt stort antal udenlandske studerende, der betaler for deres uddannelse, kræver det en stærk intensiveret oplysningskampagne og markedsføring.

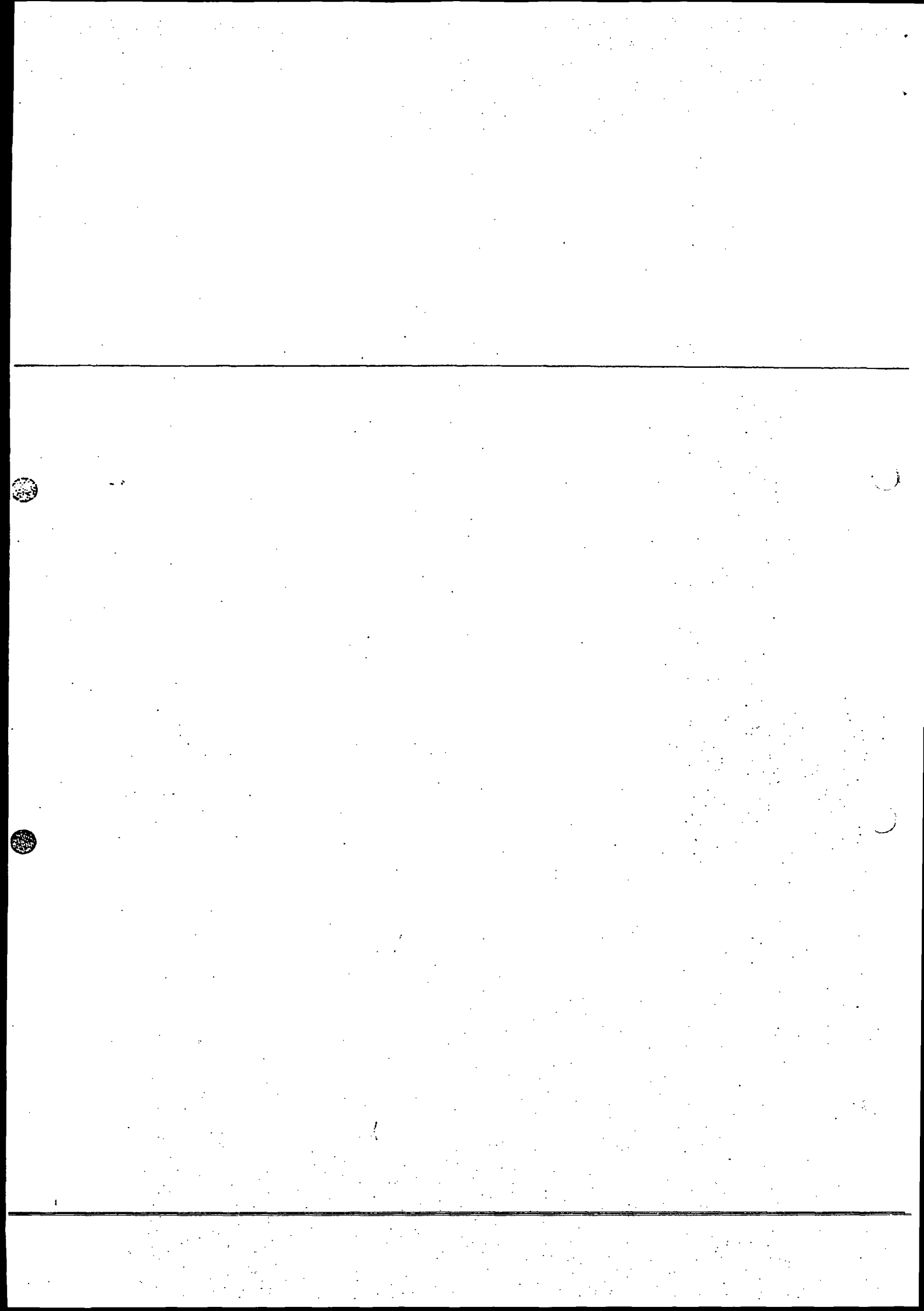
Det er dyrt at deltage i internationale messer og omkostningsfyldt at udarbejde markedsføringsmateriale. Det vil således være en god hjælp til universiteterne med tilskud til sådanne aktiviteter i en to- til treårig indkøringsperiode.

Et forslag til en sådan overgangsmodel kunne være, at der for studerende optaget i 2006 bortfalder 1/3 af taxametertilskuddet, for studerende optaget i 2007 bortfalder 1/2 af tilskuddet og for studerende optaget i 2008 udbetales 1/3 af det nuværende tilskud. Dette ville gøre overgangen til betaling mere håndterlig for universiteterne og derfor i mindre grad svække internationaliseringsbestrebelsene på det enkelte universitet.

Med venlig hilsen

Inger Jensen
prorektor

A A R H U S U N I V E R S I T E T

Ministeriet for Videnskab, Teknologi
og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

CUF <i>2. m. 10</i>	Sagsbehandler
Sags nr. <i>63088</i>	Dok.id. <i>312464</i>
DAFO <i>27/10-04</i>	Bilag:

REKTOR

Dato: 26. oktober 2004

Journalnr: AU-2002-010-003

Reference: pmm

Direkte tlf: 8942 11 42

E-post: pmm@adm.au.dk

Afsenders CVR-nr:

44-82-66-14

Høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter - MVTU j.nr. 63088

Aarhus Universitet har modtaget brev af 4. oktober 2004 fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling med udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven inden for områderne 1) gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, 2) afholdelse af prøver i udlandet, 3) stipendieordning for visse udenlandske studerende, samt 4) opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende.

Forslaget har til hensigt yderligere at fremme internationaliseringen af de danske universiteters uddannelser. Herunder skal de foreslåede ændringer gøre det muligt for de danske universiteter at deltage i uddannelsesaftaler i henhold til EU's Erasmus Mundus-program.

Aarhus Universitet kan fuldt ud tilslutte sig lovforslagets intentioner om at styrke det internationale element i universitetsuddannelserne.

Universitetet finder imidlertid også, at dele af forslaget bør justeres inden vedtagelsen. Under drøftelser i Rektorkollegiet er der bl.a. peget på følgende områder, som Aarhus Universitet kan tilslutte sig:

Lovforslagets § 1, nr. 1

- Der ses ingen begrundelse for, at universiteternes godkendte uddannelser alene kan udbydes i Danmark. Tværtimod er der gode grunde til, at danske universiteter også skal have mulighed for at udbyde deres uddannelser - uden taxameter og mod deltagerbetaling - i udlandet (forslagets § 3, stk. 4).

- Det er vanskeligt at se, at lovforslaget tager højde for de krav, som Danmark har været med til at tilslutte sig som dele af Erasmus Mundus-programmet og som er betingelsen for, at danske universiteter kan deltage i dette. Erasmus Mundus programmet omfatter fælles uddannelser, som foregår i forskellige lande, og hvor de studerende optages på uddannelsen og ikke på en given institution. Bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 6

Ledelsesekretariatet
Aarhus Universitet
Bygning 431
Nordre Ringgade 1
8000 Århus C
Tlf: 8942 1111
Fax: 8619 7029
E-post: led@au.dk
Web: www.au.dk/led

indeholder en lang række begrænsninger, der ikke tillægger institutionerne mange reelle frihedsgrader, og som let kan opfattes som et udtryk for manglende tillid til både de danske universiteters og de samarbejdende udenlandske universiteters evne til at gennemføre fælles uddannelser af høj kvalitet (forslagets § 3, stk. 5-9).

LEDELSESSEKRETARIATET

Lovforslagets § 1, nr. 3

- Det er tidsmæssigt urealistisk at forestille sig stipendieordningen for visse udenlandske studerende indført pr. 1. september 2005. Der skal forinden være tid til folketingets vedtagelse af lovforslaget, ministeriets efterfølgende fordeling af stipendier og fastsættelse af supplerende regler, universiteternes indkaldelse af ansøgninger, udpegningsprocedure og ansøgernes ansøgning om opholdstilladelse.

- Det bemærkes, jf. bemærkningerne til lovforslaget, at færdiguddannede særligt kvalificerede udenlandske kandidater efter gældende regler vil være forhindrede i at blive i Danmark efter afsluttet uddannelse.

- Det foreslåede antal stipendier er for lavt i forhold til den taxameterudgift/indtægt, der er i dag for denne gruppe udenlandske studerende. Det vil derfor være et tab for universiteternes internationaliseringsbestrebelse, at der er så få stipendier til rådighed for ikke-EU/EØS borgere.

- Det er efter universitetets opfattelse for snævert, hvis stipendieordningen som anført i bemærkningerne alene rettes mod studerende inden for det samme højteknologiske område, som forskning og uddannelse i alle lande og verdensdele satser på. De danske og europæiske universiteter har netop mulighed for at tilbyde studerende fra ikke EU/EØS-området uddannelser, der formidler europæiske erfaringer og kompetencer inden for sociale, kulturelle og organisatoriske spørgsmål på tværs af landegrænser.

Lovforslagets § 1, nr. 4

- Det må anses for meget risikabelt, hvis betalingsordningen for studerende for lande udenfor EU/EØS skal indføres allerede fra 1. september 2005. Der er lange optagelsesprocedurer for udenlandske studerende og betalingsordningen for de studerende skal være besluttet, kalkuleret og beskrevet allerede i det informationsmateriale, der er til rådighed forud for potentielle studerendes beslutning om at søge optagelse. Herefter skal ansøgerne søge om og have behandlet en ansøgning om opholdstilladelse. Det er derfor en nærliggende risiko, at ordningen kommer skævt fra start, at udenlandske studerende fravælger Danmark, og at de danske universiteter får et betydeligt indtægtstab ved omlægningen fra taxameterfinansiering til brugerbetaling.

Administrative konsekvenser

Det fremgår af udkastet, at lovforslaget ikke har administrative konsekvenser for staten. Dette er efter universitetets opfattelse ikke korrekt, hvis universiteterne medregnes i den statslige forvaltning. Gennemførelsen af lovforslaget vil give anledning til et betydeligt administrativt merarbejde til ændring af studieadministrative systemer (fakturering, indberetninger, betalingskontrol, kontrol af status i henhold til udlændingeloven mv.), priskalkulationer, udarbejdelse af informationsmateriale, ændring af studieordninger m.v.

LEDELSESSEKRETARIATET

Økonomiske konsekvenser

Som nævnt må et bortfald af taxameterindtægter for udenlandske studerende (udenfor EU og EØS) pr. 1. september 2005 forventes at medføre et betydeligt indtægtstab for universiteterne. For Aarhus Universitets vedkommende har universitetets studiekontor beregnet et "worst case scenario", hvor universitetet årligt vil miste taxameterindtægter på 5,5 mio. kr for de p.t. ca. 250 indskrevne udenlandske studerende for lande udenfor EU og EØS.

Med venlig hilsen

Niels Chr. Sidenius
rektor

kopi:
Rektorkollegiet

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Mette Skovsbøll [ms@adm.au.dk]
Kopi til: wm@rks.dk
Sendt den: 27/10/2004
Emne: Høringssvar
Vedlagt Aarhus Universitets høringssvar om udkast til lov om ændring af lov om universiteter.

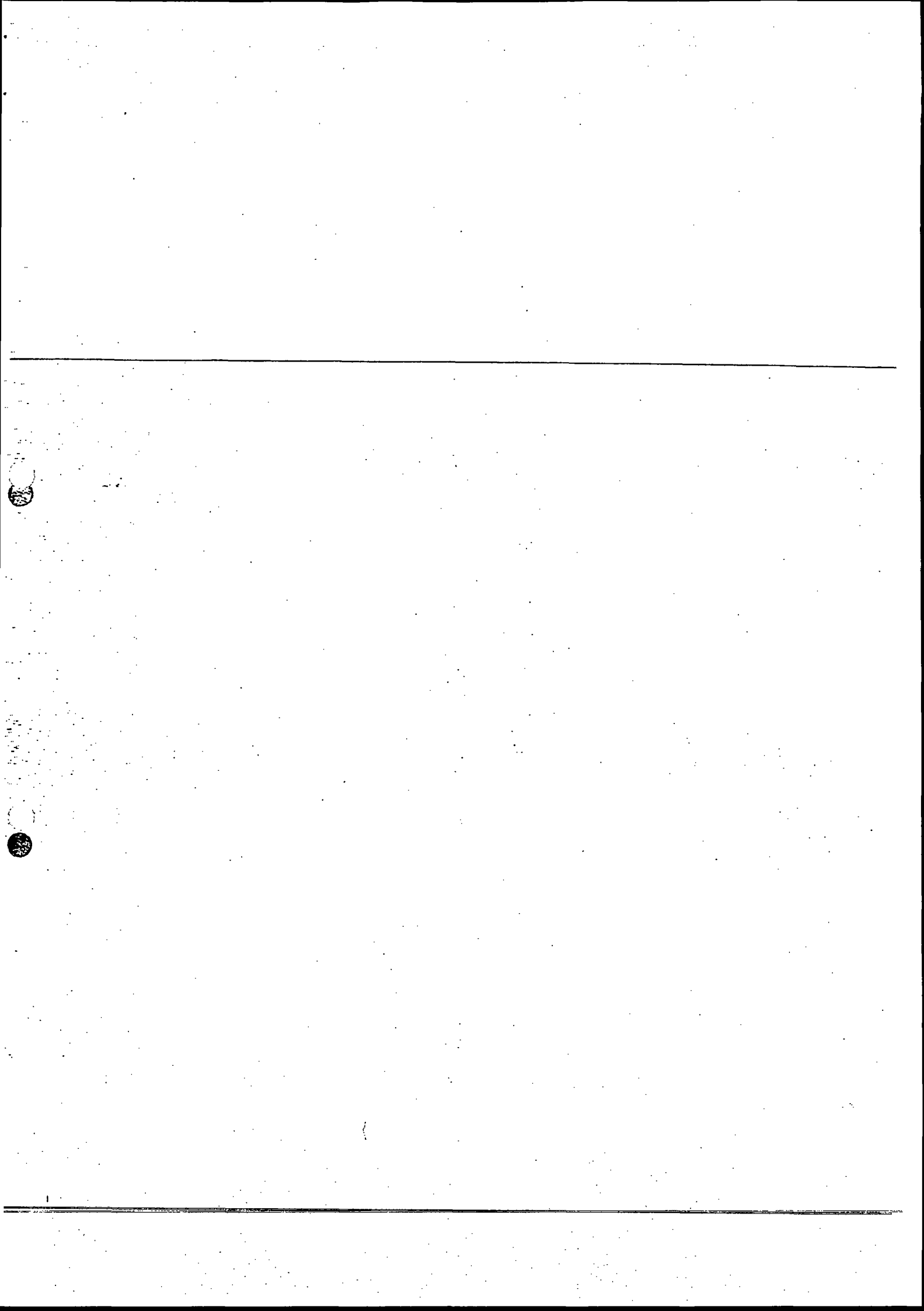

Venligst bekræft modtagelsen.

Med venlig hilsen

Mette Skovsbøll
afdelingsleder
Ledelsessekretariatet
Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade 1
8000 Århus C
Tlf.: 89 42 11 37

Aarhus School of Business

Handelshøjskolen
i Århus

Handelshøjskolen i Århus
Fuglesangs Allé 4
DK - 8210 Aarhus V
Denmark

Tel. +45 89 48 66 88
Web www.asb.dk
CVR 4592 2014

REKTORATET

Ministeriet for
Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

CUF.m.12	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 312466
DATE 27/10-04	Bilag:

Tlf. 89 48 66 88

Fax 89 48 66 83

E-mail td@asb.dk

Århus, den 27. oktober 2004

Ref. TD

Høring om ændring af universitetsloven (ministeriets j.nr. 63088)

Handelshøjskolen i Århus hilser intentionen i ændringsforslagene velkommen, men Handelshøjskolen må dog samtidig især i forbindelse med forslaget om gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet udtrykke bekymring over, at ministeriet tilsyneladende ikke for alvor ønsker at betræde den vej, der hedder øget uddannelsessamarbejde mellem universiteter.

Det er Handelshøjskolens opfattelse, at universitetsloven uanset ændringerne stadig vil være for ufleksibel og dermed vil medføre u hensigtsmæssige barrierer for studentermobiliteten i strid med hensigten i Bologna-deklarationen og den løbende udviklingsproces. Endvidere vil forslagens detailregulering være en barriere for et konstruktivt samarbejde mellem universiteterne om uddannelsesudvikling og -fornyelse.

Et grundlæggende problem i den forbindelse er det, at forslaget udelukkende - og desværre uden at gå særligt vidt - fokuserer på samarbejder med udenlandske universiteter, mens påtrængende samarbejder mellem danske universiteter indbyrdes ikke reguleres.

I forbindelse med forslaget om internationale stipendier står Handelshøjskolen undrende over for det snævre fokus, ordningen har både mht. de udvalgte uddannelsesområder og mht. antallet af stipendier. Det er Handelshøjskolens opfattelse, at ordningen bør omfatte alle universiteterne. Samtidig bør iværksættelsen udskydes et år for at undgå, at en række ansøgere tidsmæssigt kommer i klemme.

I det følgende vil Handelshøjskolen kommentere dele af forslagene.

§ 3, stk. 1 (Kun udbud i Danmark)

Handelshøjskolen er ikke enig i den grundsætning, at danske universiteter kun kan udbyde deres uddannelser i Danmark. I betragtning af den generelt høje kvalitet, der kendetegner danske universitetsuddannelser, synes det ikke hensigtsmæssigt at afskære universiteterne fra i visse tilfælde at benytte uddannelserne som en høj kvalitets eksportvare.

Udenlandske uddannelsesinstitutioner er ved at få øjnene op for det danske uddannelsesmarked, og en hindring som den foreslåede vil skabe en urimelig konkurrenceforvridning.

§ 3, stk. 5 (Parallelløb)

Handelshøjskolen foreslår, at forslaget om parallelløb udgår, idet parallelløb allerede i dag findes og reguleres fortrinligt ved uddannelsesbekendtgørelsens § 72 om merit.

Ministeriet fremhæver som det særlige ved parallelløb, at der ikke er tale om en individuel meritvurdering i modsætning til almindelig studenterudveksling.

Handelshøjskolen skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at merit iht. uddannelsesbekendtgørelsens § 72 også kan gives "ved almindelige regler fastsat af universitetet". Denne bestemmelse bliver i dag bl.a. brugt i forbindelse med aftaler med andre universiteter om anerkendelse af uddannelsesdele, således at der her *ikke* er tale om individuelle meritvurderinger. Den forskel til dagens praksis, som ministeriet fremhæver i forbindelse med beskrivelsen af parallelløb, er altså ikke eksisterende.

I forhold til den nuværende retstilstand synes desuden to indskrænkninger at fremgå af ministeriets forslag.

Selve begrebet parallelløb indikerer, som det også nævnes i bemærkningerne til forslaget, at der "i princippet er tale om to ensartede uddannelsesforløb" ved de to samarbejdende universiteter. Dagens praksis mht. meritaftaler indskrænker sig imidlertid ikke kun til ensartede forløb. Mange meritaftaler vedrører uddannelsesdele på uddannelser, som i øvrigt kan være forholdsvist forskellige.

En indskrænkning ligger også i den annoncerede maksimumsgrænse for merit efter bestemmelsen om parallelløb.

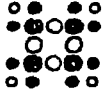
Indskrænkningerne forekommer uhensigtsmæssige, især set i lyset af, at disse indskrænkninger ikke gælder ved den individuelle merit. Da bestemmelsen i øvrigt ikke giver nye muligheder, som ikke allerede i dag er indeholdt i de gældende bestemmelser, foreslås bestemmelsen som nævnt udeladt.

§ 3, stk. 6 (Fællesuddannelser)

Forslaget om fællesuddannelser er et vigtigt første skridt på vejen til øget uddannelsessamarbejde mellem universiteterne, men forslaget er desværre ikke vidtgående nok til at være et velegnet redskab til løsning af de problemer, universiteterne i dag står over for i dette samarbejde.

Dette skyldes for det første, at der er en række indskrænkninger i forslaget, som vil hindre mange fornuftige samarbejdstiltag mellem universiteterne.

Det er en *indskrænkning*, at aftale om fællesuddannelser skal godkendes af ministeren, at det kun kan ske i særlige tilfælde som f.eks. manglende dansk kompetence på et fagområde, og at ministeren efter bemærkningernes ordlyd vil foretage en usædvanligt detaljeret vurdering af den enkelte uddannelsesaftale.

Det er en *indskrænkning*, at aftale om fællesuddannelse kun kan indgås i forbindelse med aftale om gensidig balanceret udveksling. I visse tilfælde vil det ikke være hensigtsmæssigt, at der skal være udvekslingsbalance i forbindelse med en konkret aftale, og i andre tilfælde vil aftaler om fællesuddannelse slet ikke være knyttet til udveksling, men i stedet være en forlægning af uddannelsesdele til det universitet, hvor kompetencen findes.

Det er en *indskrænkning*, at bestemmelsen kun omhandler samarbejder med udenlandske universiteter, mens tilsvarende samarbejder med andre danske universiteter ikke muliggøres.

Det er en *indskrænkning*, at der - hvis bemærkningernes eksempler er dækkende - kun er tænkt på bacheloruddannelser og kandidatuddannelser og altså ikke på deltidsuddannelser som Masteruddannelsen.

For det andet *mangler* der i forslaget retligt grundlag for helt nødvendige organisatoriske samarbejdsredskaber i uddannelsessamarbejderne.

Forslaget tager udgangspunkt i, at en uddannelse altid er forankret ved et dansk universitet, hvorfra den styres organisatorisk efter universitetslovens regler. Dermed udelukkes egentlige Joint Degrees, hvor flere universiteter i fællesskab udbyder en samlet uddannelse. Til organisatorisk styring af sådanne samarbejder - hvor der f.eks. kræves fælles studieledelse og fælles eksamensbeviser - kommer den nuværende universitetslov til kort, og forslaget ændrer desværre ikke på dette. Det vil fortsat ikke være muligt at indgå i fælles organisatoriske samarbejder med andre universiteter.

Disse indskrænkninger medfører efter Handelshøjskolens opfattelse, at det kun vil være i forholdsvist sjældne tilfælde, et uddannelsessamarbejde mellem universiteterne vil have glæde af det foreslåede regelsæt. I en række tilfælde vil man desværre fortsat stå i den situation, at et velbegrunder samarbejde må opgives, fordi regelgrundlaget ikke tillader det.

Det er derfor Handelshøjskolens forslag, at man ændrer bestemmelsen, således

1. at universiteterne selv kan indgå uddannelsesaftaler om fællesuddannelser
2. at sådanne aftaler ikke kun kan indgås i særlige tilfælde, men at der tværtimod opfordres til, at aftaler om fællesuddannelser indgås, hvor der er hensigtsmæssigt
3. at aftaler om fællesuddannelser kan indgås med alle universiteter uanset om det er danske eller udenlandske
4. at fællesuddannelser ikke betinges af udveksling
5. at aftaler ikke kun kan omfatte heltidsuddannelserne, men også Masteruddannelser og andre deltidsuddannelser
6. at det efter ministerens godkendelse tillades at fravige universitetslovens styrelsesbestemmelser, når der i forbindelse med fællesuddannelser er behov for styringsredskaber som f.eks. fælles studienævn/studieledelse og for fælles eksamensbeviser.

Som eksempel på de problemer, universiteterne i dag står over for i forbindelse med uddannelsessamarbejder, skal nævnes to projekter, som Handelshøjskolen har i støbeskeen. I forbindelse med disse projekter vil den foreslående ændring af universitetsloven ikke være til nogen hjælp.

1. Handelshøjskolen overvejer sammen med Aarhus Universitet at udbyde en erhvervsproglig bacheloruddannelse i arabisk og kommunikation. Handelshøjskolen råder selv over fagekspertise på kommunikationsområdet, mens man ikke har ekspertise inden for arabisk. Det har til gengæld Aarhus Universitet, som står foran at opbygge et forsknings- og undervisningsmiljø netop på dette område.

Dette samarbejde er imidlertid slet ikke omfattet af det foreliggende forslag om fællesuddannelser, idet der ikke er tale om et udenlandsk universitet eller nogen form for udveksling. Og selvom dette så ikke havde været tilfældet, ville bestemmelsen alligevel ikke gavne projektet, idet bestemmelsen ikke giver mulighed for de nødvendige styringsredskaber f.eks. i form af fælles studienævn.

De muligheder, den gældende lovgivning levner projektet, er, at Handelshøjskolens studienævn, hvor ingen repræsentanter for arabisk kan sidde, rekvirerer undervisning og eksamen i arabisk - som er halvdelen af bacheloruddannelsen - hos Aarhus Universitet, og at selv samme studienævn er ansvarlig for undervisningen og eksamen på Aarhus Universitet uden altså at have nogen fagkyndighed på området.

2. Handelshøjskolen er i samarbejde med fire andre europæiske universiteter ved at opbygge en fælleseuropæisk Masteruddannelse inden for oversættelse. Hvert universitet udbyder en række moduler på uddannelsen, som tilsammen udgør Masteruddannelsen. Deltagerne vil kunne gennemføre uddannelsen bosiddende i et enkelt land i kraft af udbredt anvendelse af fjernundervisning.

Heller ikke dette uddannelsessamarbejde er omfattet af forslaget. For det første synes det som nævnt usikkert, om Masteruddannelser er medtænkt i forslaget, og under alle omstændigheder er der ikke tale om gensidig udveksling, men om en Joint Degree. Også her mangler der muligheder for at indgå i et fælles organisatorisk apparat og mulighed for at udstede et fælles eksamensbevis. Om det med den gældende lovgivning overhovedet er muligt at etablere et sådant samarbejde, står ikke klart for Handelshøjskolen.

Det er Handelshøjskolens opfattelse, at disse to projekter er to yderst velbegrundede uddannelsessamarbejder, der vil gavne både den enkelte student og samfundet. Det er derfor uforståeligt, at retsgrundlaget også efter en eventuel gennemførelse af ministeriets forslag vil være den største hindring for projekternes virkeliggørelse.

§ 19, stk. 6 og § 26, stk. 2 (Internationale stipendier og deltagerbetaling)

Handelshøjskolens tilslutter sig ministeriets forslag om at etablere en international stipendieordning og parallelt hermed at erstatte taxametertilskuddet for visse udenlandske studerende med deltagerbetaling.

Handelshøjskolen er dog forundret over ordningens beskedne omfang og over dens snævre faglige fokus.

Handelshøjskolen er ikke enig i ministeriets indsnævring af området til kun at omfatte det højteknologiske område. For at samfundet kan høste frugterne af nye teknologiske landvindinger, er det afgørende, at disse omsættes og udnyttes forretningsmæssigt bedst muligt. Dette nødvendiggør en fokusering også på de erhvervsøkonomiske fagområder og på sprog- og kommunikationsforskningens betydning for erhvervslivet.

En naturlig følge af dette synspunkt må være, at stipendieordningen udvides til at omfatte også handelshøjskolernes fagområder og ikke kun de foreslåede højteknologiske områder. Samtidig bør selve antallet af stipendier forøges i forhold til det af ministeriet foreslåede.

Et praktisk problem i forbindelse med stipendie- og betalingsordningen er det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt 1. september 2005.

Handelshøjskolens markedsføring af de internationale uddannelser er allerede gået i gang og det tilhørende skriftlige informationsmateriale er trykt og udsendt. I praksis vil en række ansøgere derfor først kunne gøres opmærksomme på stipendiemulighederne efter modtagelsen af ansøgningen 15. marts 2005.

Da langt de fleste ansøgere, der er omfattet af betalingsordningen, må formodes kun at være interesseret i en studieplads, hvis de samtidig tildeles et stipendium, forventes næsten alle ansøgere at ville søge om stipendiemidler. Behandlingen af disse ansøgninger vil være specielt tidskrævende dette forår, fordi ansøgerne ikke har været bekendt med muligheden for stipendieansøgning og derfor ikke har vedlagt relevant dokumentation.

Dermed vil hele optagelsesproceduren blive forlænget betragteligt, således at ansøgerne først vil kunne have optagelsessvar så sent, at det i praksis ikke er muligt at opnå opholdstilladelse inden studiestarten.

Handelshøjskolen foreslår derfor, at indførelsen af stipendieordningen og deltagerbetalingen udskydes et år til 1. september 2006. Det vil så være muligt at informere tidnok om ordningen og etablere administrative procedurer, som kan sikre, at optagelsessvaret kan gives lige så tidligt som i dag.

I modsat fald må det forventes, at der ved optaget 2005 vil være et betragteligt fald i antallet af udenlandske studerende, der kan påbegynde en af vore kandidatuddannelser, idet en række optagne ikke vil kunne nå at komme til landet inden studiestart pga. manglende opholdstilladelse.

Med venlig hilsen

Jan Beyer Schmidt-Sørensen
rektor

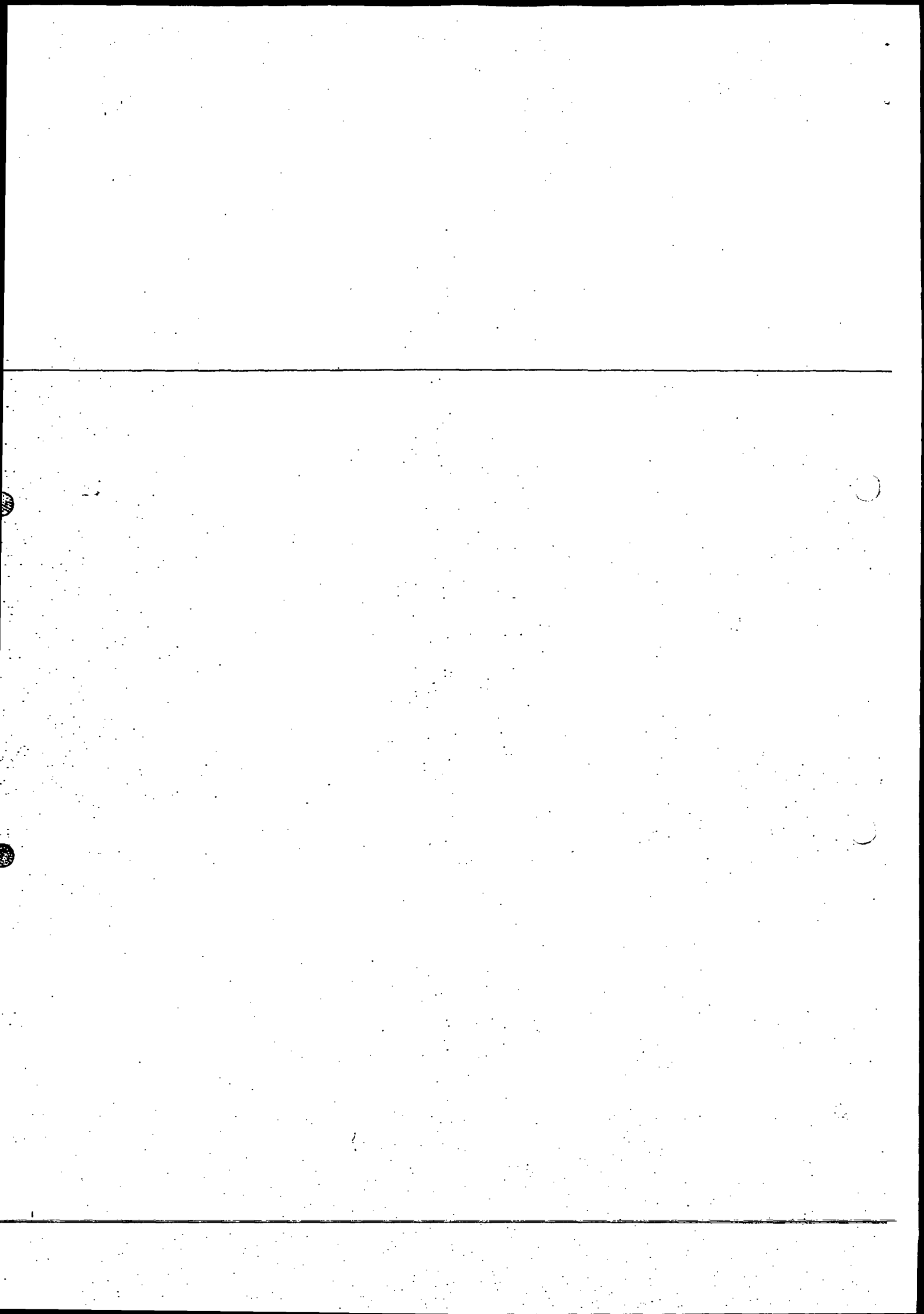
[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Torben Dahl [td@asb.dk]
Kopi til: Jan Beyer Schmidt-Sørensen; Karen M. Lauridsen; Bo Gregersen; Børge Obel; eh@rks.dk
Sendt den: 27/10/2004
Emne: Til Videnskabsministeriet

Hermed sendes Handelshøjskolen i Århus' svar på høringen om ændring af universitetsloven (ministeriets j.nr. 63088).

Venlig hilsen
Torben Dahl
rektoratet

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

J.nr. 100-8
Dir. tlf. 3528 2374

CVF nr. 13	Sagsbehandl. 26. oktober 2004
Sags nr. 63088	Dok.id. 312469
DATO 27/10-04	Bilag:

Høringssvar fra KVL vedr. Forslag til lov om ændring af lov om universiteter, jr. nr. 63088.

KVL anerkender modtagelse af høringsskrivelse af 4. oktober 2004, og angiver nedenfor nogle kommentarer til de 4 ændringsforslag.

1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet.

Vedrørende forslaget om parallelforløb og fællesuddannelser har KVL følgende bemærkninger:

- KVL finder den foreliggende lovtekst uklar for så vidt angår beskrivelsen og definitionen af fællesuddannelser. Er der her tale om det, der forhen har været omtalt som Joint Degrees? På side 5 nævnes muligheden for en double (eller multiple) degree, men Joint Degree er ikke omtalt i lovteksten. Der ønskes en præcisering af lovteksten eller en udbygning af bemærkningerne (ad bemærkning 2.1.)
- Ministeriet forventer at stille krav til balance i udvekslingen af studerende på både parallel- og fællesforløb. Men hvilke krav? Forventes der 1-1 balance på hele uddannelsesforløb, og hvad er sanktionerne, såfremt de definerede krav ikke mødes af universiteterne? I fællesuddannelsesforløb, som f.eks. Erasmus Mundus, hvor der er mange konsortiepartnere, vil det ikke alene være svært, men også ulogisk, at overholde en 1-1 balance. (ad bemærkning 2.1.)
- Det anføres, at gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet ikke må pålægge den studerende studieafgifter. Vi mener ikke vi kan sikre en garanti for dette hos partnere, hvis der nationalt stilles krav om studieafgifter for egne studerende, uanset indgåelse af en uddannelsesaftale om parallelforløb. Ved fællesuddannelser er der ligeledes en mulighed for at konsortiet opkræver en fælles studieafgift for uddannelsen. Der ønskes en præcisering af stk. 6 eller en udbygning af bemærkningerne til stk.6
- Der kan herske noget forvirring omkring brugen af terminologien "udvekslingsstuderende" i forbindelse med deltagelse i hele uddannelsesforløb. Det kan virke misvisende at videreføre denne betegnelse fra udvekslingsprogrammerne til aktiviteter, som pågår under hele uddannelsesforløb.
- Der ønskes en præcisering af teksten i bemærkninger til stk. 5 vedr. kandidatspecialer. Der står at kandidatspecialer ikke kan indgå i parallelforløb, men hvordan forholder det sig i forhold til fællesuddannelser? Det vil være frugtbart i forbindelse med kandidatspecialer, at der kan indgå vejledning fra andre universiteter.

- I bemærkningerne til stk. 6 (s. 14) fremgår det at den studerende skal forhåndsindskrives ved det udenlandske universitet, men det er uklart om der her er tale om indskrivning i forbindelse med fællesforløb. Desuden kan der, f.eks. under Erasmus Mundus, være tale om at følge uddannelsesforløb ved flere institutioner. Skal den studerende så forhåndsindskrives alle steder?
- KVL bakker op omkring forslag om krav om øget retssikkerhed for de studerende i forbindelse med uddannelsesaftaler (ad bemærkning til stk.6).

Som generel bemærkning til pkt. 1 i lovforslagets § 1 vil KVL gerne nævne, at forslaget om fællesuddannelser, såfremt det gennemføres, vil betyde en væsentlig ændring i den måde man på danske universiteter arbejder med godkendelse af uddannelser. Indgåelse af aftaler om fællesforløb er en kompliceret konstruktion, og for at få det til at fungere i praksis, er universitetet nødt til at afgive kompetencer til f.eks. et konsortium, der skal træffe beslutninger omkring det at lave en ny uddannelse. Dette kan betyde afgivelse af studienævnenes kompetence og dermed en svækkelse af de studerendes indflydelse på processen.

2. Prover i udlandet.

Ingen bemærkninger.

3. Stipendieordning for visse udenlandske studerende

KVL støtter ideen med at etablere en stipendieordning med henblik på at tiltrække særligt kvalificerede studerende fra visse lande, men kritiserer stærkt det påtænkte antal stipendier. Det er for lavt til at kunne have nogen gennemslagskraft, fordi der i gennemsnit vil være 2-4 stipendier (fripladser) pr. institution. Som eksempel har KVL optaget ca. 30 studerende for 2004/2005 fra lande uden for EU/EØS på kandidatuddannelsen. Det lave antal stipendier vil ikke gøre de danske institutioner konkurrencedygtige, og sammenlignet med andre landes bestræbelser på at tiltrække dygtige studerende kan Danmark ikke matche det med så få midler.

Desuden skal der ifølge lovforslaget opkræves betaling for både bachelor og kandidatstuderende, samtidig med at der kun afsættes stipendier til at kunne tiltrække kvalificerede kandidatstuderende. Flere af de danske universiteter udbyder engelsksprogede bacheloruddannelser, og disse uddannelser vil fremover få svært ved at rekruttere studerende fra lande uden for EU/EØS.

Omkring fordelingen af stipendier er det uklart på hvilket grundlag Ministeren træffer beslutning om særlige emner, og hvordan stipendierne skal fordeles på de 12 universiteter.

Med en implementering af stipendieordning pr. 1. september 2005 giver Ministeriet meget begrænset tid til at rekruttere studerende, jf. kommentarer nedenfor, da optagelsesprocessen allerede for længst vil være i gang, når lovforslaget, hvis vedtaget, træder i kraft. Vi opfordrer derfor til at udsætte stipendieordningen til 2006, således at universiteterne får tid til at tilpasse markedsføring og rekruttering af studerende i forhold til de nye rammer omkring betalingsuddannelser.

4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende.

KVL ser med stor bekymring på, at taksametertilskuddet for studerende uden for EU/EØS bortfalder allerede pr. 1. september 2005, og at der fra samme dato indføres betalingsuddannelser for denne gruppe studerende. Det er en alt for kort implementeringsfrist, og kolliderer med alle optagelses- og markedsføringsprocedurer for det næste akademiske år. KVL anbefaler kraftigt, at implementeringen udskydes til 2006, sådan som der også var lagt op til i Regeringens internationaliseringsredegørelse til Folketinget forår 2004. ~~Opkrævning af studieafgifter for studerende uden for EU/EØS omfatter både bachelor- og kandidatniveau, og KVL frygter et~~

indtægtstab, såfremt der ikke gives tilstrækkelig tid til at udarbejde nyt informationsmateriale og revidere optagelses- og rekrutteringsprocedurer, som tager højde for et nyt scenarie. Vi kan ikke være konkurrencedygtige, hvis vi ikke får mulighed for at justere materiale og procedurer i rimelig tid.

Med venlig hilsen

Per Holten-Andersen

Per Holten-Andersen
Rektor

Marianne Aarø-Hansen
Marianne Aarø-Hansen
Specialkonsulent

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Marianne Reisby Aarø-Hansen [Marianne.R.Aaroe-Hansen@adm.kvl.dk]
Kopi til: Agnete Vibholt; Carl Werner Hansen; Flemming Frandsen; Ingelise Lundgaard;
Søren Hansen; Anne-Grethe Routley; Den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole; mij@kvl.dk;
Per Holten-Andersen; Søren Hedegaard Sørensen

Sendt den: 27/10/2004

Emne: Jr.nr.: 63088: Høringsvar fra KVL vedr. Forslag til lov om ændring af lov om universiteter

Til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Hermed fremsendes KVL's høringsvar vedr. Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven).

Med venlig hilsen
Marianne Aarø-Hansen
Specialkonsulent

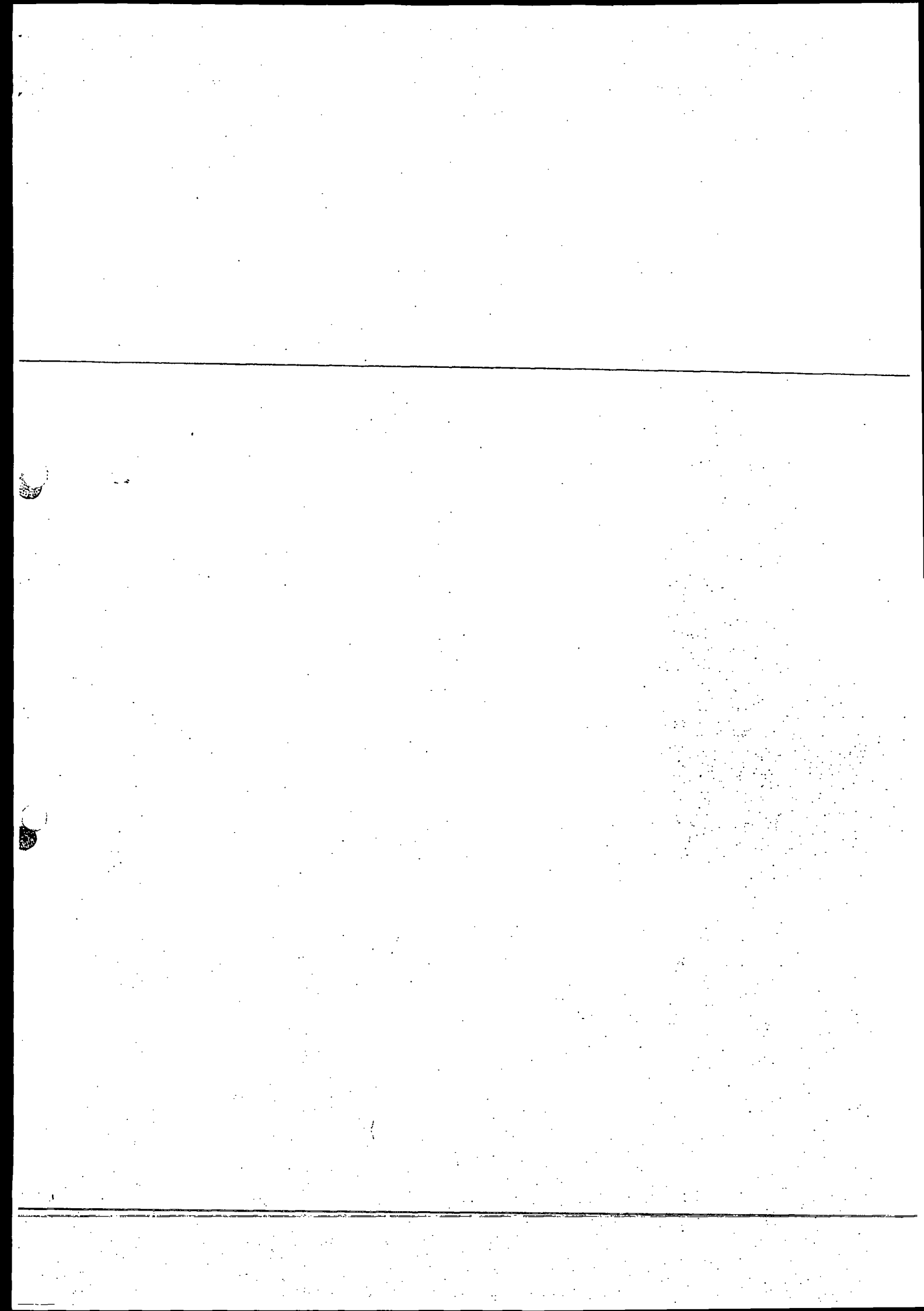
Marianne Reisby Aarø-Hansen
Deputy Head of International Office
The Royal Veterinary and Agricultural University (KVL)
International Office
Bülowsvej 17
DK-1870 Frederiksberg C
Denmark

Tel: +45 3528 2374

Fax: +45 3528 2664

e-mail: mah@kvl.dk

internet: <http://www.kvl.dk>

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
cufpost@vtu.dk

Ledelsessekretariatet
Campusvej 55
5230 Odense M

Tlf. 6550 1000
Fax 6550 1090
www.sdu.dk

CVE <i>M. 20</i>	Sagsbehandler
Sags nr. <i>63088</i>	Dok.id. <i>312769</i>
DATE <i>28/10-04</i>	Bilag:

28. oktober 2004
J. nr.
JS/cbj

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven) (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)

Syddansk Universitet er ved brev af 4. oktober 2004, sagsnr. 63088, blevet anmodet om at komme med eventuelle bemærkninger til ovennævnte høring.

Det er en naturlig udvikling i et internationalt uddannelsesmarked, at danske institutioner får mulighed for at udbyde uddannelser med uddannelsesforløb i udlandet, og at danske institutioner mod betaling kan udbyde uddannelser til studerende uden for EU/EØS.

Syddansk Universitet har forståelse for og finder det rimeligt, at studerende uden for EU/EØS på sigt skal betale for deres uddannelse i Danmark. Det er i den forbindelse imidlertid vigtigt, at regelgrundlaget udformes således at danske uddannelsesinstitutioner får mulighed for at være konkurrencedygtige, og at de hidtidige initiativer med hensyn til internationalisering af vores uddannelser og studiemiljø støttes og udvikles og ikke i stedet sættes tilbage i udvikling.

Universitetet har følgende bemærkninger til de enkelte paragraffer:

Ad § 1, nr. 1:

Universitetet finder det hensigtsmæssigt og spændende at have mulighed for fællesuddannelser i form af *double* eller *multiple* grader. Det kan på sigt være interessant i relation til vore samarbejdsaftaler med f.eks. kinesiske universiteter og i relation til vores grænseoverskridende samarbejde med tyske universiteter. Lovtekstens formulering af de parallelle forløb er dog ikke helt klar.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at lovforslaget ikke tillader, at specialeaktiviteten kan være hjemmehørende i udlandet i

parallele forløb. Denne begrænsning kan blive et problem i forbindelse med udarbejdelsen af samarbejdsaftaler med udenlandske universiteter.

Syddansk Universitet finder det også afgørende, at danske universiteter i en markeds- og konkurrencesituation kan udbyde såkaldt forlagt undervisning i udlandet i form af egne, velrenommerede uddannelser. Der er tale om samme uddannelseskoncept, som anvendes på hjeminstitutionen, og det er således de erfaringer og den ekspertise, som er opnået gennem mange års udvikling af uddannelserne, som kan sælges udenfor Danmark. Der optjenes ikke STÅ ved forlagt undervisning til udlandet, og sådanne uddannelsesstilbud er derfor ikke finansieret af danske skatteydere.

Der lægges endvidere op til, at der skal være en balance i udvekslingerne mellem det danske og det udenlandske universitet. Dette findes ikke hensigtsmæssigt, og det bør overlades til de samarbejdende universiteter indbyrdes at vurdere gensidighedskravet og følge omfanget heraf, så der ses på balancespørgsmålet i et bredere og mere langsigtet perspektiv.

Ad § 1, nr. 3 og 4:

Universitetet finder, at der generelt er et meget stort misforhold mellem værdien af de bortfaldne taxametre, og den stipendieordning som er stillet i udsigt. Syddansk Universitet foreslår, at den nuværende faktiske udgift til taxametre konverteres til en stipendiepulje, idet det hermed vil være muligt at fastholde den opbyggede aktivitet. Der er i det fremlagte forslag et tydeligt misforhold mellem det meget begrænsede antal stipendier (35) for det akademiske år 2005/06 samt årene herefter og det faktiske antal studerende ved de danske universiteter, for hvilke taxametrene bortfalder. Ordningen fremtræder derfor mere som en reel besparelse i taxameterudgifterne end som en konkretisering af regeringens internationaliseringsbestræbelser.

Det fremgår af bemærkningerne side 6, at stipendieordningen indledningsvis skal anvendes inden for det højteknologiske område (naturvidenskab, sundhedsvidenskab og de tekniske videnskaber) og inden for innovations- og forskningsledelse. Universitetet finder, at også humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser skal kunne tilgodeses. Universitetet finder endvidere, at det efter det enkelte universitets bestemmelse skal være muligt at dele stipendier, så disse kan anvendes til nedsat betaling for studerende og dermed give universiteterne en fleksibel mulighed for at matche de pris- og konkurrencevilkår, der gælder på det internationale uddannelsesmarked.

Syddansk Universitet havde endvidere forventet, at der ville være tale om en reel indfasning som nævnt i regeringens internationaliseringsredegørelse, hvorefter ændringen i systemet skulle ske gradvist frem mod 2008 og ikke den nu pludselige melding om, at ændringen allerede vil være gældende fra efterårssemesteret 2005. Dette er reelt at betragte som et indgreb med tilbagevirkende kraft, idet det ikke vil være muligt at tage højde for denne ændring i forhold til de studerende, der søger ind på et studium med start i det akademiske år 2005/06. Der er allerede modtaget ansøgninger til studiestart i 2005 for studieåret 2005/06, da visse ansøgningsfrister ligger i efteråret 2004 på grund af visumbehandling m.v. Universitetet har således ikke hverken i sit markedsførings- og vejledningsmateriale eller i den allerede indledte sagsbehandling haft mulighed for at tage højde for denne ændring og vil dermed uforvarende komme til at sætte de udenlandske studerende i en situation, hvor de har søgt eller søger om optagelse på forkerte forudsætninger.

Universitetet finder ikke, at den i regeringens internationaliseringsredegørelse udtrykte målsætning om øget internationalisering kan nås, hvis ikke universiteternes tidsplan for optag af udenlandske studerende, annonceringsmuligheder samt markedsføring kan koordineres med lovforslagets ikrafttræden. Syddansk Universitet skal derfor på det kraftigste advare mod en ikrafttræden allerede i 2005.

Med venlig hilsen

Jens Oddershede
rektor

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Connie Bang Jensen [cbaj@adm.sdu.dk]
Kopi til: Jens Oddershede; journal mailbox; Jørgen Schou; Per Overgaard Nielsen; Kirsten Fly Malling
Sendt den: 28/10/2004
Emne: J.nr. 63088
På rektors vegne fremsendes hermed som vedhæftet fil Syddansk Universitets hørings svar i ovennævnte sag.

Med venlig hilsen

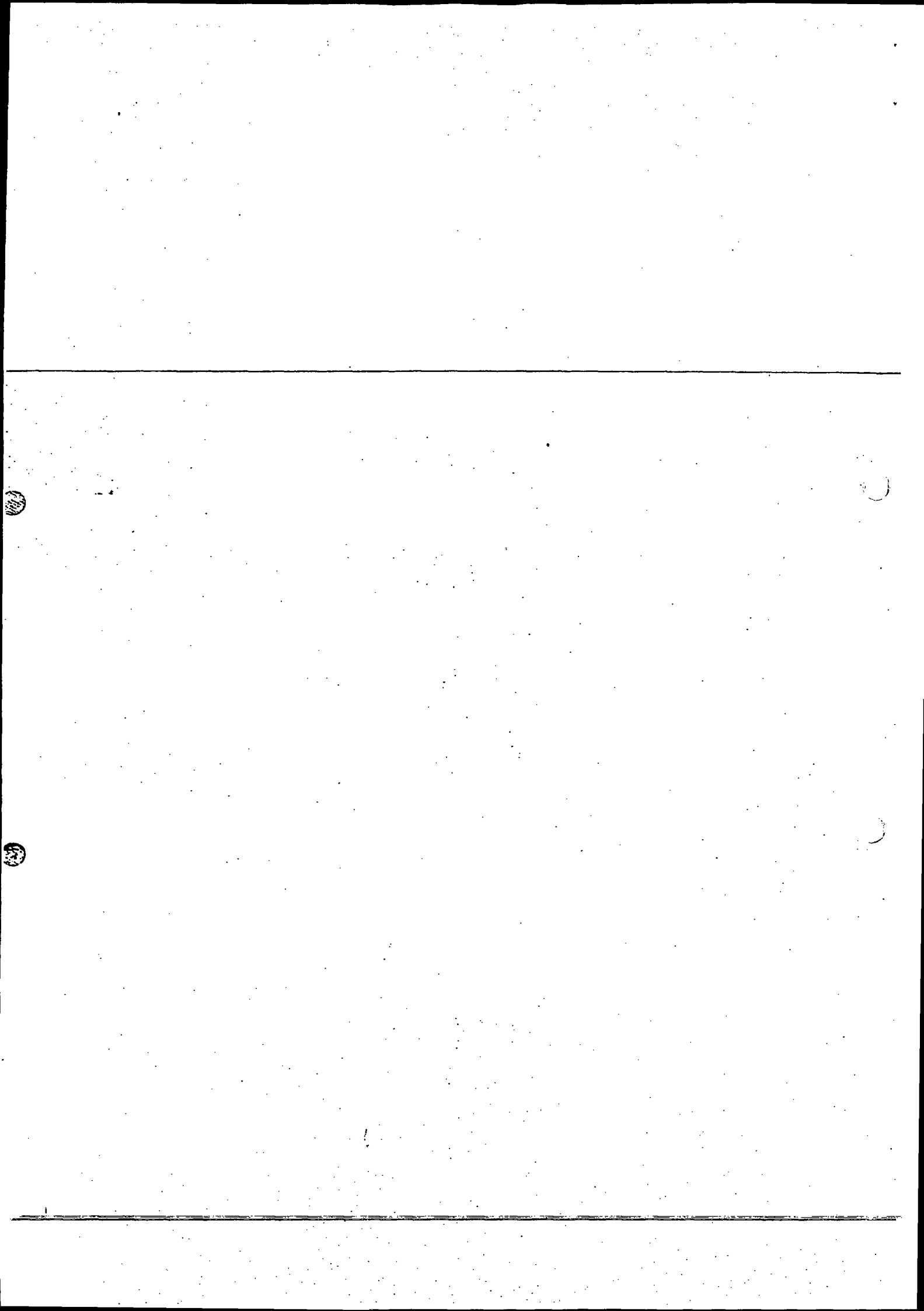
Connie Bang Jensen

Specialkonsulent - Ledelsessekretariatet

Syddansk Universitet

Tlf. 6550 1072

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Center for Uddannelse og Forskningsinstitutioner

CUP M. 22	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 312940
DATA 29/10-04	Bilag:

Ministry of Science
Technology and Innovation

Høringssvar vedr. udkast til *Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven)*

Hermed fremsendes Københavns Universitets kommentarer til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings udkast til *Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven)*.

Da Københavns Universitet i sin interne høeringsprocedure har modtaget mange kommentarer, opsummeres her indledningsvist nogle overordnede kommentarer til forslaget. Høringssvaret indeholder desuden specifikke kommentarer til de fire berørte områder og endelig gives eksempler på de konkrete konsekvenser, som lovforslaget i dets nuværende udkast vil have for Københavns Universitet. Som bilag er vedlagt fakulteternes høringssvar samt, efter aftale med Ministeriet, en sagsfremstilling om et konkret undervisningsforløb fra Det Teologiske Fakultet.

Overordnede kommentarer

Lovforslagets politiske konsekvenser:

Overordnet set beklager Københavns Universitet, at de påtænkte ændringer virker hæmmende ift. en øget internationalisering, som er et erklæret ønske fra både ministeriet og universitetet. Lovforslaget bærer præg af en manglende tiltro til universiteternes evne til at agere i en stigende internationaliseret og globalt markedsreguleret verden. Det gælder forbuddet mod at udbyde danske uddannelser i udlandet, forbuddet mod at optage studerende i konsortier om uddannelsessamarbejde, restriktionerne på arten af kurser hvormed vi kan indgå i Erasmus Mundus forløb, foringelserne for ph.d.-ernes mulighed for mobilitet (gensidighedskrav) samt forbuddet mod selvstændigt at prissætte uddannelserne og beslutte omfanget af de resurser, der anvendes på internationale uddannelser.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser:

Der vil efter Universitetets beregninger være et eklatant misforhold mellem de afskårne taxameterudgifter og de potentielle stipendietilskud, selv når ordningen er fuldt udbygget.

29. OKTOBER 2004

REKTOR

NØRREGADE 10

POSTBOKS 2177

1017 KØBENHAVN K

TLF 35 32 26 26

DIR 35 32 26 12

FAX 35 32 26 28

rektor@adm.ku.dk

www.ku.dk

www.ku.dk/led/rektor

REF: NEC

Sag: 701-001-18/04

Bedes oplyst ved henv.

REF: Nethe Rosa Christoffersen

DIR 35 32 26 06

nec@adm.ku.dk

Specifikke kommentarer til de fire områder

Lovforslaget er opdelt i fire bestemmelser:

1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet
2. Prøver i udlandet
3. Stipendieordning for visse udenlandske studerende
4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Ad 1 Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet (forslaget til § 3)

Stk. 4. Udbuddet af uddannelse: "Universitetets uddannelser efter stk. 1 kan alene udbydes i Danmark, jf. dog stk. 5 og 6" Der eksisterer allerede et internationalt marked, hvor der konkurreres om udbud af uddannelser. Det er ikke tilfredsstillende, hvis danske universiteter i denne situation ikke kan konkurrere i udlandet ved at udbyde forlagt undervisning. Med bemærkningen om at Færøerne og Grønlands videregående uddannelse er et særanliggende og i denne henseende ikke regnes til Danmark, opstår den helt groteske situation at Universitet ikke må udbyde undervisning fx i samarbejde med eller efter ønske fra universitetet i Nuuk. I parentes bemærket er der ikke i forslaget taget stilling til hvad det vil sige at uddannelserne udbydes i Danmark. Hvad gælder fx for fjernundervisning? Skal serveren stå på dansk jord? Skal de studerende komme fra Danmark osv.?

Den eneste måde, hvorpå danske universiteter efter lovudkastet kan "konkurrere" i udlandet, er ved at indgå i samarbejder med udenlandske universiteter. Det er en væsentlig begrænsning for internationalisering, idet danske universiteters mulighed for at konkurrere internationalt hæmmes betragteligt, ligesom universiteterne fratages en stor mulighed for at øge graden af indtægtsdækket virksomhed og herigennem skaffe eksportindtægter til den danske stat. Verdensmarkedet for udbud af serviceydelser på universitetsområdet er i kraftig stigning, hvorfor det ikke giver mening at begrænse universiteternes mulighed for at virke på dette område.

Stk. 5. Parallelførløb: Det er skuffende, at lovforslaget indeholder en række restriktioner og betingelser for at indgå aftaler om parallelførløb. Hermed er indført en bremseklods for internationaliseringsarbejdet, og der sættes samtidig spørgsmålstejn ved universiteternes egne kvalitetssikringsmekanismer.

Stk. 6. Fællesuddannelser: Det fremstår unødigt restriktivt at fællesuddannelser kun kan etableres i de særlige tilfælde, hvor danske universiteter ikke i forvejen besidder "den fornødne fulde faglige kompetence". Dette er en væsentlig barriere for indgåelse af forpligtende uddannelsessamarbejde. Der bør være en væsentlig større grad af fleksibilitet til at indgå en aftale om en fællesuddannelse på ethvert område, hvor international samarbejde er hensigtsmæssigt.

Der er generelt behov for at tydeliggøre optagelsesgrundlaget til fællesuddannelserne, og særligt for de studerende, der ikke er på forhånd er optaget på et af de pågældende universiteter i samarbejdet (fx studerende i Erasmus Mundus programmet, der kommer fra 3. lande). Formentlig vil studerende skulle optages på den konkrete uddannelse frem for på et enkelt deltagende universitet. Det vil ikke være til fordel for danske universiteter at vi således ikke kan indgå i konsortier, der optager studerende på vegne af de deltagende institutioner.

Strikse krav om fuldstændig gensidighed i uddannelsessamarbejde er en unødvendig barriere og ikke synderligt fremadskuende – og specielt ikke på området for fællesuddannelser, hvor man må forvente, at der, på baggrund af et uensartet optagelsesgrundlag i de forskellige lande, vil være forskellig søgning til fællesuddannelsen. Endvidere står det uklart, hvilke konsekvenser denne ændring vil få for forskeruddannelsen, som i sin natur er delvis international ved at delstudier pågår i udlandet, og som ikke hidtil har været mødt med krav om gensidighed i udvekslingen af ph.d.-studerende. Endelig er gensidighedsprincippet uforeneligt med en øget grad af indtægtsdækket virksomhed, som det formodes, at ministeriet er tilhænger af.

Lovforslaget medfører en retstilstand, hvor det er uklart, hvorvidt det enkelte studienævn har ret til at uddelegere kompetence til et konsortium, som efterfølgende fastlægger fællesuddannelsens indhold, struktur og kvalitetssikringsmekanismer.

Stk. 7. Overførsel af studieelementer:

Det er positivt, at der fremover ikke skal ske en meritbedømmelse af studieelementer taget i udlandet, men det må samtidig sikres, at der fastlægges en ensartet ækvivaleringsstandard til brug for karakteroverførsler.

Ad 2 Prøver i udlandet (forslaget til § 8)

Københavns Universitet har ingen kommentarer hertil.

Ad 3 Stipendieordning for visse udenlandske studerende (forslaget til § 19)

Københavns Universitet finder det positivt, at ordningen er foreslået administreret relativt decentralt med udstrakt frihedsgrad til at fordele stipendierne lokalt. Desværre vil den foreslåede lovændring også betyde en faglig og en niveaumæssig skævvridning.

En faglig skævvridning er der tale om, fordi midlerne til at finansiere stipendie- og fripladsordningen for studerende, der kommer fra lande uden for EU og EØS samt fra universiteter uden udvekslingsaftale med et dansk universitet,

---

stammer fra de taxametertilskud, der skæres bort. Mens disse taxametertilskud hidtil er kommet alle fag til gode, vil de fremtidige stipendier kun blive tildelt studerende inden for de bestemte fagområder, som det er regeringens politik at understøtte (højteknologiske fag som naturvidenskab, sundhedsvidenskab og tekniske videnskaber samt innovations- og forskningsledelse). At der ikke kan tildeles stipendier til andre fagområder, som universiteterne måtte ønske fremmet, er ikke rimeligt, men udgør en ualmindelig kortsigtet strategi. Det giver ikke mening, at undtage andre fagområder fra den styrkelse, som en forbedret internationalisering kan indebære. Det er følgelig Københavns Universitets anbefaling, at stipendierne bør tilgodesee alle uddannelser, der udbydes på engelsk, uanset fagområde.

En niveaumæssig skævvridning er der tale om, fordi stipendierne alene vil blive givet til optagelse på 2-årige kandidatuddannelser, mens de hidtidige taxametermidler er tildelt både bachelor- og kandidatniveauerne. Københavns Universitet formoder, at de kommende stipendiater bliver ordinære studerende, der optages inden for de almindelige optagelseskrav.

Københavns Universitet skal kraftigt opfordre til, at mængden af stipendier forhøjes betragteligt, og at ordningen først træder i kraft i 2006. Et ikrafttrædelsestidspunkt i 2005 er simpelthen ikke seriøst, hverken i forhold til annoncering, ansøgningsfrister eller udvælgelse af velkvalificerede kandidater.

Endelig præciserer lovforslaget, at den udenlandske stipendiemodtager skal være studieaktiv. Hvis denne bemærkning lægger op til forskelsbehandling af danske henholdsvis udenlandske studerende på dette område, bør dette præciseres af ministeriet. Der bør som udgangspunkt gælde de samme studieaktivitetskriterier for danske som for udenlandske stipendiemodtagere.

Ad 4 Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende (forslaget til § 19)

Om end Københavns Universitet finder, at opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende af resursemæssige grunde kan være nødvendigt, må vi gøre opmærksom på nogle ganske uheldige bivirkninger ved forslaget i dets nuværende udformning. Det gælder ikke mindst for samarbejdet og vidensudvekslingen med udviklingslandene. Forslaget om betalingsordninger for de fattigste lande vil uvægerligt reducere udvekslingen af vidensresser mellem Danmark og lande, som har det største behov for højtuddannet arbejdskraft til udnyttelse af de lokale resurser. Dette gælder i særdeleshed mange sydamerikanske og afrikanske lande. Men også arabiske lande vil blive ramt i en tid, hvor den geopolitiske situation i høj grad lægger op til støtte af landenes progressive og demokratiske kræfter. Forslaget er således udtryk for et skridt i den forkerte retning og udgør endvidere en hæmsko for den gavnlige effekt af Danidas ENRECA-programmer, der netop har til formål at understøtte en videnskapacitet i de fattigste lande.

Endvidere foreslår Københavns Universitet, at ordningen først træder i kraft i 2006 grundet de lange optagelsesprocedurer, der gør, at informationsmateriale for studiestart i 2005 allerede er udsendt, ligesom det vil ikke være muligt at foretage en ansvarlig prisfastsættelse af de enkelte uddannelser i det korte interval frem til 2005, og endelig vil den i forvejen omstændige sagsbehandling omkring opholdstilladelse m.m. besværliggøre en effektiv implementering allerede fra 2005.

Bemærkninger til dele af lovforslaget og konsekvenser heraf

- Ad 3 Stipendieordning for visse udenlandske studerende

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har følgende bemærkninger:

1. Fakultetet noterer sig, at der i bemærkningerne til lovforslaget fremføres, at den foreslåede stipendieordning alene målrettes 2-årige kandidatuddannelser. Med den nuværende formulering vil fakultetet de facto være afskåret fra at forsøge at tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende fra tredjelande til den lægevidenskabelige kandidatuddannelse. Ligeledes vil studerende ved den ved fakultetet udbudte masteruddannelse i International Health være udelukket fra stipendieordningen. Fakultetet skal derfor foreslå, at formuleringen vedrørende de deltagende kandidatuddannelser nuanceres således, at også udenlandske studerende ved det lægevidenskabelige kandidatstudium og deltidsuddannelser kan få del i stipendieordningen.

2. Af bemærkningerne fremgår videre, at danske universiteter med lovændringerne får hjemmel til at indgå aftaler om at deltage i og udbyde Erasmus Mundus uddannelser (...), når de omfatter uddannelser på 120 ECTS-point. Fakultetet skal gøre opmærksom på, at deltidsuddannelsen Master in International Health indgår i et konsortium, der udbyder en European Master of Science in International Health på i alt 60 ECTS-point. Uddannelsen er netop blevet udvalgt til at indgå i Erasmus Mundus programmet. Fakultetet synes derfor nu at savne hjemmel til at deltage i uddannelsessamarbejdet. Samtidigt giver det problemer for kandidatuddannelsen i medicin, som er på 180 ECTS point.

- Ad 4 Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har følgende bemærkninger:

Det er fakultetets opfattelse, at lovforslaget i sin yderste konsekvens kan føre til, at den af fakultetet udbudte deltidsuddannelse: Master i International Health må lukkes.

Uddannelsen har siden sin oprettelse delvist været finansieret ved deltagerbetaling. Flertallet af deltagerne på uddannelsen kommer fra tredjeverdenslande,

USA og Australien typisk som led i et postgraduat uddannelsesforløb. Såfremt universitetet skal opkræve fuld deltagerbetaling, vil prisen på uddannelsen stige 30-40%, og uddannelsen vil næppe længere være konkurrencedygtig set i forhold til resten af Europa. Allerede i dag er uddannelsen under pres fra de øvrige konsortiedeltagere i Erasmus Mundus programmet for at sænke deltagerbetalingen. Fakultetet skal således foreslå, at uddannelser, der i forvejen er omfattet af deltagerbetaling friholdes fra denne del af lovforslaget.

Også for fakultetets kandidatuddannelse i humanbiologi kan lovforslaget have utilsigtede konsekvenser. Humanbiologiuddannelsen er unik og elitær og kan derfor være attraktiv for udenlandske studerende fra den ganske verden. Uddannelsen udbydes kun i København og er en uddannelse, der uddanner og måske endda rekrutterer dygtige bioteknologisk/medicinsk specialiserede udenlandske hjerner til de danske industrier i fremtiden.

Det Teologiske Fakultet har følgende bemærkninger:

Det Teologiske Fakultet har studerende i tre kategorier, der falder inden for bestemmelsen:

a) "Christ and Culture"-studerende hvis ophold er formidlet gennem kirkelige organisationer. Der optages ca. 12 studerende hvert andet efterår. Heraf er ca. to udvekslet med københavnske studerende (Makumira-aftalen). De øvrige ca. 10 studerende og deres afsenderinstitutioner vil ikke have mulighed for at rejse fuld betaling for de 30 ECTS, de absolverer i København. Der vil være tale om kulturel og akademisk forarmelse, såfremt en internationaliseringsniche så lille og specifik som denne skal forsvinde som følge af den foreslåede ændring af universitetsloven. En tilsigtet forarmelse?

b) Fjernundervisningsstuderende. Der optages i alt ca. 10 udenlandske studerende fra hele verden fordelt på to-tre kurser à 15 ECTS hvert semester, heraf ca. 3 studerende fra lande uden for EU og EØS samt fra universiteter uden udvekslingsaftale. Da disse studerende ikke har kunnet optages under åben uddannelse, og da det har forekommet udsigtsløst at afkræve dem fuld deltagerbetaling, har KU stillet Fakultetet i udsigt, at der indtil videre vil kunne udbetales taxametertilskud for de prøver, de absolverer. På denne måde har Det Teologiske Fakultet på én gang kunnet bidrage til den internationalisering, som regeringen ønsker, og KU også tilstræber, til den inddragelse af it i undervisningen, som KU satser på. Der vil formentlig ikke i samme omfang kunne tiltrækkes studerende til denne undervisning, hvis der skal erlægges fuld deltagerbetaling, og i hvert fald vil det blive vanskeligt at øge interessen for ordningen. Med etablering af fjernundervisning har Det Teologiske Fakultet taget to (små) skridt frem. Når ordningen stækkes, som det formodentlig vil ske som

følge af den foreslåede ændring af universitetsloven, tager Fakultetet et skridt tilbage.

c) DIS-studerende. Det Teologiske Fakultet har i indeværende semester optaget ca. 20 amerikanske DIS-studerende, der studerer Søren Kierkegaard og i medfør af aftale mellem MVTU og DIS udløser gæste-STÅ (men ikke internationaliseringstilskud) efter gældende regler. Falder taxametertilskuddet for disse studerende bort, vil Det Teologiske Fakultets samarbejde med DIS ophøre – medmindre DIS vil være i stand til at erlægge fuld deltagerbetaling for de pågældende. Selv om aftalen mellem DIS og Det Teologiske Fakultet stadig er ny, og konsekvenserne af den endnu ikke kendes, må det formodes, at samarbejdet, der betyder, at Fakultetet fast hvert semester vil kunne have mindst tyve amerikanske studerende indskrevet, på længere sigt vil kunne bidrage til at stabilisere den internationale dimension i teologiuddannelserne. At afskære mulighederne herfor virker som en utilsigtet konsekvens af den foreslåede lovændring.

Med venlig hilsen

Linda Nielsen
Rektor

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Nethe Rosa Christoffersen [NEC@adm.ku.dk]
Kopi til: Kih@jur.ku.dk; css@samf.ku.dk; lrh@adm.ku.dk; Niels Chr. Tolvang-Nielsen [nct]; esj@adm.ku.dk;
bin@fak.hum.ku.dk; eh@rks.dk; John Edelsgaard Andersen; Karin Klitgaard Møller; Trine Sand Moalem;
Thomas Hovmand; Bente Blumensaat Pedersen
Sendt den: 29/10/2004

Emne: j.nr. 63088 - Københavns Universitets høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven)
Til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

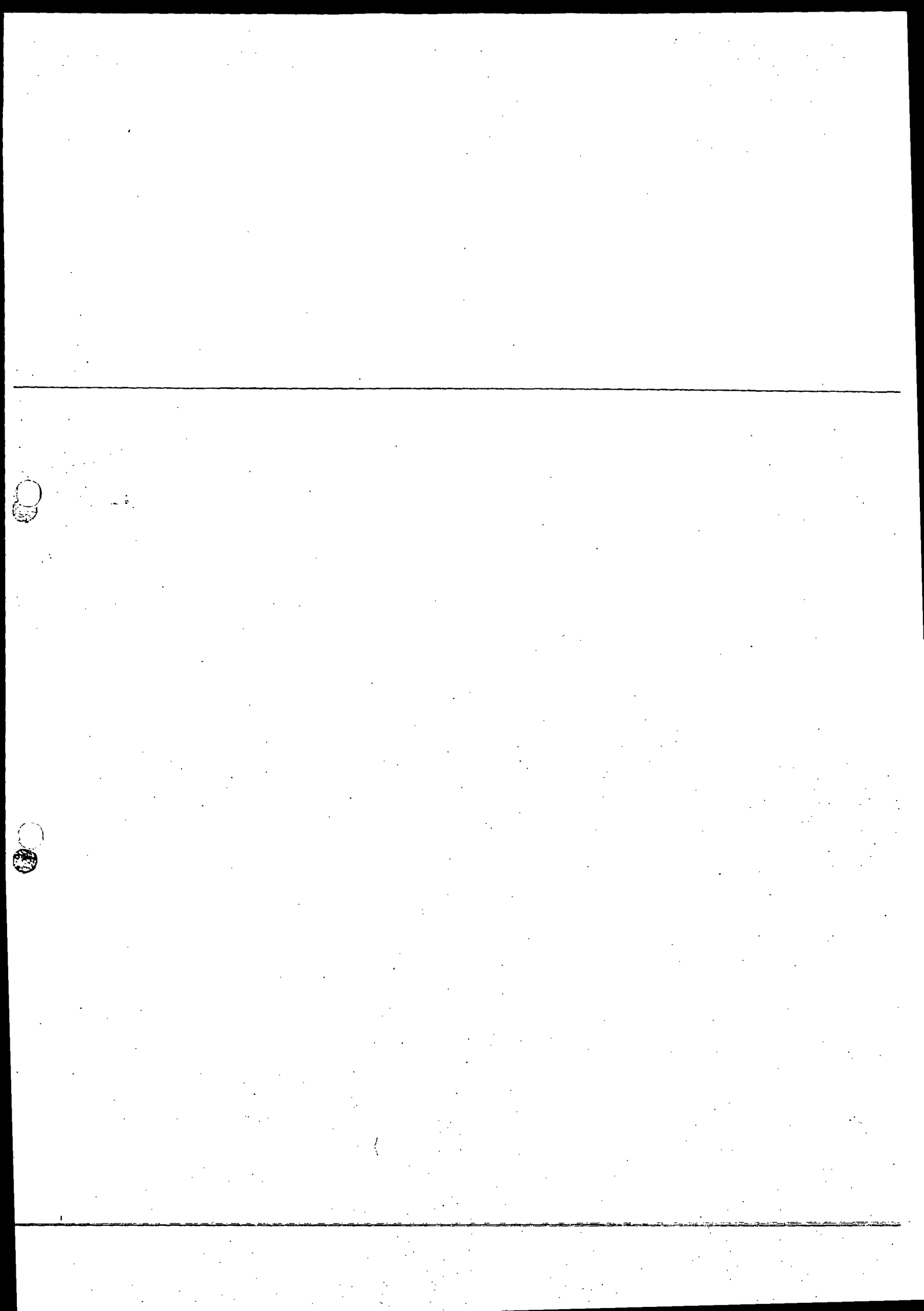
Under henvisning til ministeriets skrivelse af 4. oktober 2004 fremsendes hermed Københavns Universitets høringssvar vedr. udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven).

<<Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven).doc>>

Med venlig hilsen
Nethe Rosa Christoffersen

Nethe Rosa Christoffersen
Fuldmægtig, cand. jur.

KØBENHAVNS UNIVERSITET
Ledelsessekretariatet
Nørregade 10
Postboks 2177
1017 København K
Tlf. 35 32 26 06
E-mail nec@adm.ku.dk

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Leni Schroll [leni@itu.dk]
Kopi til: wm@rks.dk; tofte@itu.dk; naub@itu.dk; journalen@itu.dk
Sendt den: 29/10/2004
Emne: J.nr. 63088 - Høringssvar fra IT-Universitetet
J.nr. 63088, Udkast til Forslag til lov om ændring af lov om
universiteter (universitetsloven)

CUF M. 24	Sagsbehandler:
Sags nr. 63088	Dok.id. 312963
DATE 29/10-04	Bilag:

Til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling,

IT-Universitetet har modtaget "Udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven)" af 4. oktober 2004 til høring (e-mail af 5. oktober 2004).

IT-Universitetet tilslutter sig Rektorkollegiets indvendinger, betænkeligheder og anbefalinger og har ikke yderligere kommentarer.

Med venlig hilsen
Leni Schroll

Leni Schroll
Leder af studieadministrationen | Head of Student Administration
IT-Universitetet i København | IT University of Copenhagen
Rued Langgaards Vej 7, DK - 2300 København S
Tel.: +45 7218 5200 | E-mail: leni@itu.dk

_____

_____

_____

_____

Danmarks Tekniske Universitet
Uddannelse og Studerende

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

CUV L. nr. 28	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 313043
DATE 29/10-04	Bilag:

18. oktober 2004

PWI

J.nr. 2004-001-
00003

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har modtaget VTU's udkast til forslag om lov om ændring af lov om universiteter til høring. Lovforslaget indeholder forslag om ændringer af universitetsloven på følgende områder:

1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet
2. Prøver i udlandet
3. Stipendieordning for visse udenlandske studerende
4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Nedenfor følger DTU's kommentarer til VTU's udkast til lovforslag:

Ad. 1 Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

I VTU's udkast til lovforslag omkring gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet skitseres de såkaldte parallelforløb og fællesuddannelser. DTU finder det meget positivt, at det gøres lettere for de studerende at gennemføre dele af deres danske uddannelse i udlandet. Da DTU har veletablerede kontakter til adskillige udenlandske universiteter, er det ikke noget problem at sikre, at de uddannelsesforløb, der gennemføres i udlandet, lever op til de krav om kvalitet og faglig sammenhæng, der gælder for danske uddannelser. DTU arbejder i forvejen med godkendelse af merit primært fra samarbejdsuniversiteter for at sikre kvalitet og niveau. Det er positivt, at eksaminer og prøver aflagt i udlandet på parallelforløb og fællesuddannelser ikke længere kræver meritoverførsel, men ækvivalerer det uddannelsesforløb, der gennemføres i Danmark.

Det undrer dog DTU, at lovforslaget begrænser fællesuddannelser til samarbejde om uddannelser, der i sin helhed ikke udbydes i Danmark. Fællesgrader opstår netop ofte ud af et godt

samarbejde mellem to universiteter med samme faglige interesseområder, og det må være af interesse, at dette internationale samarbejde styrkes.

Da netop fællesuddannelser er særdeles relevante i forbindelse med det i EU regi vedtagne Erasmus Mundus program, er det vigtigt, at retningslinierne herfor er fleksible således, at universiteterne selv bestemmer de administrative procedurer som for eksempel, hvorledes eksamensbeviser skal udarbejdes.

Ad. 2 Prøver i udlandet

Da denne bestemmelse er af teknisk karakter, har DTU ingen kommentarer til bestemmelsen.

Ad. 3 Stipendieordning for visse udenlandske studerende

Stipendieordningen forventes i første omgang anvendt til at tiltrække højt kvalificerede studerende inden for det højteknologiske område, hvilket understøtter regeringens målsætning om at styrke naturvidenskabelige og højteknologiske uddannelser. DTU ser dette som positivt, da udenlandske studerende bidrager med væsentlige kompetencer til dansk erhvervsliv i ind- og udland.

Erfaringerne på universiteterne i USA, England og Australien viser, at udbud af stipendier er en afgørende konkurrenceparameter ved tiltrækningen af de bedst kvalificerede internationale studerende. DTU bakker derfor op om bestemmelsen om indførelsen af en stipendieordning til højt kvalificerede studerende. Antallet af stipendier er imidlertid alt for lavt til at få effekt på universiteternes rekrutteringsmuligheder.

I forslag til lov om ændring af lov om universiteter konstateres, at der årligt er ligevægt mellem mindreudgiften fra afskæringen af taxametertilskud og omkostninger til stipendieordningen. En simpel udregning viser, at dette langt fra kan være tilfældet. I efterårssemesteret 2003 optjente studerende fra ikke-EU/EØS lande alene på DTU 118,38 STÅ. Med en STÅ-indtægt på ca. 75.000 kr. pr. studerende giver dette en forventet samlet årlig STÅ-indtægt på ca. 18 mio. kr. for det akademiske år 2003-2004. J.fr. bilag 1 "STÅ-opgørelse for ikke-EU/EØS borgere på DTU" sendt til VTU den 19. maj 2004.¹

Når DTU alene optjener ca. 18 mio. kr. i STÅ for ikke EU/EØS borgere, kan de 20 mio. kr., der afsættes til 75 stipendier i 2009 umuligt udgøre en ligevægt med det samlede antal universiteters STÅ-indtjening fra ikke-EU/EØS borgere. DTU er langt fra er det eneste universitet, der optager studerende fra ikke-EU/EØS lande.

---

¹ Der er i disse tal end ikke taget højde for, at optaget af ikke-EU/EØS borgere er steget væsentligt i de senere år til 107 i 2003 og 175 i 2004. Den samlede STÅ-optjening for ikke-EU/EØS borgere skønnes derfor at blive betydelig større i det akademiske år 2004-2005, end i 2003-2004..

Betalings- og stipendieordningen foreslås indført fra begyndelsen af det akademiske år 2005/2006. Ansøgningsproceduren for udenlandske studerende er dog allerede i gang for det akademiske år 2005/2006, da studerende fra udlandet typisk søger længe inden studiestart. Universiteterne får derfor ikke mulighed for at udnytte stipendierne i rekrutteringsindsatsen for 2005 eller for at annoncere studieafgiften i rimelig tid.

I følge udkast til lovforslaget skal ministeren fastsætte regler om, hvilke studerende, der modtager stipendium, studiekrav til de studerende, på hvilke fagområder universitetet kan tilbyde stipendier mv. DTU ser det som meget vigtigt, at universiteterne selv kan bestemme rammerne for stipendieuddelingen, da universiteterne har stor erfaring med kvaliteten af de udenlandske studerende, de optager.

Stipendieordningen bør følge reglerne for SU. I lovforslaget foreslås det, at den studerende skal fuldføre studierne på normeret tid for at modtage stipendiet. DTU's forslag er at lade stipendieordningen følge SU-reglerne, da den studerende af forskellige årsager kan blive forsinket i sine studier. En forlængelse af studietiden behøver ikke betyde et større stipendiebeløb, da udbetalingen af stipendiet kan stoppes i studieinaktive perioder. Det bør dog være muligt for den studerende at forlænge studierne.

Ad. 4 Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende foreslås indført fra 1. september 2005, hvilket er problematisk. Som tidligere nævnt harmonerer den korte tidsfrist dårligt med den lange ansøgningsprocedure på institutionerne, da optaget for det akademiske år 2005/2006 allerede er begyndt. Potentielle ansøgere får herved meget sen besked om denne væsentlige ændring i ansøgningsproceduren, og de danske universiteter vil komme til at fremstå som useriøse, hvilket kan påvirke rekrutteringen af studerende fremover i negativ retning. DTU foreslår derfor, at opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende indføres fra september 2006 hvilket vil give universiteterne mulighed for at annoncere betalingsordningen.

Det internationale miljø på universiteterne fremmes ikke blot af antallet af udrejsende studerende, men i høj grad også af antallet af udenlandske studerende på universitetet. Færre indkomne internationale studerende vil betyde et mindre internationalt miljø på institutionerne.

DTU opfatter ikke udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter som et fremskridt og mener ikke, at bortfaldet af STÅ-bevillingerne kombineret med det helt utilstrækkelige antal stipendier er til gavn for internationaliseringen på universiteterne. DTU vil naturligvis fortsætte sine bestræbelser på at styrke sin internationale position inden for de rammer, der stilles til rådighed.

Med venlig hilsen

Helge Ellend Jensen
Uddannelsesdekan

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Pernille Winther [pwi@adm.dtu.dk]
Kopi til:
Sendt den: 29/10/2004
Emne: DTU's svar til VTU's høringsbrev om ændring af uni. lov - j.nr. 63088.
Hermed fremsendes DTU's hørings svar til VTU's høringsbrev om Forslag til lov om ændring af lov om universiteter.

Mvh.

Pernille Winther

Pernille Winther

Head of Section

International Affairs

Technical University of Denmark

Anker Engelundsvej 1, Building 101A

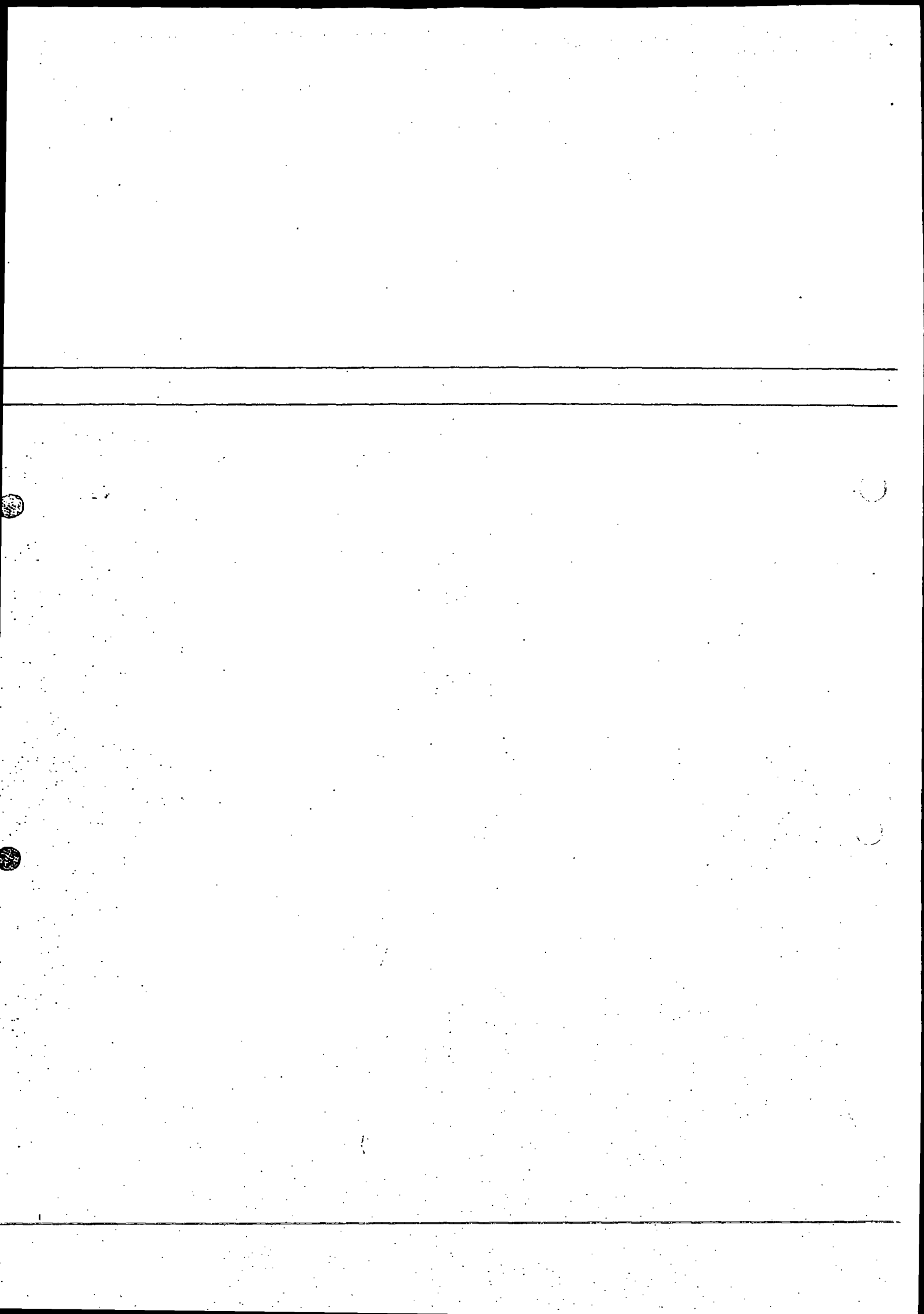
DK- 2800 Kongens Lyngby

Phone: +45 4525 1166

Fax: +45 4587 0216

www.dtu.dk

**Copenhagen
Business School**
HANDELSHØJSKOLEN

**The President
Rektor**

Solbjerg Plads 3
DK-2000 Frederiksberg

Dir. tel: +45 3815 2014
Tel: +45 3815 3815
Fax: +45 3815 2015
E-mail: fjj@cbs.dk
www.cbs.dk

28. oktober 2004

J.nr. 01-0054
TWH

Thomas Werner Hansen

Ministeriet for Videnskab, Teknologi
og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K.

CUP Sags nr. 63088	og 6 m . 31	Sagsbehandler
		Dok.id. 313080
JACO 29/10-04		Bilag:

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (Sagsnr. 63088)

Videnskabsministeriet har med brev af 4. oktober 2004 fremsendt ovennævnte udkast til lovforslag.

Handelshøjskolen har følgende bemærkninger til udkastet:

Ad. gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

Handelshøjskolen kan fuldt ud tilslutte sig intentionerne om at udvide universiteternes muligheder for at deltage i det internationale universitetssamarbejde.

På den baggrund finder vi det uheldigt, at universiteterne efter lovudkastet afskæres fra at udbyde deres statsanerkendte uddannelser i udlandet, idet det nu i det foreslåede stk. 4 i § 3 fastslås, at universiteterne alene kan udbyde deres uddannelser i Danmark. Vi henstiller derfor, at ministeriet indsætter et nyt stykke, der muliggør, at ministeren kan godkende, at et universitet uden statstilskud kan udbyde en uddannelse på markedsvilkår på en udenlandsk campus el. lign., og derved får mulighed for - på linje med mange udenlandske universiteter - at kunne operere på det internationale marked, hvor dette måtte findes relevant. Det vil dels kunne synliggøre danske universiteter i udlandet og dels på sigt kunne tilføre ekstra ressourcer.

Det anføres i bemærkningerne til det nye stk. 9 i § 3, at ministeren vil udstede de nærmere regler om udmøntningen af stk. 5, 6 og 8 i § 3 efter høring af relevante parter, herunder andre ministerier og myndigheder. Højskolen forventer at dette også vil indbefatte universiteterne.

Ad. Stipendieordning for visse udenlandske studerende

Det fremgår af bemærkningerne til de nye stk. 6 og 7 i § 19, at stipendieordningen i første omgang tænkes anvendt på kandidater indenfor det højt teknologiske område samt innovations- og forskningsledelse.

Højskolen finder, at området bør udvides til også at omfatte andre kandidatuddannelser, der er væsentlig betydning for dansk erhvervslivs konkurrenceevne og vækstbetingelser (herunder de erhvervsøkonomiske kandidatuddannelser).

Subsidiært anmoder vi om, at der skabes hjemmel til, at universiteterne selv får mulighed for at udbyde og finansiere stipendier (f.eks. ved anvendelse af midler fra den deltagerbetaling, der fremover skal opkræves af visse udenlandske studerende).

Ad. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Højskolen har ikke indvendinger mod, at der fremover ikke udbetales taxametertilskud for visse udenlandske studerende, men at universiteterne i stedet skal opkræves fuld deltagerbetaling for disse studerende. Vi henstiller imidlertid, at de regler herom, der i den forbindelse skal fastsættes med hjemmel i universitetslovens § 19, stk. 4, bliver så klare, entydige og umiddelbart administrerbare, at arbejdet med at afgrænse for hvilke studerende, der fremover skal opkræves fuld deltagerbetaling, ikke påfører institutionerne et omfattende og kompliceret administrativt arbejde. Endvidere henstiller vi, at disse regler udstedes snarest muligt efter lovens vedtagelse, således at bliver i stand til i god tid inden ansøgningsfristen at informere potentielle ansøgere kvalificeret og korrekt om den kommende retstilstand.

Af bemærkningerne til ændringen af § 26, stk. 2, fremgår, at "Den fulde deltagerbetaling skal fastsættes efter Finansministeriets regler om indtægtsdækket virksomhed, så deltagerbetalingen dækker de langsigtede gennemsnitsomkostninger for universitetets gennemførelse af uddannelsen."

Vi har i den forbindelse bemærket, at der i det af Undervisningsministeren fremsatte lovforslag om tilsvarende forhold inden for undervisningsministeriets område er anlagt en fundamentalt anderledes betragtning, idet man således anfører:

"Forslaget indebærer blandt andet [at] uddannelsesinstitutionerne får frihed til at drive kommercielle uddannelsesaktiviteter på det globale uddannelsesmarked gennem opkrævning af betaling for visse udenlandske uddannelsessøgende", og

"Da der vil blive tale om konkurrence på det internationale marked, får institutionerne hermed frihed til at fastsætte en betaling, der ligger over de langsigtede gennemsnitsomkostninger. Dette kan udgøre et incitament til at forbedre uddannelsernes kvalitet og dermed tiltrække flere kvalificerede uddannelsessøgende". (vi understreger).

Det forekommer på den baggrund temmelig overraskende, at universiteterne - der efter den nye lovs intentioner skulle have "øgede frihedsgrader fra central statslig styring" og som skulle "ophæve en række af de centralt fastsatte regler, der begrænser universiteternes muligheder for at træffe strategiske beslutninger og fastlægge fokuserede handlingsplaner" (citeret efter de generelle bemærkninger til lovforslaget), - skal have mere restriktive betingelser for at agere på det internationale uddannelsesmarked end undervisningsministeriets institutioner.

Vi skal derfor henstille, at Videnskabsministeriet tilretter sit lovforslag, så universiteterne får samme vilkår som beskrevet i det ovenfor citerede, f.eks. ved at der sidst i § 26, stk. 2, i universitetsloven tilføjes: "hvorefter 2. punktum i stk. 4 kan fraviges".

Venlig hilsen

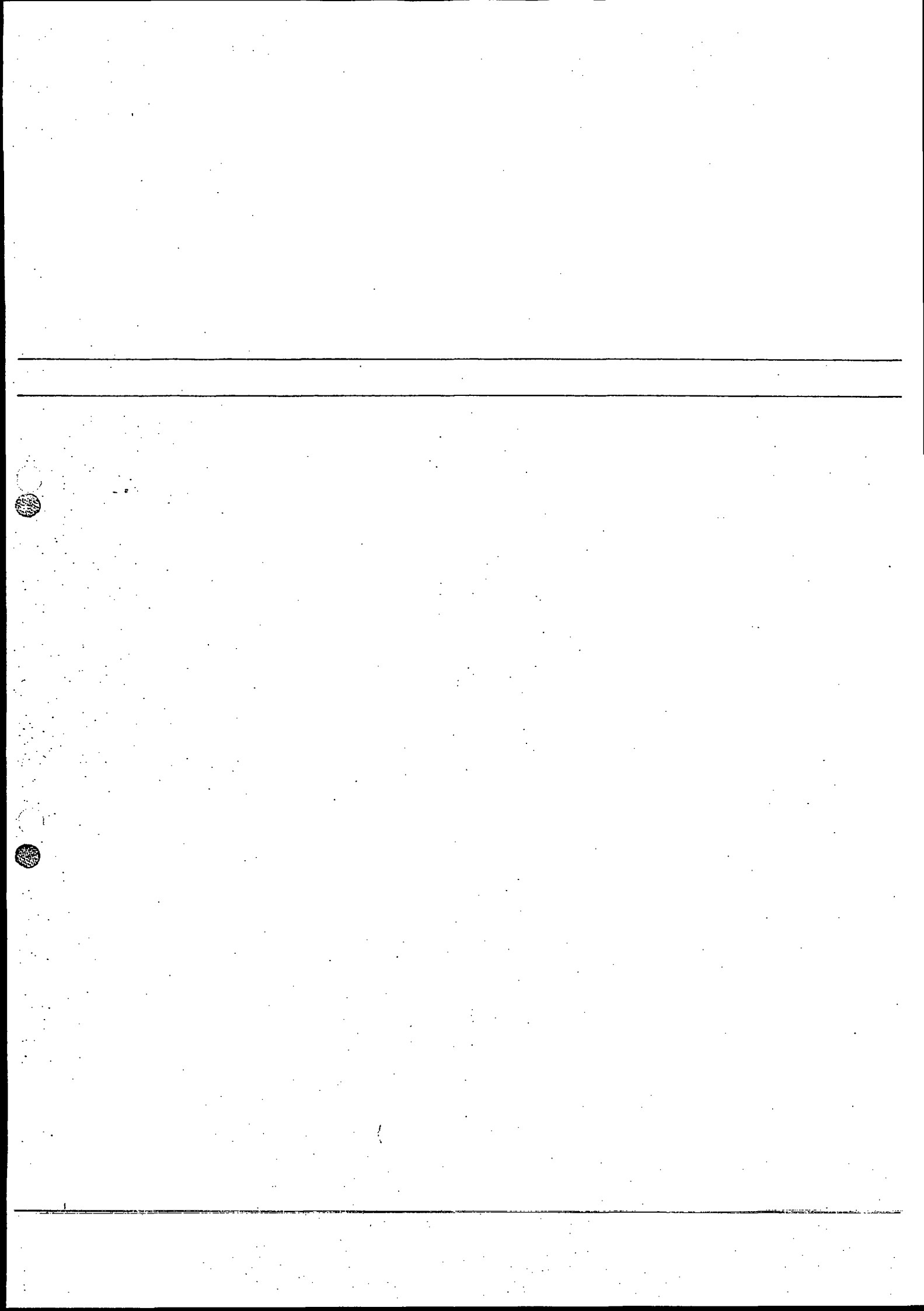
f/ Finn Junge-Jensen /

Thies Hansen

Thomas Werner Hansen
Thomas Werner Hansen

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Thomas W. Hansen [twh.oefak@cbs.dk]
Kopi til:
Sendt den: 29/10/2004
Emne: Sagsnr. 63088 - Unilov-høring
Vedlagt fremsendes Handelshøjskolens høringsvar vedr. udkast til
Forslag til lov om ændring af lov om universiteter.
v.h.
Thomas Werner Hansen

CUF L.M. 35	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 313294
DATO 1/11-04	Bilag:

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Ilse Fjalland [if@dfuni.dk]
Kopi til:
Sendt den: 01/11/2004
Emne: Høring vedrørende udkast til forslag til ændring af lov om universiteter - jnr 63088
Høringssvar fra DFU vedrørende udkast til forslag til ændring af lov om universiteter. J.nr. 63088

DFU har modtaget og gennemlæst det den 4. oktober fremsendte udkast til forslag til ændring af lov om universiteter.

DFU henviser først og fremmest til det af Rektorkollegiet fremsendte høringssvar. Vi har dog yderligere følgende bemærkninger til udkastet:

Som det fremgår af Rektorkollegiets høringssvar er begreberne fælles grader og parallelgrader helt nye betegnelser. Udover de af Rektorkollegiet fremførte synspunkter vedr. disse, finder vi det unødvendigt at VTU kun definerer merit som individuelt godkendte meritforløb. Ved de såkaldte parallelforløb og fælles grader er der jo reelt også tale om meritring af uddannelsesforløb bestået uden for det universitet, den studerende er indskrevet ved. Der er her "blot" tale om uddannelsesforløb der i forvejen er meritgodkendt af universitetet gældende for alle studerende, der er indskrevet ved en bestemt uddannelse; en generel godkendelse, der skal fremgå af studieordningen for uddannelsen. Det skal jo også i alle tilfælde fremgå af eksamensbeviset, at studieaktiviteterne er bestået på et andet universitet.

Bortset fra de særlige regler, der gælder for studerende uden for EU/EØS, og for uddannelsesdele udbudt uden for Danmark, går vi ud fra, at VTU opretholder princippet om, at "de ressourceudlæsende STÅ'er følger den studerende", således at de danske universiteter beregner STÅ'er og dermed ressourceudløsning for alle de heltidsstuderende (egne, udvekslingsstuderende, gæstestuderende o. lign.), der består studieaktiviteter udbudt og afholdt af universitetet.

Med venlig hilsen på DFU's vegne

Ilse Fjalland

Ilse Fjalland
studiechef / head of Study Division
Danmarks Farmaceutiske Universitet / The Danish University of Pharmaceutical Sciences
Universitetsparken 2
DK-2100 København Ø
Tlf.: 35306311 / 35306000
Email: if@dfuni.dk
Fax: 35306001

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Lise Wendelboe [lwen@dpu.dk]
Kopi til: Arne Carlsen; Ole Henckel
Sendt den: 01/11/2004
Emne: Høringssvar vedr. ændring af unilov, j.nr. 63088

Med venlig hilsen

Lise Wendelboe
sekretær

Danmarks Pædagogiske Universitet

Rektoratet

Emdrupvej 101

2400 København NV

Tlf.: 8888 9056

Fax 8888 9701

E-mail: lwen@dpu.dk

CUF im. 37	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 313463
DATO 1/11-04	Bilag:

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Att.. Vicedirektør Rene Bugge Bertramsen

Ministry of Science
Technology and Innovation

Rektoratet
Emdrupvej 101
2400 København NV

T: 8888 9056
F: 8888 9701
E: rektor@dpu.dk

www.dpu.dk

Journalnr:

Den 1. november 2004

Vedr. j.nr. 63088. Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven).

Danmarks Pædagogiske Universitet takker for modtagelsen af skrivelse af 4. oktober 2004, hvorved Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har fremsendt ovennævnte forslag til høring.

Danmarks Pædagogiske Universitet tilslutter sig i det store og hele rektor-kollegiets høringssvar, men har yderligere enkelte kommentarer til de ændringsforslag som følger af lovforslaget.

Lovforslagets ændringsforslag vedrører:

1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet
2. Prøver i udlandet
3. Stipendieordning for visse udenlandske studerende
4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Ad 1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

Af lovtæksten fremgår det eksplicit, at forslaget skal skabe bedre mulighed for forpligtende uddannelsessamarbejde og opbygning af egentlige strategiske alliancer mellem danske og udenlandske universiteter. DPU støtter fuldt ud sådanne bestræbelser, men er af den opfattelse, at såfremt etableringen af strategiske alliancer skal basere sig på multiinstitutionelle uddannelsessamarbejder, er det helt nødvendigt, at de danske universiteter gives mulighed for at deltage i udbud af joint degrees, der omfatter udstedelse af ét fælles diplom udstedt af de deltagende uddannelsesinstitutioner uden nationale diplomer. I den foreliggende lovtækt har danske universiteter imidlertid alene mulighed for deltagelse i udbud af double eller multiple degrees.

Beskrivelsen af double og multiple degrees rummer desuden en række uklarheder i forhold til såvel studerende som eventuelle internationale partneruniversiteter. Det skyldes, at der i forbindelse med beskrivelsen af double og multiple degrees opnås både en dansk og en udenlandsk universitetsgrad (jf. s. 5), hvilket kun kan opfattes således, at den enkelte studerende opnår to grader for en grads indsats, pris mv. Det virker ikke befor-

drende for gennemskueligheden af de(t) europæiske uddannelsesmarked(er).

Af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser (stk. 6), fremgår det, at *den enkelte (danske?) studerende... optages og indskrives til den pågældende uddannelse ved det danske universitet...* Her synes der ikke i tilstrækkelig grad at være taget hensyn til Erasmus Mundus programmet, idet studerende som søger optagelse på en Erasmus Mundus uddannelse indskrives ved det konsortium der udbyder uddannelsen.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser (stk. 6), at *Ministerens bemyndigelse efter stk. 8, tænkes udmøntet fx. på regler om, at de dele af uddannelsen, der gennemføres ved udenlandske universiteter, højst kan udgøre 2/3 af uddannelsens ECTS-point.* En sådan udmøntning på 2/3 af uddannelsen der bryder semesterstrukturens opdeling i 4 semestre af 30 ECTS point, vil være uhensigtsmæssig, idet 2/3 udgør 80 ECTS-point. DPU forslår derfor, at den påtænkte udmøntning tager hensyn til semester/modul strukturen, således at de dele af uddannelsen, der gennemføres ved udenlandske universiteter kan udgøre ¼ svarende til 90 ECTS eller tre semestre.

Bemærkningerne til de enkelte bestemmelser bærer desuden præg af forskellig terminologi mellem begreberne enkeltdele/uddannelsesdele, indskrives/forhåndsindskrives (jf. s. 14).

De to kategorier som anvendes til at skelne mellem hhv. (1) danske studerende og (2) udenlandske studerende kan medføre uklarhed. Fra DPU's side foreslås det at anvende en kategorisering som omfatter hhv. (1) danske studerende, (2) studerende fra EU-lande samt (3) studerende fra tredjelande.

Ad 2. Prøver i udlandet

DPU har ingen kommentarer til bestemmelsen.

Ad 3. Stipendieordning for visse udenlandske studerende

Her støtter DPU rektorkollegiets indsigelser.

Ad 4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Lovteksten efterlader også her en række uklarheder, særligt vedrørende Erasmus Mundus Studerende. Er disse studerende omfattet af den anvendte betegnelse *visse udenlandske studerende*? Vil danske universiteter have mulighed for at opkræve betaling fra Erasmus Mundus studerende eller vil disse studerende udløse taxametertilskud? Af hensyn til det videre arbejde i regi af Erasmus Mundus Programmet er det helt væsentligt, at DPU snarest muligt får en afklaring herpå. Begrundelsen herfor skyldes, at det ikke er muligt at slutforhandle egentlige konsortieaftaler (aftaler om etablering af Staralliances) vedrørende fællesudbud af en Erasmus Mundus uddannelse, fordi der i sådanne aftaler må indgå budget og financial memorandum. Da det i henhold til gældende dansk lovgivning endnu er ubesluttet om der kan opkræves tuition fees/deltagerbetaling for Erasmus Mundus studerende fra tredjelande, er der ikke tilstrækkelig grundlag for indgåelse af en sådan aftale. Tilsvarende vanskeliggøres samarbejder med europæiske universiteter fra lande der kræver betaling af studerende, idet det af lovforslaget fremgår, at danske studerende ikke må afkræves betaling for de

moduler, som danske studerende kan/skal følge på disse universiteter.
Denne problematik må lovforslaget ligeledes tilstræbe en løsning på.

Med venlig hilsen

Lars-Henrik Schmidt

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Center for Uddannelse og Forskningsinstitutioner
Bredgade 43
1260 København K

26. oktober 2004

LGO

cufpost@vtu.dk
Lnr. 63088

Sags nr. 63088		Sagsbehandler 311976	Ministry of Science Technology and Innovation E-mail: lgo@dhs.dk
DATO 20/10-04		Dok.id.	ref. LGO
		Bilag:	

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har anmodet Dansk Handel & Service om en udtalelse vedrørende udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven).

Generelle bemærkninger

Dansk Handel & Service er enig i behovet for at forbedre det internationale universitetssamarbejde om uddannelse og for at udvide de danske universiteters mulighed for at deltage i det internationale universitetssamarbejde.

Som det er i dag er der reelt ingen gennemsigtighed mellem EU's forskellige uddannelsesniveauer og uddannelseskraav. Det gør det ikke lettere, at hvert land har sit særlige karaktergivningssystem, som kan være vanskeligt at oversætte enkelt og smidigt. Der er ikke nogen fælleseuropæisk adgang til videregående uddannelse – adgangen sker som oftest gennem nationale universiteter eller ved ansøgning om en af de pladser, der på mange universiteter reserveres til en på forhånd fastlagt kvote af ansøgere fra andre EU-lande og/eller tredjelande. Optagelse sker altså ikke udelukkende ud fra en vurdering af ansøgernes meritter, men også ud fra nationale kvotebetragtninger.

Det begrænser lysten til og muligheden for mobilitet inden for de videregående uddannelser på europæisk plan. Dermed går EU-landene glip af det lærings- og innovationspotentiale, der ligger i, at studerende søger til andre europæiske læresteder for at få et bredere akademisk input og en større kulturel forståelse. Det fører til et ressourcspild med fx længere studieforløb end nødvendigt, fordi nogle nationale universiteter ikke er særlig villige til at meritoverføre færdige uddannelser fra andre institutioner. Det hindrer skabelsen af et reelt europæisk arbejdsmarked. Hvordan skal europæiske arbejdsgivere fx kunne gennemskue, hvad en uddannelse er værd, hvis der er tvivl om kvaliteten af en grad og usikkerhed om karakterniveauet?

Specifikke bemærkninger

Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

Det er positivt, at de studerende kan vælge at gennemføre dele af uddannelsen ved et udenlandsk universitet, samtidig med at udenlandske studerende gennemfører dele af deres uddannelse ved det danske universitet.

Ministry of Science
Technology and Innovation

En mere langsigtet løsning er imidlertid ikke flere udvekslingsordninger.

Udvekslingsordninger skal afløses af en fælles europæisk adgang til alle europæiske universiteter. Det vil skabe et fælles uddannelsesmarked i EU og ansøre universiteterne til at kæmpe bedre om talenterne.

Stipendieordningen for visse udenlandske studerende

Det er positivt, at der etableres en international stipendieordning, der tager sigte på at tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende. Tilstedeværelsen af højt kvalificerede udenlandske studerende i Danmark vil højne undervisningen på universiteterne generelt og være en inspirerende og motiverende fakta for universiteternes øvrige studerende.

Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

DH&S er positiv overfor brugerbetaling, men mener ikke der er behov for pligt til opkrævning. Opkrævningen skal nok komme, når taxameterordningen falder bort.

Såfremt forslaget gennemføres, bør det overvåges om det markant mindsker de udenlandske studerendes interesse for at studere i Danmark.

Alene udbud i Danmark

Forslaget indebærer, at universiteternes uddannelser kun kan udbydes i Danmark. DH&S kan ikke støtte dette.

Hvis muligheden for at udbyde uddannelser i udlandet ikke sikres, vil danske universiteter miste en vigtig konkurrenceparameter på de globaliserede uddannelsessystemer eller -markeder. Danske universiteter vil miste muligheden for at have et udstillingsvindue, hvis Danmark ikke er synlig med filialer i de regioner, hvor uddannelsesaktiviteten ekspanderer, og hvor talentmassen er enorm.

Dette har en række konsekvenser, som er særdeles uheldige. Hvis ikke danske universiteter har udstillingsvinduer i form af uddannelsesudbud i andre lande, er danske universiteter mindre synlige og vil blive betragtet som provinsielle med det resultat, at det bliver vanskeligere at tiltrække de bedste udenlandske forskere og studerende.

Med venlig hilsen
Dansk Handel & Service

Lars Goldschmidt

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og
Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Sendt pr. mail: cufpost@vtu.dk

CUF/m-07		Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 312073	
DATE 26/10-04	Bilag:	

Dansk Arbejdsgiverforening
Vester Voldgade 113
1790 København V

Telefon 33 38 90 00
Telefax 33 12 29 76
Kontortid 8.30-16.30
E-mail: da@da.dk
Giro 5 40 08 99

25. oktober 2004

2004 okt. VTU stipendier m.m.

**J.nr. 63088. Høring vedrørende Forslag til lov om ændring af lov om uni-
versiteter (gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning
og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)**

Dansk Arbejdsgiverforening har modtaget udkast til ændringer i ovenfor nævnte lov med hø-
ringsfrist den 29. oktober 2004.

Dansk Arbejdsgiverforening har ingen bemærkninger men skal henvise til høringssvar fra
Dansk Industri og Dansk Handel og Service.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Mette Ringsted

Rigsrevisionen
C6

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Dato: 26. oktober 2004
J.nr.: 2004-5900-15
(Angiv venligst j.nr. ved besvarelse)
Ref.: RN

CUF <i>m.08</i>	Sagsbehandler
Sags nr. <i>63088</i>	Dok.id.
	<i>312076</i>
DATO <i>26/10-04</i>	Bilag:

Vedr. høring over udkast til forslag til ændring af lov om universiteter (universitetsloven)

1. Videnskabsministeriet har med brev af 4. oktober 2004 sendt udkast til forslag til ændring af lov om universiteter (universitetsloven) (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende) til høring i Rigsrevisionen. Der henvises til departementets sag nr. 63088.
2. Rigsrevisionen har ikke bemærkninger til udkastet.
3. Eventuelle bemærkninger eller spørgsmål til dette brev kan rettes telefonisk til fuldmægtig Rikke Nørregaard (tlf. 33 95 47 23) eller undertegnede (tlf. 33 92 85 90) samt på e-mail til: Rigsrevisionens-Email@Rigsrevisionen.dk.

Med venlig hilsen

Lars Tang

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

København, den 26. oktober 2004

CUE <i>ml. 09</i>	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 312147
DATO 27/10-04	Bilag:

Vedr. Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven) (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordningen og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)

Som svar på høringsskrivelse af 4. oktober 2004, svarer FUHU følgende:

Generelle kommentarer

FUHU finder, at forslaget giver mulighed for at tiltrække gode og højt kvalificerede studerende til Danmark.

Stipendier og fagområder

Men vi finder det ikke fremmede for videnssamfundet og globaliseringen, at forslaget tilsyneladende er begrænset til kun at omfatte studerende inden for det højt teknologiske område: Naturvidenskab, sundhedsvidenskab og de tekniske videnskaber. Forslaget burde også have omfattet samfundsvidenskaberne og humaniora. For eksempel risikerer vi at gå glip af vigtige sproglige kompetencer, og økonomisk viden om fremmede markeder ved at lave den slags kunstige begrænsninger.

Med begrænsningen er der yderligere risiko for, at udlandet får den fejlagtige opfattelse, at humanistisk og samfundsvidenskabelig uddannelse ikke udbydes på et højt fagligt niveau i Danmark, jf. at Danmark ikke udbyder disse fagområder med stipendier til udenlandske studerende.

Vi vil derfor foreslå, at man starter med det relative beskedne antal stipendier (75 stk.) og så arbejder på, at ordningen bliver udvidet til at omfatte flere stipendier som er tilgængelige for dygtige udenlandske studerende, uanset hvilke fagområder de søger.

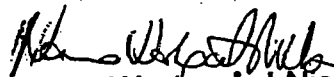
Hvordan rekrutteres de dygtige studerende?

Vi finder, at det er vigtigt, at det er de dygtigste udenlandske studerende, der tilbydes et stipendium, men det kan være særdeles vanskeligt at gennemføre en ensartet bedømmelse af udenlandske studerendes kvalifikationer. Vi vil derfor foreslå, at man i Danmark overvejer at anvende standardiserede prøver. Eksempler på sådanne tests kan være TOEFL tests og GMAT, som danskere skal gennemføre for at blive optaget på amerikanske universiteter.

FUHU takker for inddragelse i høringen og står gerne til rådighed i det videre arbejde med loven og implementering af den.

Med venlig hilsen

Nanna Westergård-Nielsen
Udviklingschef

Vicedirektør René Bugge Bertramsen

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Sendt pr. e-mail til cufpost@vtu.dk

CUF, m. 14	Sagsbehandl	organisation for ledelse & erhvervsøkonomi
Sags nr. 63088	Dok.id.	312470
Dato 27/10-04	Bilag:	

Søtorvet 5
Postboks 2043
1012 København K

Telefon 33 14 14 48
Telefax 33 14 11 49

www.civiloekonomerne.org
info@civiloekonomerne.org

Bank: Nordea A/S
IBAN DK07
21910102333519
S.W.I.F.T.address:
NDEADKKK
SENR.: 25494210

Medlem af CIADEC
Medlem af NCF
Medlem af AC

27. oktober 2004

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter

Under henvisning til Ministeriets skrivelse dateret den 4. oktober 2004, sagsnummer 63088, Dok-id 306999, kommenterer Civiløkonomerne som følger:

Det hilses velkommen at der generelt lægges op til en intensivering af både internationaliseringen og den dermed forbundne kvalitetsudvikling af de danske universitetsuddannelser.

Den skitserede stipendieordning til fremme af udenlandske studerendes synergitilførsel til de danske studiemiljøer bør suppleres med en kvalitetssikring i form af eksempelvis gennemførelse af GMAT General Management Admission Test eller tilsvarende, samt adgangsprøvning til de aktuelle universiteter. Dette til sikring af både et generelt kvalifikationsmæssigt match med de danske studiekrav og -indhold, samt til sikring af de individuelle synergimuligheder.

Fokusering på natur-, sundheds- og teknisk videnskab er relevant, men i takt med udviklingen af den globale viden(for)deling og -ledelse vil det være nødvendigt også at medtage samfundsvidenskaberne, herunder i særdeleshed de anvendelsesorienterede ledelses- og erhvervsøkonomiske felter.

De indledningsvise målsætninger pr. 2005 er ambitiøse i betragtning af at ordningen skal gøres internationalt operationel. Samtidig vurderes den fuldt udbyggede målsætning som beskeden. Kvaliteten af det danske uddannelsesmiljø, herunder ikke mindst handelshøjskolerne, er af en så høj bonitet at det vil udgøre en naturlig tiltrækningskraft.

Brugerbetalingens størrelse baseret på Finansministeriets regler om indtægtsdækket virksomhed, vil kunne beregnes til et i international sammenhæng gunstigt betalingsniveau for en kvalitetskandidatuddannelse, hvilket yderligere vil kunne understøtte en større tilstrømning af stipendiestøttede kandidatstuderende end anslået.

Det må antages at skærpede adgangs- og betalingskrav medfører et fokusskift mod andre grupper af studerende end den aktuelle målgruppe, hvor gensidige krav og forventninger skaber nye muligheder for udvikling, kvalitet og vækst.

Civiløkonomerne

Side 2

Civiløkonomerne står fortsat gerne til rådighed i forbindelse med den videre håndtering af ovennævnte bekendtgørelsesudkast.

Med venlig hilsen
CIVILØKONOMERNE
Povl Tiedemann
Uddannelseschef

c.c.: Folketingets Videnskabsudvalg
Rektorkollegiet.
Akademikernes Centralorganisation.

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Povl Tiedemann [pt@civiløkonomerne.org]
Kopi til:
Sendt den: 27/10/2004
Emne:
<<VTU-høring.uni lov - Intl stip.doc>>

Hermed Civiløkonomernes høringssvar vedrørende ministeriets j.nr. 63088.

Med venlig hilsen
CIVILØKONOMERNE
Povl Tiedemann
Uddannelseschef

Ministeriet for Videnskabs, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København
cufpost@vtu.dk
att: Gertie Lund

CUF 8/11. 16	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 312636
DATE 28/10 -04	Bilag:

DM, j.nr. 0402087

28. oktober 2004

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter

Dansk Magisterforening (DM) har d. 5. oktober 2004 modtaget Videnskabsministeriet forslag til lov om ændring af lov om universiteter vedr. gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af deltagerbetaling for visse udenlandske studerende fra AC.

Indledningsvis skal det påpeges, at DM finder det kritisabelt, at ændringsforslaget til universitetsloven alene er sendt i høring til AC og Civiløkonomerne uden samtidig at være sendt til høring hos de øvrige AC-organisationer, herunder DM. DM er den AC-organisation, der har det langt største antal af organiserede universitetsansatte og studerende, hvorfor det i forhold til folketingets behandling af lovforslaget bør være naturligt at sende ændringsforslaget til høring i DM, da en stor del af DMs medlemmer vil blive berørt af ændringsforslaget. I forlængelse af ovenstående fremsender DM derfor sit høringssvar direkte til Videnskabsministeriet.

DM støtter varmt en øget internationalisering af de danske universitetsuddannelser og finder det helt nødvendigt, at de danske universiteter udbygger deres samarbejde med udenlandske universiteter.

Den udvikling som kan iagttages som følge af Bologna-processen og den øvrige internationale udvikling i universiteternes uddannelsessamarbejde, skaber dog samtidig et behov for, at de studerendes retsstilling præciseres i forbindelse med gensidig anerkendelse af henholdsvis danske og udenlandske universitetsuddannelser på et fagligt kvalificeret niveau.

DM står derfor uforstående overfor, at man jf. § 3, stk. 9 åbner mulighed for at fratage universiteternes deres faglige kompetence på området, hvilket dels strider mod universiteternes faglige autonomi, dels strider mod bemærkningerne til ændringsforslaget, hvor der direkte stilles krav til universiteterne om at kvalitetssikre de uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet. Endelig mangler der en definition af "joint degree" og en afklaring af universiteternes mulighed for at indgå i et uddannelsessamarbejde af en sådan karakter.

Herudover finder DM, at der jf. §3, stk. 7 skabes usikkerhed omkring de studerendes forhold, som både kan hæmme de studerendes mobilitet og evne til at gennemføre den valgte uddannelse. Jf. §3, stk. 7. foreslås det, at de danske studerende, der er indskrevet på en dansk universitetsuddannelse, og som led i uddannelsen skal gennemføre dele af uddannelsen ved et udenlandsk universitet, skal følge reglerne ved det udenlandske universitet.

For på dette område at sikre en entydig retsstilling for de studerende, anbefaler DM, at det i ændringsforslaget præciseres inden for hvilke områder de studerende skal følge reglerne ved det udenlandske universitet, herunder præciserer hvorvidt de studerende kan blive stillet overfor et krav om at skulle finansiere de dele af en dansk uddannelse, som obligatorisk er

Et krav om betaling vil stride mod princippet om lige og gratis adgang for danske studerende til danske universitetsuddannelser, hvorfor der ikke bør åbnes mulighed for, at universiteterne kan indgå i et uddannelsessamarbejde med udenlandske universiteter, der indeholder krav om brugerbetaling for danske studerende.

I forlængelse heraf er det endvidere DMs holdning, at studerende uanset hvilket land de kommer fra, skal have adgang til en dansk uddannelse på baggrund af deres kvalifikationer og ikke på baggrund af deres finansielle muligheder. Jf. ændringen i §26, stk. 2 finder DM derfor, at det dels er uhensigtsmæssigt, at universiteterne skal opkræve betaling for udenlandske studerende udenfor EU/EØS området, dels er uhensigtsmæssigt, at universitetslovens §19, stk. 4 i tages anvendelse, så universiteterne afskæres muligheden for at modtage taksametertilskud for udenlandske studerende. DM anbefaler derfor, at universitetslovens §26, stk. 2 fortsat bevares som en "kan-bestemmelse", så universiteterne selv kan bestemme, om de vil opkræve betaling for udenlandske studerende, jf. regeringens egen intention om at give universiteterne mest mulig frihed.

Endvidere finder DM ikke, at indførelse af brugerbetaling for udenlandske studerende alene kan begrundes i, at der i udlandet spekuleres i muligheden for at blive optaget på en gratis uddannelse i Danmark, da udenlandske studerende allerede i dag skal stille en bankgaranti på 50.000 dkr. før de kan få opholdstilladelse og påbegynde en uddannelse i Danmark. Samtidig er de udenlandske studerende ofte udsat for en langtrukken sagsbehandling i forbindelse med at opnå opholdstilladelse, hvilket i sig selv kræver en stor indsats fra den studerendes side, hvorfor motivationen for at påbegynde en dansk uddannelse er meget høj. Forslaget er derfor udtryk for en klar diskrimination af de udenlandske studerende, der nok er kvalificerede, men som ikke har de økonomiske muligheder. Det er endvidere meget sandsynligt at brugerbetaling vil skubbe mange potentielle studerende fra de nye økonomier som f.eks. Kina og Indien, over til andre lande, hvor sprogbarrieren er mindre, f.eks. England. Dette er meget uheldigt, da man netop i disse dage gør et stort arbejde for at promovere virksomhedssamarbejde mellem Danmark og disse lande som et attraktivt alternativ til andre lande.

Hvis taksametertilskuddet for udenlandske studerende til universiteterne bevares, vil DM anbefale, at taksameterdelen i den forslåede stipendieordning fjernes, og i stedet anvendes til at øge antallet af stipendier, som så alene gives i form af beløb, der svarer til Statens Uddannelsesstøtte, eventuelt suppleret med partsfinansiering fra erhvervslivet i tråd med den model, som lå til grund for stipendieordningen for ingeniørstuderende. En stipendieordning, som den forrige regering etablerede, og som den siddende regering valgte at videreføre.

DM vil samtidig stærkt anbefale, at stipendierne til udenlandske studerende ikke på forhånd indsnævres til alene at omhandle naturvidenskab, sundhedsvidenskab og de tekniske videnskaber, men udmøntes så de på forhånd dækker alle videnskabelige hovedområder, da udenlandske studerende også inden for de samfundsvidenskabelige og humanistiske områder kan bidrage med udvikling og nytænkning til gavn for såvel de videnskabelige miljøer, som for arbejdsmarkedet.

Hvis der samtidig ønskes om central økonomistyring af området kunne det ske via kvoter jf. den ordning som Undervisningsministeriet praktiserer overfor udenlandske studerende.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at udenlandske studerende i dag og umiddelbart efter færdiggørelsen af en dansk kandidatuddannelse nægtes opholdstilladelse i Danmark, hvis den pågældende studerende ikke inden sin kandidatgrad har fået arbejdstilladelse via en ansættelse på det danske arbejdsmarked. Det betyder, at hverken den studerende eller det danske arbejdsmarked kan drage fordel af den udenlandske studerendes danske universitetsuddannelse i Danmark.

Med venlig hilsen

Elisabeth Tosti

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Elisabeth Tosti [et@Magister.Dk]
Kopi til:
Sendt den: 28/10/2004
Emne: DMs høringssvar vedr. ændringsforslag til universitetsloven, jvf. j.nr.63088

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Vester Voldgade 121 A, 4. sal
DK-1552 København V

Telefon: (+45) 33 92 54 03
Telefax: (+45) 33 92 50 75

www.rektorkollegiet.dk
eh@rks.dk

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

CUF Nr. 17	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.n.d.
	312648
DATO 28/10-04	Bilag

28. oktober 2004
J.nr. 2004-2000-13
EH

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter

Rektorkollegiet anerkender herved modtagelsen af skrivelse af 4. oktober 2004, hvorved ministeriet fremsender udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende) til høring.

Som det vil være bekendt, har Rektorkollegiet arbejdet med internationaliseringen af uddannelserne såvel i forbindelse med implementeringen af Bologna-processen som ved fremlæggelse af rapporten: Internationalisering på de danske universiteter - Vilkår og virkemidler. Rapporten blev fremlagt på Rektorkollegiets strategikonference i marts 2004, som netop havde internationalisering af universiteterne som tema.

Det er derfor magtpåliggende for Rektorkollegiet, at der er det nødvendige og rette retsgrundlag for universiteterne i deres udvikling af videre internationaliseringsstrategier for uddannelserne. I den forbindelse vil Rektorkollegiet gerne erindre om, at intentionerne med den nye universitetslov i 2003 bl.a. var at give universiteterne en række frihedsgrader, således at de bliver i stand til at agere bedst muligt såvel nationalt som internationalt i et vidensbaseret og innovativt samfund.

Ved en gennemgang af det fremsendte udkast til lovforslag må det desværre konstateres, at de påtænkte ændringer af universitetsloven og de tilhørende afsnit i forslag til finanslov for 2005 ikke er udtryk for tiltro til universiteternes evne til at fungere som en vigtig medspiller i samfundsudviklingen, internationaliseringen og globaliseringen. Rektorkollegiet konstaterer med beklagelse, at de påtænkte ændringer ikke vil virke fremmende på universiteternes arbejde med at internationalisere uddannelserne.

Rektorkollegiet vil i det følgende fremsætte en række overordnede synspunkter om lovforslagene, hvilket skal sammenholdes med universiteternes udtalelser ud fra det enkelte universitets egne præmisser.

Lovforslaget er opdelt i 4 bestemmelser, nemlig

1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet
2. Prøver i udlandet
3. Stipendieordning for visse udenlandske studerende
4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende.

Ad 1: Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet (forslaget til § 1, nr. 1)

Der indgår i denne paragraf dels en bestemmelse om, at danske universiteter kun kan udbyde egentlige universitetsuddannelser i Danmark og dels en række bestemmelser, som drejer sig om det forhold, som hidtil er blevet omtalt som Joint Degrees.

Med hensyn til førstnævnte bestemmelse er det Rektorkollegiets opfattelse, at danske universiteter i en markeds- og konkurrencesituation bør kunne udbyde såkaldt forlagt undervisning i udlandet. Et dansk universitet vil selvfølgelig anvende de sædvanlige kvalitetssikringsmekanismer, herunder censorvirksomheden, og være underlagt turnusevalueringer, når det udbyder uddannelser i udlandet. Da det tilmed forholder sig således, at der ikke optjenes STÅ ved forlagt undervisning til udlandet, vil de studerende selv betale for deres uddannelse. Uddannelsestilbudene er således ikke finansieret af danske skatteydere.

Når der er tale om forlagt uddannelse, er det netop fordi, der er tale om samme uddannelseskoncept, som anvendes på hjeminstitutionen, idet det er de erfaringer og den ekspertise, som er opnået gennem mange års udvikling af uddannelserne, som kan sælges. Den eksportvare, som danske universiteter kan udbyde, skal have kvalitetssikringsgarantier mv. fra hjeminstitutionen og ikke blot være noget andet, som vi kun vil være bekendt at sælge i udlandet. Danske universiteter kan kun konkurrere internationalt, hvis de kan udbyde egentlige universitetsuddannelser.

Rektorkollegiet skal på denne baggrund opfordre Videnskabsministeriet til at ændre denne bestemmelse, således at det er muligt for danske universiteter at udbyde egne, velrenommerede uddannelser uden for Danmark. Det er en afgørende konkurrenceparameter.

Ved de øvrige bestemmelser i denne paragraf indføres en række nye begreber i lovgivningen, nemlig fælles grader og parallelgrader. Som lovforslaget er formuleret, er der her tænkt på helt nye begreber, som ikke hidtil har været anvendt på universiteterne. Disse fælles grader og parallelgrader indeholder en lang række betingelser og restriktioner i og med, at ministeriet skal godkende uddannelser og

aftaler, som indgås med udenlandske universiteter, ligesom der kun kan laves fællesuddannelser i tilfælde, hvor hjemuniversitetet har de nødvendige kompetencer.

Set fra universiteternes synsvinkel er dette skuffende, idet ministeren ved Rektorkollegiets internationaliseringskonference i marts 2004 bekræftede, at danske universiteter skulle sættes i stand til at indgå i forpligtende samarbejder med udenlandske universiteter om det begreb, som normalt omtales som Joint Degrees.

Danske universiteter har længe ønsket at få fastlagt en retstilstand for dette område, således at danske universiteter kan deltage i forpligtende internationale uddannelsessamarbejder.

Problemet har i denne forbindelse været, at der ikke har været nogen klar definition af, hvad der forstås ved en Joint Degree. Her kan man dog støtte sig til den definition, der er udarbejdet i forbindelse med Europarådets vedtagelse af et tillæg til Lissabon-konventionen om gensidig anerkendelse af uddannelser. Her er en Joint Degree en grad, som bygger på et fælles studieprogram, der er udviklet og gennemført i et samarbejde mellem mindst to uddannelsesinstitutioner. Graden kan tildeles via 1) et fælles diplom, der udstedes som supplement til de nationale diplomer eller 2) et fælles diplom som udstedes af de deltagende uddannelsesinstitutioner uden et nationalt diplom eller 3) nationale diplomer uden yderligere dokumentation for den fælles grad.

Det vigtigste i denne sammenhæng er, at graden skal bygge på et fælles studieprogram, der er udviklet og gennemført i et samarbejde mellem mindst 2 universiteter. Efter Rektorkollegiets opfattelse kan dette godt kombineres med princippet om, at uddannelse, der foregår i Danmark, følger danske regler, mens uddannelse, der foregår i et andet land, følger reglerne i det pågældende land.

Det er Rektorkollegiets opfattelse, at uddannelsessamarbejde også bevæger sig i andre retninger end den traditionelle gensidighed ved udvekslinger, som det fx var tilfældet ved de første store udvekslingsprogrammer (Erasmus-programmet) hen mod et egentlig uddannelsessamarbejde, hvor universiteterne udvikler fælles programmer, som bl.a. resulterer i fælles eksamensbeviser. Dette er særlig vigtigt, da der i EU-regi er vedtaget et såkaldt Erasmus Mundus-program, som netop er en fælles uddannelse, som foregår i forskellige lande, og hvor de studerende optages på uddannelsen og ikke på en given institution. Rektorkollegiet har vanskeligt ved at se, at lovforslaget tager højde for de krav, som Danmark har været med til at beslutte som dele af Erasmus Mundus, og som er betingelsen for, at danske universiteter kan deltage i dette program.

Som afsluttende kommentar skal Rektorkollegiet derfor opfordre til, at hjemmelen til at deltage i fælles uddannelsesprogrammer og Joint Degrees gøres langt klarere, end tilfældet er i den foreliggende lovtekst.

Ad 2: Prøver i udlandet (forslaget til § 1, nr. 2)

Da Rektorkollegiet opfatter denne bestemmelse som værende af teknisk karakter, har man ingen bemærkninger til bestemmelsen.

Ad 3: Stipendieordning for visse udenlandske studerende (forslaget til § 1, nr. 3)

Bestemmelserne i denne paragraf skal ses sammen med forslag til finanslov for 2005, hvoraf det fremgår, at der for det akademiske år 2005/2006 tildeles 35 stipendier inden for udvalgte højteknologiske områder. Dertil kommer, at de udvalgte emner skal beslattes af ministeren, men der foreligger ikke oplysninger om, på hvilket grundlag ministeren vil træffe denne beslutning.

Rektorkollegiet mener, at det er helt urealistisk at påbegynde denne ordning fra 1. september 2005, idet den her påtænkte ændring af universitetsloven først vil blive vedtaget af Folketinget meget sent i forhold til studiestart. Når der først derefter skal træffes beslutning om, hvilke fagområder og til hvilke universiteter disse stipendier skal fordeles, vil det være helt umuligt at iværksætte ordningen pr. 1. september 2005.

Det fremgår af bemærkningerne, at stipendierne skal tildeles på områder, som har særlig dansk interesse, eller hvor danske virksomheder mangler kvalificeret arbejdskraft.

Hvis denne forudsætning skal opfyldes, skal det kombineres med, at der efter uddannelsernes gennemførelse gives de pågældende opholdstilladelse med henblik på at søge ind på det danske arbejdsmarked. I dag er det sådan, at udenlandske studerende, som har gennemført en uddannelse og har haft optagelse på en uddannelse som opholdsgrundlag, kun kan opholde sig i Danmark i kort tid efter endt uddannelse for at søge arbejde. Med mindre stipendieordningen kombineres med en slags "green card" ordning for de færdiguddannede kandidater, vil de således af andre grunde blive forhindret i at blive i Danmark efter endt uddannelse.

I øvrigt er det Rektorkollegiets opfattelse, at en satsning på de områder, som p.t. er i fokus, er en alt for kortsigtet strategi. Erfaringen viser, at det er meget vanskeligt at forudsige, hvilke områder der bliver aktuelle år ud i fremtiden. Det er derfor Rektorkollegiets opfattelse, at et ændret system bør tilgodese alle uddannelser, da det på alle de uddannelser, der udbydes på engelsk, kan være gavnligt med et vist element af højt kvalificerede udenlandske studerende.

Desuden er det Rektorkollegiets opfattelse, at antallet af stipendier er alt for lavt i forhold til den taxameterudgift, der i dag er på finansloven for den omtalte gruppe af studerende. Der har været foretaget en række opgørelser, som viser, at danske

universiteter har kunnet tiltrække udenlandske studerende i langt større omfang, end forslaget til finansloven for 2005 lægger op til. Dette gælder også, når ordningen er fuldt implementeret, idet et årligt studenteroptag på 75 studerende slet ikke matcher det besparede taxameterbeløb. Det vil derfor være et stort tab for universiteternes internationaliseringsbestrebelse, at der er så relativt få stipendier til rådighed for ikke-EU/EØS-borgere.

Danske universiteter er her i konkurrence med en lang række andre landes universiteter, som også tilbyder stipendier i en helt bevidst strategi for at tiltrække dygtige studerende til universitetsstudier. Det gælder også flere europæiske lande, som ikke har engelsk som modersmål, fx Tyskland og Frankrig, hvor der ved satsninger via deres stipendieadministrerende agenturer som DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) og EDU-France tildeler massive stipendiemidler.

Rektorkollegiet skal derfor opfordre til, at ordningen tidligst etableres fra finansåret 2006, og at antallet af stipendier forhøjes betragteligt.

Ad 4: Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende (forslaget til § 1, nr. 4).

Bestemmelsen om indførelse af betaling for visse udenlandske studerende har Rektorkollegiet forståelse for, da det på sigt ikke skal være danske skatteborgere, som bidrager til at uddanne et ukendt antal udenlandske studerende, alene fordi de danske uddannelser er gratis.

Men det er kommet som en meget stor overraskelse for Rektorkollegiet, at betalingsordningen for studerende fra lande uden for EU/EØS indføres allerede pr. 1. september 2005, idet man med henvisning til regeringens redegørelse til Folketinget fra april 2004 havde fået det indtryk, at den nuværende taxameterordning først ville blive udfaset frem mod 2008.

Rektorkollegiet gør opmærksom på, at der på universiteterne arbejdes med meget lange optagelsesprocedurer for udenlandske studerende. Der er således eksempler på, at flere af de danske universiteter har en ansøgningsfrist pr. 1. november forud for det akademiske år, som begynder 1. september det efterfølgende kalenderår. Det betyder, at der allerede over et år før studiestart er informationsmateriale om studievilkår med videre til rådighed for potentielle studerende. Såfremt der derfor indføres en ny ordning ved optagelse i forslag til finanslov, vil det betyde, at processen med optagelse allerede er i fuld gang.

Indførelsen af en betalingsordning for visse studerende må derfor være beskrevet lang tid i forvejen, således at universiteterne kan udarbejde relevant informationsmateriale til udfyldelse af regelsættet. Desuden skal universiteterne have gennemført en prissætning og kalkulation af uddannelsesstilbudene, som også skal

være til rådighed for potentielle studerende samtidig med udsendelsen af informationsmaterialet.

Disse studerende skal foruden betaling af studieafgift også kunne afholde opholdsudgifter under deres studietid i Danmark. For at de pågældende overhovedet kan få opholdstilladelse, skal de således kunne dokumentere, at de har tilstrækkelige midler til dækning af opholdsudgifterne. Alene den tid, der skal anvendes til sagsbehandlingen af ansøgning om opholdstilladelse og den dertil hørende dokumentation for opholdsudgifterne, indikerer, at denne ordning overordentligt vanskeligt kan implementeres fra 2005.

Dette vil derfor betyde, at universiteterne får et betragteligt indtægtstab ved, at ordningen kommer skævt fra start. Dette kan være med til at give Danmark et dårligt image, således at udenlandske studerende fravælger Danmark som uddannelsesland. Dette kan igen få indflydelse på muligheden for at rekruttere de rette studerende til den under punkt 3 nævnte stipendieordning.

Rektorkollegiet har tidligere bl.a. i publikationen "Internationalisering af danske universiteter" argumenteret for, at udenlandske studerende ved danske universiteter er en værdifuld ressource, som med en akademisk udannelse fra Danmark vil kunne fungere som ambassadører for det danske uddannelsessystem, ligesom de vil være en guldgrube for dansk erhvervsliv, herunder dansk erhvervslivs datterselskaber i udlandet. Rektorkollegiet er i den forbindelse meget opmærksom på, at det skal være de rette udenlandske studerende, som netop i kraft af deres engagement og dygtighed kan bidrage til, at danske universiteter har en anerkendt international profil.

Af lovforslaget fremgår det i øvrigt, at betalingsordningen skal følge Finansministeriets regler om indtægtsdækket virksomhed, hvilket skal ses i sammenhæng med den bestemmelse, der allerede findes i universitetsloven, nemlig § 26, stk. 4, hvor der er følgende formulering: "Deltagerbetaling må sammen med et eventuelt tilskud ikke overstige omkostningerne". Hvis dette sammenlignes med formuleringen i det udkast til lovforslag, som Undervisningsministeriet havde til høring om betalingsuddannelser på deres område, gives der langt flere frihedsgrader til disse institutioner med hensyn til beregning af deltagerbetalingen.

I lyset af de erklærede intentioner om, at universitetsloven skulle give universiteterne større frihedsgrader, virker det uhensigtsmæssigt, at der i forhold til andre dele af uddannelsessektoren lægges bånd på universiteternes muligheder på det internationale uddannelsesmarked. Rektorkollegiet skal på denne baggrund opfordre til, at indførelsen af betalingsuddannelser medfører konsekvensændringer i den nuværende § 26, stk. 4 i universitetsloven.

Rektorkollegiet står selvfølgelig til rådighed, såfremt nogle af ovennævnte synspunkter ønskes uddybet. Afslutningsvis skal det oplyses, at Rektorkollegiet forbeholder sig at søge foretræde for Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi i forbindelse med Folketingets behandling af den påtænkte ændring af universitetsloven.

Med venlig hilsen

 Linda Nielsen

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Ellen Hansen [eh@rks.dk]
Kopi til: Lund, Gertie
Sendt den: 28/10/2004
Emne: Rektorkollegiets udtalelse om udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter
Til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Som vedhæftet fil følger Rektorkollegiets udtalelse om udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter.

<<RK udtalelse om forslag til ændring af univeristetslov.pdf>>

Med venlig hilsen

Ellen Hansen
Rektorkollegiets Sekretariat
Vester Voldgade 121A, 4.sal
DK-1552 København V
Tlf. 33 92 54 03
Fax. 33 92 50 75
E-mail: eh@rks.dk

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: DAF and FULBRIGHT [monsted@daf-fulb.dk]
Kopi til:
Sendt den: 28/10/2004
Emne: Høringssvar j.nr.63088
Til Rette Vedkommende

CUF j.nr 19	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 312696
DATE 28/10-04	Bilag:

Hermed fremsendes høringssvar fra Fulbright Kommissionen til Udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter j.nr. 63088.

Med venlig hilsen

Marie Mønsted

Sekretariatschef

Danmark-Amerika Fondet &

Fulbright Kommissionen

Fiolstræde 24, 3.

1171 København K

Denmark

Phone: (+45) 33128223

Fax: (+45) 33325323

monsted@daf-fulb.dk

www.wemakeithappen.dk

København, den 27. oktober 2004

j.nr.63088

Høringssvar til udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven) (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)

Den dansk – amerikanske Fulbright Kommission, der arbejder på basis af Kommissionsaftalen "Agreement between the United States of America and Denmark, signed and entered into force on 23. august, 1951" med senere ændringer og tilføjelser, skal anmode om, at der i bemærkninger til loven og/eller i bekendtgørelsen angives, at amerikanske studerende gennem Den dansk-amerikanske Fulbright Kommission ikke skal betale for at deltage i undervisningen på danske universiteter.

Det skal henstilles, at denne fritagelse omfatter alle amerikanske Fulbright studerende, idet der gøres opmærksom på, at deres tilknytning til en dansk universitetsinstitution kan variere fra at være direkte optaget på lige fod med andre udenlandske studerende til at være løst tilknyttet en enkelt underviser/forsker, og evt. følge nogle fag. Dette afhænger af typen for deres Fulbright projekt i Danmark og inddrages i den generelle bedømmelse af den enkelte ansøgning.

Det bør understreges, at der ikke er tale om et stort antal amerikanske Fulbright studerende, højst mellem 8-15 på årlig basis.

Antallet af amerikanske ansøgere til Fulbrights legater i Danmark er ikke særlig stort, et problem vi deler med andre mindre europæiske lande. Det skal understreges, at der ville være risiko for at antallet af ansøgere til Danmark inden for kategorien "legater til amerikanske studerende (master/Ph.D.)" ville falde yderligere, hvis der opkræves studieafgift.

Den dansk-amerikanske Fulbright Kommission kræver af de amerikanske studerende (for at sikre kvaliteten af ansøgningerne og undgå alt for urealistiske interview projekter), at de i deres ansøgning kan fremvise tilknytning til en dansk undervisningsinstitution.

Om amerikanske Fulbright studerende skal nævnes, at de:

- yderst sjældent er "degree seeking". Legatet gives til et ophold af 8-10 måneder.
- bidrager til internationalisering på de danske uddannelser (hvor der ikke er mange amerikanske studerende)
- bidrager til oprettelse af nye aftaler med USA. Vi har set mange eksempler på, at der ud fra en enkelt studerende er vokset et større samarbejde.
- spreder interesse for at arbejde med USA til nye danske institutter/institutioner. De amerikanske studerende finder selv eller med sekretariatets hjælp frem til institutionerne i Danmark. Derfor anbringer vi f.eks. amerikanske studerende ved institutter, der måske ikke har noget egentlig samarbejde med USA, men hvor dette kan være indledningen til et sådant.
- bidrager til bredere internationalisering i forhold til USA end det ellers ville være tilfældet. Fulbright opslaget spredes "campus wide" til 4200 + universiteter over hele USA og giver dermed god opmærksomhed på Danmark. Der trækkes ikke kun studerende fra "de i Danmark kendte" universiteter, men også fra kvalitetssteder,

hvor der ikke er dansk – amerikanske udvekslingsaftaler eller overhovedet kontakter.

- bidrager med et højt niveau i det danske undervisningslokale. Fulbrights studenter legatmodtagere (master/Ph.D. niveau) skal have et højt akademisk og udenoms fagligt niveau for at vælges. De screenes både i USA af en professionel "academic selection committee" og i Danmark af et bedømmelsesudvalg.

Konkluderende kan siges, at de amerikanske Fulbright studerende bidrager både kvantitativt og kvalitativt, samt at programmets natur som tværinstitutionelt sikrer et betydeligt løft i forhold til dansk-amerikanske udvekslingsrelationer på uddannelsesområdet.

I forbindelse med Rektorkollegiets tidligere internationaliseringsrapport blev det konkluderet, at når det kom til internationalisering, var Danmark rimelig stærk på EU og Norden, hvorimod den øvrige del af verden er mindre stærk. Skønt denne rapport ligger nogle år tilbage, synes der i forhold til USA samarbejdet ikke at være sket særlig meget på de danske institutioner i forhold til antal, siden den blev udsendt. Desværre mangler der stadig pålidelig statistik på dette område til understøttelse af dette udsagn, som derfor alene baserer sig på, hvad vi ser på sekretariatet.

Det vil lette det fremtidige administrative arbejde for os og universiteterne betydeligt og formindske risikoen for misforståelser, hvis Fulbright Programmet angives med navn i lovforslaget som en af undtagelserne, hvor der ikke skal betales undervisningsafgift. Når dette er ønskeligt også fra et praktisk synspunkt, skyldes det især Fulbright programmets særlige funktionsmåde, hvor skiftende danske universiteter får glæde af programmet, men hvor hukommelsen om, hvorledes man administrativt skal behandle amerikanske Fulbright studerende, derfor ikke nødvendigvis altid vil være til stede.

Forslag til lov om ændring af universitetsloven synes (tilsigtet eller ej) at tillægge udvekslingsaftaler speciel stor værdi og det skal til sidst kommenteres, at dette indirekte og utilsigtet måske vil kunne betyde færre "free-movers" i fremtiden, noget der vil have stor negativ betydning for det arbejde Fulbright Kommissionen og Danmark-Amerika Fondet udfører. Dette ville være særdeles uheldigt i forhold til Danmark-USA udvekslingernes vækst og fremtid.

Udveksling mellem Danmark og USA er i disse år underlagt forskellige udfordringer der synes at påvirke antallet af udvekslinger og studieophold i negativ retning. Det er på denne baggrund så meget desto mere væsentligt at sikre, at de ovenfor anførte ændringsforslag ikke får utilsigtede negative virkninger for dette arbejde.

Jeg står naturligvis gerne til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Marie Mønsted
Sekretariatschef
Danmark-Amerika Fondet &
Fulbright Kommissionen

CUF <i>Uml. 23</i>	Sagsbehandler
Sags nr. <i>63088</i>	Dok.id. <i>312953</i>
DATE <i>29/10-04</i>	Bilag:

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Niels Gottlieb [ngottlieb@discopenhagen.org]
Kopi til:
Sendt den: 29/10/2004

Emne: J.nr. 63088 - hørings svar
Hermed hørings svar fra Denmark's International Study Program, DIS.

Med venlig hilsen,

Niels Gottlieb

København den 29. oktober 2004

Høringssvar til udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter
(universitetsloven)(Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og
opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)

Angående bortfaldet af statstilskud til visse udenlandske studerende, jvf. lovforslagets §
1, nr. 4 og den bebudede bekendtgørelse

Denmark's International Study Program, DIS, skal anmode om, at loven (bemærkningerne til
loven) eller bekendtgørelsen udformes på en sådan måde, at semesterstuderende gennem DIS
fortsat vil udløse taksametertilskud i det omfang de deltager i kursusforløb på universiteterne.

Skulle taksametertilskuddet falde bort for denne (i sit omfang begrænsede) type aktivitet, vil det

- a) have betydelig skadevirkning for DIS' mulighed for fortsat at trække dygtige, amerikanske
studerende til landet i stort omfang. DIS' omdømme i USA hviler blandt andet på mulig-
hederne for forbindelse med den danske universitetsverden, og bortfaldet af dem vil skade
institutionen i dens markedsføring og rekruttering; desuden vil det
- b) indebære en svækkelse af internationaliseringen på de berørte institutter på de pågældende
danske universiteter.

Der henvises til bilaget nedenfor, som beskriver DIS' rolle for internationalisering og for
akademisk samkvem mellem Danmark og USA.

Mere præcist skal følgende anføres som bevæggrunde for at holde DIS uden for de påtænkte
ændringer:

1. Det er i brev fra ministeriet af 10. september 2002 (dok-id 156453) bestemt, at DIS-
studerende som deltager i et kursusforløb på et universitet "udløser Gæste-STÅ efter gælden-
de regler". Dette blev begrundet i DIS' bidrag til gensidige udvekslinger, herunder fremskaf-
felse af pladser for danske studerende på DIS' udenlandske samarbejdsuniversiteter.

Gensidighedskravet blev således anset for opfyldt for så vidt angår studerende gennem DIS.

---

2. Det skal endvidere nævnes, at de studieophold, hvori DIS er involveret, er baseret på aftaler mellem en dansk partner (DIS) og institutioner i udlandet (samarbejdsuniversiteterne i USA mv.). Der er altså tale om et varigt, officielt samarbejde institution til institution, baseret på et egentligt Memorandum of Understanding, som indebærer faste procedurer for ansøgning, screening og udvælgelse af de studerende i henhold til veldefinerede adgangskriterier, monitorering af samarbejdet ved lokale akademiske koordinatore, vedtagne standarder og procedurer for kvalitetskontrol, osv.

3. Institutionens natur og tilhørsforhold er vigtig. DIS er, jvf. vedtægterne, en selvejende, almennyttig uddannelsesinstitution hvis bestyrelse er udpeget af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (3 medlemmer) samt af rektorerne for Københavns Universitet, Handelshøjskolen i København og Kunstakademiets Arkitektskole (1 medl. hver).

Institutionen er tilknyttet ("affiliated with") Københavns Universitet. Den yder, jvf. vedtægterne, "undervisning på normalt universitetsniveau på engelsk til udenlandske universitetsstuderende".

Institutionen er optaget på finansloven under § 19.25.14.

4. Til substansen er det væsentligt at fremhæve, at deltagelse af akademisk stærke studerende fra nogle af USA's mest fremtrædende universiteter i kursusforløb på de danske universiteter (Københavns Universitet, Handelshøjskolen samt Roskilde Universitetscenter) indebærer meget betydelige fordele for både den danske og den udenlandske side, og samtidig ikke udviser nogen af de ulemper som loven tilsigter at eliminere:

a) den bidrager til "hjemlig internationalisering" af de danske uddannelser gennem deltagelse af danske og amerikanske studerende i fællesforløb – på en række forskellige måder fra brugen af engelsk som undervisningssprog, over afprøvning af nye undervisningsmetoder og evalueringsformer, til skabelse af internationale netværk mellem studerende inden for samme fag;

b) den indfører elementer i dansk studiekultur, som kan være værdifulde. Instituttleder Steen Pedersen, Molekylærbiologisk Institut, KU, fremhæver eksempelvis, at "det er en "eye-opener" for de danske studerende at stifte bekendtskab med de krav DIS-studerende stiller til deres egen arbejdsindsats og til lærernes indsats" (i brev til ministeriet, sept. 2004; udvalgte amerikanske DIS-studerende deltager i intensivt kursus i molekylær genetik sammen med danske studerende);

c) DIS stiller uden beregning pladser til rådighed for danske studerende, som modsat deltager i kursusforløb udbudt af DIS. Dette sker rent faktisk i et mindre antal tilfælde. For studerende fra Handelshøjskolen i København er denne mulighed indbygget i studieordningen (HA), med fuld meritoverførsel;

d) studiepladser i USA: for de deltagende universiteter er det muligt for DIS at skaffe studiepladser (fripladser eller stærkt rabatterede pladser for semester- eller årsophold) på fremtrædende universiteter i USA. Der er i øjeblikket anstrengelser i gang for at øge antallet af disse pladser;

e) for de amerikanske studerende er det en berigelse at kunne tage kurser sammen med danske fagfæller, i et lokalmiljø ude på institutterne, og at stifte bekendtskab med forskelligartede danske undervisnings- og forskningsformer. Det øger for de studerende - og deres hjemmeuniversiteter - attraktiviteten af studieopholdet i Danmark, og øger søgningen til

landet. Man kan således sige, at selv om det kun er en mindre (meget beskedne) del af DIS der udløser STÅ, er det en afgørende del;

f) øget fagudbud: et udvidet antal kurser kan udbydes, til fordel for både den danske institution og DIS' studerende, når man nu ved at gå sammen kan nå op på et kritisk tal for oprettelse af et hold;

g) "produktudvikling": for flere institutter (på flere universiteter) har samarbejdet med DIS betydet udvikling, design og gennemførelse af helt nye kurser, som man ellers ikke havde kunnet udbyde. Eksempelvis er der udviklet et helt nyt koncept for undervisning i Bioinformatik ved RUC's Institut for Biologi og Kemi, noget som ifølge instituttet ikke havde været muligt uden deltagelse af studerende fra DIS. Uden taksamertilskuddet ville kurset ikke kunne afholdes;

h) der mindes om, at der hvad DIS angår kun er tale om studerende på "klassisk" studieophold (et semester eller et år), som en del af den hjemlige uddannelse og med fuld meritoverførsel til det hjemlige universitet. Der er ikke tale om hele uddannelser;

i) ej heller er der tale om, at DIS' studerende udløser internationaliseringstilskud. At de ikke gør det er allerede bestemt i ovennævnte brev fra ministeriet (jvf. pkt. 1);

j) endelig skal det nævnes, at de studerende, der kommer til Danmark fra USA på semesterophold gennem DIS (op mod 1.000 studerende om året – hvoraf dog kun meget få deltager i nævnte fællesforløb) finansielt set er nettoydere til det danske samfund, i meget betydeligt omfang endda. Der er tale om en årlig omsætning i US dollars svarende til ca. 60 mill. kr.

Det er vores håb, at alle disse fordele ikke vil blive forskertset ved indførelsen af bestemmelser som, så vidt vi forstår, ikke tilsigter at berøre denne type studerende.

Vi står naturligvis gerne til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Anders Uhrskov
Direktør

Niels Gottlieb
Chefkonsulent

Bilag

1. Denmark's International Study Program, DIS, er efter 45 års aktivitet (opr. 1959) blevet Europas største institution af sin art. Institutionen fremstår i dag som en naturlig partner for udlandsstudier for nogle af USA's mest fremtrædende universiteter, og bidrager samtidig som katalysator for internationaliseringsbestrebelse på forskellige danske universitetsinstitutter.
2. DIS er ifølge sine vedtægter en selvejende, almennyttig uddannelsesinstitution (siden 1988 organiseret som en erhvervsdrivende fond), hvis bestyrelse er udpeget af VTU (3 medl.) samt KU, HHK og KA (1 medl. hver). Institutionen er tilknyttet ("affiliated with") Københavns Universitet efter aftale direkte med dette. Ifølge vedtægterne er institutionens formål bl.a.
  - at "yde undervisning på normalt universitetsniveau på engelsk til udenlandske universitetsstuderende", og
  - at "virke for internationalisering af den videregående uddannelse".
3. Årligt læser ca. 900-1.000 studerende ved institutionen, og i alt har siden etableringen over 25.000 studerende tilbragt et meritgivende ophold ved den. Studieretningerne strækker sig fra mere brede fag inden for humaniora, statskundskab, økonomi og business til stærkt specialiserede inden for molekylærbiologi, børnepsykologi, arkitektur & design, osv.
4. Det udenlandske universitetsnet, som godtager eksamensmerit og karakterer fra DIS, omfatter 165 amerikanske universiteter og colleges (såkaldte partnerinstitutioner, baseret på Memorandum of Understanding direkte mellem den pågældende institution og DIS). Til årtiers partnere som Cornell University, Brown University, University of Illinois, University of Massachusetts, Georgetown University, osv. har igennem de seneste år nogle af de mest prestigebetonede nu sluttet sig, som for eksempel Yale University og Berkeley, ligesom DIS figurerer på "approved list" for universiteter som Harvard og Princeton.

Samtidig sender de ledende universiteter i en række andre lande i begrænset omfang studerende til DIS, for eksempel Peking University, Moscow State University, Prague University of Economics, osv.
5. Mens institutionen (DIS) selvstændigt står for det store flertal af de kurser der udbydes, er der gennem de seneste år i begrænset omfang udviklet et samarbejde med en række omgivende universiteter/lærestalter og uddannelser om fællesudbud, åbne både for udenlandske og danske studerende. Det gælder således Københavns Universitet (institutter på Humanistisk Fakultet, Naturvidenskabeligt Fakultet og Teologisk Fakultet), Handelshøjskolen, RUC, Danmarks Designskole, Højvangseminariet og Sygeplejeuddannelsen ved H:S.

DIS-studerendes deltagelse i sådanne lokalt forankrede kursusforløb bidrager i disse år til

vigtige eksperimenter inden for internationalisering af dansk højere og mellemlang uddannelse.

Samtidig er muligheden for fællesforløb med danske studerende et vigtigt valgkriterium for beslutningstagerne på de udenlandske universiteterne.

6. DIS' bidrag til akademisk samkvem med omverdenen, i første række USA, omfatter også fremskaffelse af studiepladser for danske studerende ved udvalgte samarbejdsuniversiteter. Nye aftaler herom er ved at blive føjet til de eksisterende.

Desuden afholder institutionen regelmæssigt konferencer og seminarer for amerikanske, canadiske og andre udenlandske universitetsfolk, med inddragelse af danske undervisere og forskere.

Institutionens danske undervisere (bl.a. fra universiteterne/lærestatterne) bliver hyppigt del af internationale netværk af fagfæller. Senest (oktober 2004) har 25 danske DIS-undervisere været på et ugelangt pædagogisk og fagligt efteruddannelsesprogram på University of Minnesota i Minneapolis. Denne såkaldte Danish Educators Workshop, netop afsluttet med meget høje deltagerevalueringer, var tilrettelagt i et samarbejde mellem DIS og værtsuniversitetets Center for Teaching and Learning Services.

29/10-04

CUF nr. 25	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 312977
29/10-04	Bilag:

DANSK METAL
Formandssekretariatet
Nyropsgade 38
1780 København V
Postboks 308
Tlf.: 3363 2000
Fax: 3363 2150
e-mail:
metal@danskmetal.dk

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og
Udvikling
Bredgade, 43
1260 København K

København den 29. oktober 2004

Vort ref. nr.: JE /dk
(Anføres ved besvarelser)

Journal nr.:

Vedr.: Høringssvar over udkast til Forslag til lov om universiteter (universitetsloven) (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Dansk Metal kan støtte de foreslåede ændringer med følgende kommentarer:

Ad 1: Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

Det er en glimrende ide at øge mulighederne for uddannelsesmæssigt samarbejde mellem danske og udenlandske universiteter. Vi hæfter os ved at der er tale om udveksling indenfor rammerne af en aftale mellem universiteter og kan i den forbindelse acceptere at der ikke skal ske en egentlig meritvurdering af de enkelte uddannelsesforløb. Såfremt der på sigt åbnes for parallellforløb, der ikke er en del af en rammeaftale mellem universiteter, vil det være rimeligt med en meritvurdering af sådanne forløb.

Ad 3: Stipendieordning for udenlandske studerende

Metal støtter den foreslåede ordning om stipendier for udenlandske studerende. Det er dog vores opfattelse, at ordningen ikke alene skal gælde for "det højteknologiske" område. Der bør være mulighed for at højt kvalificerede studerende indenfor andre områder såsom økonomi, design, miljø, marketing og andre erhvervsrelevante discipliner kan komme på tale.

Med venlig hilsen

Jørgen Elikofer

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Dorte Klargaard [Klargaard@danskmatal.dk]
Kopi til:
Sendt den: 29/10/2004
Emne: Høringssvar ad j.nr. 63088

DI**DANSK INDUSTRI**
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3377 · Fax 3377 3300
di@di.dk · www.di.dkMinisteriet for Videnskab, Teknologi og
Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

CUF <i>l. m. 26</i>	Sagsbehandler
Sags nr. <i>63088</i>	Dok.id. <i>3/3006</i>
DATE <i>29/10-04</i>	Bilag:

29. oktober 2004
chr/rna

Att.: Chefkonsulent Gertie Lund

Høringsvar vedr. udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven)

DI finder det positivt, at Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling med en ændring af universitetsloven ønsker at styrke internationalisering af universitetsuddannelserne, herunder kvalificere rekrutteringen af udenlandske studerende, så det er de bedste studerende, der rekrutteres og inden for områder, hvor Danmark efterspørger kvalificeret arbejdskraft. DI har tidligere understreget, at virksomhederne i stigende grad efterspørger medarbejdere med internationale kompetencer og erfaringer, og at der derfor er behov for tilskyndelser til en styrket internationalisering af universitetsuddannelserne.

Såfremt udkastet til ændring af universitetsloven skal leve op til målsætningerne i regeringens internationaliseringsredegørelse, er det dog afgørende, at

1. antallet af stipendier i stipendieordningen mangedobles.
2. reglerne for opholdstilladelse i forhold til studerende fra lande uden for EU/EØS lempes, så disse studerende efter uddannelsens afslutning i en periode kan blive i landet og søge job.

Disse to forhold er centrale i forhold til at sikre en egentlig styrkelse af internationalisering af universitetsuddannelserne og en understøttelse af erhvervslivets behov for højt kvalificeret arbejdskraft.

Herudover har DI følgende specifikke bemærkninger til de fire områder lovforslaget indeholder ændringer til.

Ad. 1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

DI er tilfreds med, at danske universiteter får bedre mulighed for at deltage i internationale universitetssamarbejder, herunder får mulighed for at udbyde uddannelsesforløb i udlandet efter aftale med udenlandske universiteter om gensidig udveksling af studerende.

Hvis forslaget som anført kan være med til at reducere risikoen for studietidsforlængelse, forbedre den faglige sammenhæng og reducere problemer med gensidig anerkendelse af eksamensbeviser er det særdeles positivt.

Grundlæggende er DI's holdning, at universiteterne bør have de videst mulige rammer for at indgå i samarbejder om "joint degrees" i bl.a. EU's Erasmus Mondus program. I forslaget er det uklart, hvorvidt danske universiteters samarbejde med udenlandske universiteter begrænses til samarbejder svarende til meritoverførsel, eller om de kan indgå egentlige forpligtende samarbejder om udbud af fællesuddannelser, herunder udstedelse af fælles eksamensbevis m.v. Desuden beklager DI, at det af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser til stk. 6 fremgår, at universiteterne kun kan indgå samarbejde med udenlandske universiteter om at gennemføre dele af en bachelor- eller kandidatuddannelse, hvor uddannelsen i sin helhed ikke udbydes i Danmark, hvis et dansk universitet ikke råder over den fornødne faglige kompetence.

DI har dog forståelse for, at det i § 3 stk. 4 er nødvendigt at præcisere, at uddannelser udbudt efter universitetsloven kun kan udbydes i Danmark, eftersom danske retsregler kun gælder i Danmark. Bestemmelsen er dog med til at understrege skismaet mellem reguleringen af universitetsuddannelserne via lovgivning, og ønsket om at forbedre danske universiteters mulighed for at deltage i konkurrencen på det globale uddannelsesmarked, herunder salg af uddannelse i udlandet. Derfor anbefaler DI, at man fremover ser på, hvorledes universiteternes frihed og mulighed for at udbyde uddannelse på kommercielle vilkår kan forbedres f.eks. ved, at reguleringen af universitetsuddannelser i højere grad sker gennem akkreditering m.v. og i mindre grad gennem national lovgivning.

Ad. 2. Prøver i udlandet

DI finder det rigtigt, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling sammen med de øvrige bestemmelser for uddannelser udbudt i forhold til universitetsloven, nu får ansvaret for fastsættelse af regler om afholdelse af prøver i udlandet. Tillige finder DI det hensigtsmæssigt, at der fremover er mulighed for, at reglerne kan tilpasses direkte til universitetsområdet, hvis der skulle opstå særlige behov herfor.

Ad. 3. Stipendieordning for visse udenlandske studerende

Overordnet er det positivt, at man med omlægningen af taxametertilskuddet for studerende fra lande uden for EU/EØS til en stipendieordning sikrer, at de som tilbydes en gratis uddannelse også har noget at tilbyde Danmark. Ligeledes er DI tilfreds med, at stipendierne prioriteres på kandidatuddannelserne, hvilket øger effekten af det internationale samspil og minimerer de samlede omkostningerne ved at uddanne dem.

Det er afgørende, at de udenlandske studerende optages på baggrund af deres kvalifikationer. DI er derfor meget tilfreds med, at administration og udbud af stipendierne varetages af universiteterne, som har de faglige kompetencer til at forestå selektionen.

Derudover bør stipendierne målrettes de uddannelser, hvor der i dag er vanskeligheder med at rekruttere kvalificerede danske unge og dermed vanskeligheder med at opfylde erhvervslivets efterspørgsel. Derfor er DI glad for, at forslaget lægger op til en klar prioritering af de tekniske og naturvidenskabelige uddannelser, men i forlængelse

heraf anbefaler DI, at ministeren rådfører sig med erhvervslivet om den overordnede fordeling af stipendier på prioriterede fagområder.

Som nævnt indledningsvis er en forøgelse af antallet af stipendier afgørende for, at forslaget styrker internationalisering af universitetsuddannelserne. Det skitserede antal stipendier vil medføre et dramatisk fald i antallet af studerende fra lande uden for EU/EØS på de danske universiteter. Optaget reduceres selvfølgelig af, at der for de studerende på stipendieordningen både betales studieafgift og stipendium, men der er generel enighed blandt universiteterne om, at provenuet af betalingsordning er større end skønnet. DI anbefaler derfor, at provenuet af betalingsordningen genberegnes på baggrund af den seneste aktivitetsindberetning for 2004.

Herudover er det et problem, at de udenlandske studerende, som har fået tildelt friplads og stipendium, efter de gældende regler alene kan opnå opholdstilladelse i det tidsrum uddannelsen varer. I betragtning af forslagernes dobbelte formål om både at styrke internationaliseringen og spille sammen med erhvervspolitikken om at opfylde erhvervslivets efterspørgsel efter færdiguddannede med disse kompetencer, er det nødvendigt at tillade de udenlandske færdiguddannede at blive i landet en periode efter uddannelsens afslutning med henblik på at søge job i danske virksomheder.

Der er ikke meget "brain gain" i en stipendieordning, der henter højt kvalificerede udlændinge til Danmark, bekoster en uddannelse på dem, og efterfølgende sender dem tilbage til deres hjemlande. Derfor er det af afgørende betydning, at reglerne for opholdstilladelse i forhold til studerende fra lande uden for EU/EØS, der afslutter en universitetsuddannelse lempes.

Ad. 4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

Som tidligere anført er DI positiv overfor afskæringen af taxametertilskuddet for studerende fra lande uden for EU/EØS med henblik på etableringen af en stipendieordning. DI finder dog, at skærpelsen af bestemmelsen i § 26 stk. 2 er en unødvendig begrænsning af universiteternes frie dispositionsret.

DI finder dog, at det er en unødvendig begrænsning af universiteternes frie dispositionsret, at § 26 stk. 2 er skærpet, så universiteterne ikke bare kan, men i alle tilfælde skal, opkræve deltagerbetaling. Universiteternes økonomiske incitament til "importere" uddannelsessøgende for at opveje faldende national søgning er fjernet ved afskæringen af taxametertilskuddet. Såfremt universiteterne fremover ønsker at optage flere højt kvalificerede studerende fra lande uden for EU/EØS end de har stipendier til, ser DI ikke noget problem i, at universitetet i enkelte tilfælde tilbyder studerende en "fri studieplads", hvis de mener, at dette er til gavn for universitetets studie- eller forskningsmiljø.

I forventning om, at det endelige lovforslag tager hensyn til ovenstående bemærkninger, ser DI frem til indførelsen af forslaget.

Med venlig hilsen

Charlotte Rønhof
Forskningschef.

/ Rasmus Normann Andersen
Konsulent

CUF E.M. 27	Sagsbehandler
Sags nr. 03088	Dok.id. 3130 33
DATE 29/10-04	Bilag:

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Betina Thomsen [bt@ac.dk]
Kopi til: Birgit Bangskjær
Sendt den: 29/10/2004
Emne: AC's høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om universiteter (universitetsloven)

Kære Gertie Lund

Hermed vedhæftet AC's høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om universiteter (universitetsloven) (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)

<<unilov.doc>>

Med venlig hilsen

Betina Thomsen
Sekretær

Akademikernes Centralorganisation
Direkte tlf.nr. 3369 4030

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Den 28. oktober 2004
BBA/bt

Sagsnr. 200400880-6

Att.: Gertie Lund

Afsendt pr. mail til cufpost@vtu.dk

Høring over udkast til Forslag til lov om universiteter (universitetsloven) (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, stipendieordning og opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende)

AC har den 5. oktober fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling modtaget udkast til forslag til lov om universiteter til høring. AC har udsendt udkastet til høring i medlemsorganisationerne, og skal på den baggrund fremkomme med bemærkninger.

Generelle betragtninger

AC skal indledningsvist fastslå den helt grundlæggende holdning, at videregående uddannelser er et velfærdsgode, som bidrager til et højt uddannelses- og vidensniveau i samfundet og dermed til realisering af et dansk videnssamfund. Heraf følger at det fortsat er kvalifikationer, modsat økonomisk formåen, der skal være bestemmende for om en dansker (eller EU-borger) kan tage en universitetsuddannelse.

AC har vurderet det foreliggende forslag til ændring af universitetsloven ud fra en bedømmelse af, i hvilket omfang ændringerne vil bidrage til uddannelsernes fortsatte internationalisering og kvalitetsudvikling.

Samfundets ambitionsniveau for universiteternes uddannelsesaktiviteter fremgår af universitetslovens formålsparagraf. Universiteterne har til opgave at give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder. Den internationale niveauangivelse skal blandt andet ses i sammenhængen med behovet for at sikre danske uddannelsers attraktivitet og dermed universiteternes adgang til et internationalt samarbejde om gensidig udveksling af studerende, samt universiteternes deltagelse i konkurrencen om de dygtigste studerende, indenlandske som udenlandske.

I de kommende år er internationalisering af uddannelserne således en væsentlig udfordring for universiteterne på tværs af videnskabelige hovedområder.

AC vil i sit høringssvar særligt adressere følgende to kritiske og mangelfulde forhold i lovforslaget:

- Behovet for en generel stipendieordning med et tilstrækkeligt volumen
- Behovet for en længere overgangsperiode for opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

- Behovet for en fælles national markedsførings- og informationsindsats overfor udenlandske studerende

Fjernelse af taxametre for udenlandske studerende uden for EU/EØS, tilføjelse til § 26

Tiltrækningen af dygtige udenlandske studerende er afgørende for at kunne skabe attraktive internationale studiemiljøer. AC finder det i udgangspunktet fornuftigt at kvalificere efterspørgslen efter danske universitetsuddannelser fra udenlandske studerende gennem en kombination af brugerbetaling og stipendieordninger. Men det er afgørende, at de nye finansieringsvilkår bliver gradvist indfaset over en periode, der tager hensyn til, at det er et nyt marked som universiteterne skal til at orientere sig mod.

Erfaringer fra især Undervisningsministeriets område viser, at det vil være uholdbart i længden at opretholde gratisprincippet for udenlandske studerende. Ministeriet indførte en kvoteordning, fordi der på visse uddannelsesinstitutioner desværre har været et incitament til at "importere" udenlandske studerende for at kompensere for vigende søgning fra danske studerende. Det er vanskeligt at forsvare, at rene hold eller hold med uforholdsmæssig overvægt af én nationalitet skulle have til hensigt at bidrage til uddannelsernes internationalisering.

Det er AC's udgangspunkt, at dygtige udenlandske studerende skal tiltrækkes de danske videregående uddannelser, fordi de udgør et værdifuldt bidrag til uddannelsernes internationalisering. De udenlandske studerende skal derimod ikke bruges til at lukke huller i universiteternes budgetter fx grundet vigende søgning fra danske studerende.

Stipendieordninger for studerende uden for EU/EØS, tilføjelse til § 19

AC er enig i, at stipendierne prioriteres kandidatuddannelserne, fordi det er dér, den største effekt af et øget internationalt samspil findes.

Derimod finder AC det for snævert alene at ville indsnævre stipendieordningen til en prioritering af de "hårde" videnskabelige uddannelser, dvs. sundhedsvidenskab, naturvidenskab samt de tekniske videnskaber. Hensigten bør i stedet være at sikre, at universiteterne kan tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende inden for alle videnskabelige uddannelser og dermed fastholde og videreudvikle et internationalt orienteret studiemiljø - et kvalitetsmål, der er væsentligt for alle universitetsuddannelserne, jf. universitetslovens formålsparagraf.

AC frygter, at en snæver prioritering af stipendieordningen vil bremse den positive og vigtige udvikling i uddannelsernes internationalisering på de videnskabelige hovedområder, der ikke vil være omfattet af en sådan ordning.

Det foreslåede forventede antal stipendier, når ordningen er fuldt udbygget i 2009 på 75 stk., er for uambitiøst, hvis ordningen skal være andet end symbolsk - også ved en snæver definition af uddannelsesområder. For at sætte dette i relief, skal AC henvise til tal fra Danmarks Statistik, der viser, at der i 2003 befandt sig 233 personer fra 3. lande på de danske universiteter i færd med at tage en hel uddannelse på kandidatniveau, alene

inden for de kandidatuddannelser som forslaget omfatter. For alle kandidatuddannelser var det tilsvarende tal 478 personer.

Overgangsordning for opkrævning af fuld brugerbetaling for udenlandske studerende

AC frygter, at man med en for kort overgangsperiode risikerer at sætte den positive internationaliseringsproces tilbage og er dermed meget skeptisk med hensyn til, at taxametertilskuddet for udenlandske studerende uden for EU/EØS allerede skal bortfalde fra 1. september 2005.

En persons beslutning om at flytte til Danmark og investere i et uddannelsesforløb kræver selvsagt ordentlig tid til overvejelser og planlægning. Med udgangspunkt i den gældende finansiering af universitetsuddannelserne, kan man danne sig et indtryk af, hvor stort et beløbskrav en udenlandsk studerende kan forvente at blive stillet over for, hvis vedkommende overvejer en dansk universitetsuddannelse. For eksempel beløber en studieplads på civilingeniøruddannelsen sig til 62.300 kr. (undervisningstaxameter) + 11.000 kr. (fællesudgiftstakst) + 21.000 kr. (bygningstaxameter), dvs. i omegnen af 100.000 kr. Det økonomiske element udgør dermed en væsentlig komponent i den samlede beslutning.

Hvis den foreslåede skæringsdato opretholdes, vil det være nødvendigt for universiteterne allerede nu at igangsætte en markedsføring af de nye vilkår. AC finder, at man sætter universiteterne i en urimelig situation, hvis uddannelserne og de økonomiske vilkår, herunder muligheden for at få tildelt stipendium, skal markedsføres inden den nye lov er endelig kendt.

AC skal derfor foreslå, at skæringsdatoen for hvornår universiteterne skal opkræve fuld deltagerbetaling fra udenlandske studerende, sættes et år frem til 1. september 2006. I øvrigt den dato, der foreslås i lovforslaget for så vidt angår uddannelser, hvor en del af uddannelsen kun kan gennemføres i udlandet, idet det anføres som begrundelse herfor, at KOT ikke kan være klar før da.

Forslag til fælles national markedsføringsindsats

AC ser et behov for at universiteternes omstilling til nye markedsvilkår understøttes, dels ved - som nævnt - en stipendieordning, der er bred og har et tilstrækkeligt volumen til at fastholde og videreudvikle universiteternes internationalisering, dels ved at etablere en offensiv indsats i den internationale markedsføring af danske universitetsuddannelser, der kan bidrage til at sætte Danmark på verdenskortet som attraktivt uddannelsesland med kvalitetsuddannelser.

AC foreslår, at en sådan overordnet markedsførings- og informationsopgave løftes af et selvstændigt center, med egen bestyrelse, som tilknyttes Videnskabsministeriet i et tæt samarbejde med udenrigstjenesten. Centeret skal have til opgave at profilere og informere om danske universitetsuddannelser i udlandet samt uddele stipendier til særlig dygtige udenlandske studerende inden for alle videnskabelige hovedområder. Centeret

skal endvidere give kvalificeret rådgivning og bistand i forbindelse med praktiske forhold ved at studere i Danmark.

IDP Education Australia kan tjene som eksempel til inspiration. IDP er et fælles markedsføringsorgan for universitetsuddannelser i Australien. Det er en non-profit-organisation, med 90 kontorer i 50 lande. IDP har endvidere en hjemmeside på en lang række sprog (www.idp.com). IDP rådgiver udenlandske studerende, der ønsker at studere i Australien. IDP hjælper med ansøgningsprocessen, hvilket er omkostningsfrit for den enkelte. Desuden hjælper IDP med at oversætte adgangsgivende uddannelsesbevis, samt praktisk information om støttemuligheder, bolig og uddannelsesvisum mv.

Gennemførelse af dele af uddannelse i udlandet, tilføjelse til § 3

AC finder det hensigtsmæssigt, at der udover allerede gældende muligheder for studenterudveksling og individuel merit også skabes formelle rammer for uddannelsessamarbejde mellem danske og udenlandske universiteter, således at studerende, der ønsker at tage dele af sin uddannelse i udlandet, ikke er afhængig af, i hvilken grad opholdet efterfølgende bliver meriteret på værtsuniversitetet. Dermed er der mulighed for at afhjælpe problemer med studietidsforlængelser, der givet er hindrende for en positiv international studentermobilitet.

Derudover kan en formalisering i højere grad anspore danske universiteter til at indgå i internationale uddannelsessamarbejde, der kan tilføre uddannelserne en ekstra værdi og dimension uden at progression og relevans bliver tilsidesat.

Dog ser AC behov for en præcisering af de studerendes retsstilling i forhold til § 3, stk. 7, hvoraf fremgår, at de studerende, mens de er på det udenlandske universitet, følger reglerne for det pågældende universitet. Jf. AC's indledende bemærkninger om vigtigheden af at opretholde princippet om gratis og lige adgang for danske studerende til videregående uddannelser, bør det præciseres, at danske studerende ikke kan blive mødt med krav om brugerbetaling i forbindelse med deres uddannelsesophold ved et samarbejdende udenlandsk universitet.

Afslutningsvist skal AC opfordre til, at der i det videre arbejde med universitetsuddannelsernes internationalisering bliver set nærmere på, hvorledes Danmark i højere grad kan drage fordel af de bedste udenlandske personer, der har taget en dansk kandidatgrad, blandt andet ved at se nærmere på de barrierer der eksisterer i overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet.

Med venlig hilsen

Birgit Bangskjær
Direkte nr.: 33 69 40 26
E-mail: bba@ac.dk

CUF <i>nr. 29</i>	Sagsbehandler
Sags nr. <i>63088</i>	Dok.id. <i>313050</i>
DATO <i>29/10-04</i>	Bilag:

[Email]

Til: Dep - CUF Post
 Fra: Kirsten Marie Kristensen [kmk@dsfnet.dk]
 Kopi til:
 Sendt den: 29/10/2004
 Emne: j.nr. 63088 , Høringssvar fra Danske Studerendes Fællesråd
 Hermed høringssvar fra Danske Studerendes Fællesråd til udkast til Forslag
 til lov om ændring af lov om universiteter.

mvh.
 Kirsten Marie

*****
 Kirsten Marie Kristensen
 Uddannelsespolitisk ordfører
 Danske Studerendes Fællesråd
 Tel. 2819 4501
 E-mail: uddannelse@dsfnet.dk

Danske Studerendes Fællesråd
 HC. Andersens Boulevard 51
 1553 København V
 *****

Område: Uddannelsespolitik
Emne: Høringssvar
Til: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

København, den 29. oktober 2004

Vedr. Høringssvar til udkast til Forslag til lov om ændring af lov om universiteter

Generelle bemærkninger til høringssvaret:

DSF synes generelt, at det er meget positivt, at der med dette forslag bliver mulighed for, at universiteterne kan have et tættere og mere strategisk samarbejde med udenlandske universiteter om fællesuddannelser og parallelle uddannelsesforløb, samt at der kan opnås en universitetsgrad i flere lande. Det er i midlertidigt vigtigt, at der ikke er tvivl om, at universiteterne har det tilstrækkelige råderum på området, og vi mener derfor, at hjemmelen til at deltage i fællesuddannelsesprogrammer bør gøres langt klarere, end hvad der er tilfældet i denne lovtekst.

DSF mener ikke, at betaling fra studerende udenfor EU/EØS-samarbejdet tjener hverken det danske samfund, universiteterne eller de danske studerende på nogen positiv måde.

Udenlandske studerende bidrager til at gøre universiteterne til internationale institutioner. De er med til at skabe faglig diversitet, nytænkning og udvikling til fordel for det danske samfund og de danske studerende. DSF mener, det er en udbredt misforståelse, at det skulle være et kvalitetstegn i sig selv, at en uddannelse koster penge. Det må først og fremmest være kvaliteten af uddannelserne, der kan tiltrække studerende fra udlandet - ikke prisen. Derfor står det klart for os, at kvalitetsarbejdet på institutionerne skal styrkes, hvis man vil forbedre danske uddannelsesinstitutioners konkurrenceevne internationalt. At indføre betaling fra visse studerende er ikke svaret, og vi mener ikke, det vil fremme internationaliseringen af de danske universiteter - tværtimod tror vi, at det vil blive sværere at tiltrække studerende fra lande uden for EU/EØS-samarbejdet.

DSF har forståelse for, at de danske skatteborgere ikke skal betale for at uddanne et ubegrænset antal udenlandske studerende, men vi ser hellere, at man i stedet for dette forslag udvider den eksisterende 15% kvote på KVU- og MVU-området til også at omfatte LVU-området. Dermed kan man sikre, at det internationale element på danske universiteter også i fremtiden udgøres af studerende fra Europa og resten af verden.

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

Ønsker man alligevel at fjerne taxametertilskuddet for visse udenlandske studerende, skal man være opmærksom på, at det langt fra er alle institutioner, der i deres organisering af uddannelserne og øvrige strukturer på nuværende tidspunkt er omstillet til også at modtage udenlandske betalende studerende. Hvis man med kort frist fjerner taxametertilskuddet til studerende udenfor EU/EØS-området, har universiteterne ingen midler til at gennemføre omstillingen, og ressourcerne hertil må derfor tages fra midlerne til den ordinære undervisning. DSF mener naturligvis, at dette er meget uhensigtsmæssigt og foreslår i stedet, at der indføres en overgangsordning, således at taxametertilskuddet til denne gruppe af udenlandske studerende opretholdes minimum et til to år endnu. Universiteterne skal derudover have en rimelig varslingsfrist for, hvornår de ikke længere kan påregne taxametertilskud for disse studerende. Det vil således være muligt for universiteterne i den mellemliggende periode at opbygge en administration til at varetage den nye opgave.

DSF mener i denne forbindelse også, at det er nødvendigt at gøre sig nogle kvalificerede overvejelser om de ændrede udfordringer betalende studerende vil stille uddannelsesinstitutionerne overfor – blandt andet i form af udvikling af engelsksprogede fagudbud, lokalisering af boliger, udbyggede engelsksprogede vejledningstilbud, sprogkurser og ikke mindst den sociale og kulturelle integration, der er nødvendig for at sikre et internationaliseret uddannelsesmiljø af høj kvalitet.

Under den omstændighed, at taxametertilskuddet fjernes til studerende udenfor EU- og EØS-området, er stipendier et godt alternativ. Vi mener dog, at der konkret er tale om alt for få stipendier, og at forslaget derfor vil medføre et stort tab for universiteternes internationaliseringsproces. Desuden anser vi det for urealistisk at indføre stipendieordningen allerede fra 1. sep. 2005. Efter en eventuel vedtagelse skal det først afgøres, hvilke fagområder og universiteter stipendierne skal fordeles til, og først herefter kan universiteterne begynde søgning efter egnede stipendiemodtagere.

Ligeledes er det vigtigt at være opmærksom på, at hvis formålet med stipendier skal opfyldes - at tiltrække dygtige udenlandske studerende som fremtidig kvalificeret arbejdskraft - vil det være nødvendigt at sikre, at de færdige kandidater fremover får lettere ved at få opholdstilladelse i Danmark end tilfældet er i dag.

Uanset om en udenlandsk studerende er på stipentium eller ej, mener DSF at vedkommende skal have adgang til sociale goder som fx transportstøtte, der i dag er knyttet til SU'en.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele:
(denne del er opbygget efter lovforslagets fire områder)

1. Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

§ 3, stk. 5 og 6:

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

I bemærkningerne til § 3, stk. 5 og 6 står der, at universiteternes udvekslingsaftaler ikke må påføre de studerende studieafgifter eller give studietidsforlængelse. DSF er meget glade for begge udmeldinger, især set i lyset af, at flere lande har indført betaling på universiteterne, og at udlandsophold tidligere ofte har resulteret i studietidsforlængelser grundet problemer med meritoverførsel.

DSF mener desuden, at det er positivt, at der tilstræbes balance i udvekslingen, således at der rejser lige mange ind og ud af landet.

§ 3, stk. 5:

I bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 5 står der, at kandidatspecialet ikke kan gennemføres ved et udenlandsk universitet. Kvaliteten af de uddannelseselementer universiteterne samarbejder om sikres gennem de aftaler det danske universitet har med det udenlandske universitet. Aftalerne skal sikre at de elementer, der gennemføres i udlandet, lever op til de krav om kvalitet, faglig sammenhæng og progression, som gælder for danske uddannelseselementer. Det burde være muligt at sikre, at disse krav også er gældende, hvis man gennemfører speciale i udlandet, og DSF mener derfor, at det også skal være muligt at afvikle sit speciale ved udenlandske universiteter efter, § 3, stk. 5.

Det er vigtigt, at det præciseres, at de parallelle uddannelsesforløb fra udlandet kun bør ækvivalere det danske uddannelsesforløb i fagligt niveau og område, og at der ikke stilles krav om, at det skal være de præcis samme faglige elementer. Det afgørende er, at de studerende får de samme slutkompetencer, ikke om de har været igennem det præcist samme faglige pensum.

§ 3, stk. 6:

I bemærkninger til lovforslagets § 3, stk. 6 står der, at ministeren kun kan godkende fællesforløb såfremt den fulde faglige kompetence ikke er tilstede på et dansk universitet.

DSF mener, som ministeriet også redegør for i de almindelige bemærkninger, at ophold i udland for danske studerende er positivt i sig selv, fordi det både fremmer den studerendes sprog- og faglige kompetencer og deres internationale kulturelle forståelse. Derfor stiller DSF sig spørgende overfor, hvorfor aftaler om fællesuddannelser mellem et dansk og et udenlandsk universitet, efter stk. 6, kun kan ske såfremt et dansk universitet ikke har den fornødne faglige kompetence. Det bør være op til universiteterne selv at afgøre, hvornår samarbejde efter stk. 6 er hensigtsmæssig.

§ 3, stk. 9:

DSF har fuld forståelse for, at man, for at skabe den fornødne fleksibilitet, er nødt til at fravige specifikke danske regler som f.eks. brugen af 13-skalaen og andelen af uddannelsen, der skal dokumenteres ved ekstern censur. Men ønsker man fortsat at sikre kvaliteten i de uddannelser og uddannelseselementer, der udbydes af danske universiteter, bør man ikke generelt kunne fratage studienævnenes deres kvalitetssikrende kompetence og ansvar. Vi foreslår derfor, at det i lovens bemærkninger præcist formuleres, hvad der kan fraviges.

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

2. Prøver i udlandet

DSF har ingen kommentarer til denne del af lovforslaget.

---

3. Stipendier for visse udenlandske studerende

---

§ 19, stk. 6:

DSF finder det problematisk, at stipendierne kun kan gives til kandidatstuderende, hvilket forringer universiteternes muligheder for også at tiltrække dygtige bachelorstuderende. Vi mener, at dette vil forringe de danske universiteters konkurrencedygtighed i forhold til andre lande.

§ 19, stk. 7:

I lovforslaget beskrives det, hvordan stipendier kun kan uddeles til studerende indenfor specielt udvalgte områder. DSF finder det betænkeligt, at ministeriet fra centralt hold vil fastsætte sådanne satsningsområder. Vi mener, at universiteterne vil være bedre i stand til selv at udvælge deres satsningsområder. "Pick the winners" strategien er i bedste fald spild af ressourcer, hvis man ikke vælger den rigtige strategi – som historien viser, man sjældent gør, og i værste fald skadelig, hvis man ved at vælge den forkerte strategi nedprioriterer andre mulige vindere. Derfor bør alle fagområder kunne tilgodeses af den nye ordning i erkendelse af, at det er utroligt vanskeligt at forudsige, hvilke områder det vil være relevant at sætse på.

Ministeriet påpeger, at når de danske universiteter indgår samarbejdsaftaler efter §3, stk. 5 og 6, er det vigtigt, at universitetet sikrer, at den studerende har høj grad af retssikkerhed på det udenlandske universitet. DSF er helt enig og vil fremhæve, at det selvfølgelig også må gælde for udenlandske studerende på danske universiteter. I bemærkningerne til lovforslagets § 19, stk. 7 står der, at studerende på stipendium kun kan modtage stipendium såfremt de er studieaktive. Studieaktivitet defineres til at være, når den studerende består sine eksamener på normeret tid. Skulle en stipendiestuderende mod forventning dog dumpe en eksamen eller blive syg, er det vigtigt, at denne studerende er sikret de samme rettigheder som danske studerende, hvilket blandt andet betyder, at man har tre eksamensforsøg. Såfremt det viser sig nødvendigt at benytte alle tre eksamensforsøg, kan der forekomme studietidsforsinkelser. Det er vigtigt, at den udenlandske stipendiestuderende i så fald kan beholde stipendiet, således at den studerende også reelt har mulighed for at blive i landet og færdiggøre sin uddannelse. For danske studerende gælder det, at man kan være op til et år forsinket i sin uddannelse før S.U.'en stoppes. Vi ser gerne en lignende sikkerhed for udenlandske studerende på stipendium.

4. Opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende

§26, stk. 2:

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

DSF mener, at det er meget uheldigt, at universiteterne bliver pålagt at tage betaling fra visse udenlandske studerende og deltidsuddannelse, fordi det er et brud på universiteternes autonomi. Det er især uheldigt ved deltidsuddannelser. Ifølge uddannelsesbekendtgørelsen for bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteter falder supplerende forløb som krav ved optagelse på en kandidatuddannelse under denne kategori. Nogle universiteter vælger ved optagelse af studerende fra andre universiteter, at de skal på et brobygningsforløb fordi universitetet vurderer, at det er hensigtsmæssigt i forhold til gennemførelsen af uddannelsen. Fratages universiteterne muligheden for selv at finansiere et sådan brobygningsforløb kan det få negative konsekvenser for gennemførelstiden og for de danske studerendes mobilitet i Danmark.

Med venlig hilsen

DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

Kirsten Marie Kristensen

Uddannelsespolitisk ordfører

Ministeriet for Videnskab, Teknologi
Udvikling
Bredgade 40
1260 København K

CUF, nr. 34	Sagsbehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 3/3/30
DATE 29/10-04	Bilag:

Fiolstræde 44
1171 København K
Tlf 33 95 70 00
Fax 33 95 70 01
cirus@cirusmail.dk
www.cirusonline.dk

29. oktober 2004
ref. 31-02

Udkast til lov om ændring af lov om universiteter (j.nr.63088)

Cirius har modtaget Videnskabsministeriets lovforslagsudkast til udtalelse.

Det anføres i udkastet at det overordnede sigte er at give danske universiteter bedre rammer for at deltage i det internationale uddannelsessamarbejde og i den globale konkurrence om forskningsbaseret uddannelse. Cirius kan tilslutte sig dette sigte og finder at de hovedområder som lovforslaget omhandler, er centrale for institutionernes internationale virke. Vi er imidlertid ikke på alle områder enige i den udmøntning som lovforslaget lægger op til.

Med udgangspunkt i de erfaringer som Cirius har opnået via opgaverne med internationalisering og de internationale uddannelsesprogrammer - bl.a Erasmus Mundus programmet - vil vi i det følgende kommentere følgende temaer i lovforslaget:

- Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet
- Stipendieordningen
- Betaling for udenlandske studerende

Indledningsvis skal bemærkes at forslaget til ændring af universitetslovens § 3 om at universitetets uddannelser kun kan udbydes i Danmark forekommer helt ude af takt med den internationale udvikling, hvor andre lande åbner for institutionernes udbud af uddannelser i andre lande, fx via franchising arrangementer eller via etablering af egentlige afdelinger i udlandet. Andre lande ser sådanne samarbejdsformer som en væsentligt konkurrenceparameter. Eksempelvis yder den tyske stat tilskud til tyske institutionernes etablering af uddannelser i udlandet. Lovforslaget udelukker imidlertid danske institutioner for at deltage i denne type samarbejde. Det er uheldigt både ud fra et fagligt synspunkt, men også ud fra erhvervspolitiske hensyn, fx kan danske virksomheder med afdelinger i udlandet have glæde af et samarbejde med danske universiteter om uddannelse/efteruddannelse af arbejdskraft til virksomheder i et lokalt miljø. Cirius anbefaler derfor at denne begrænsning fjernes i lovudkastet, og at der sikres rammer for at bekendtgørelsesbelagte eller på anden måde statsligt godkendte danske uddannelser kan udbydes i udlandet.

Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet

I henhold til lovbemærkningerne er sigtet at skabe bedre muligheder for at universiteterne kan indgå forpligtende samarbejde om forskellige typer af fælles uddannelsesprogrammer, samtidig med at de studerendes retsikkerhed ved at deltage i denne type uddannelsesaktiviteter sikres.

Lovudkastet regulerer følgende to uddannelsesformer:

- Parallelløb hvor dele af en uddannelse kan tages i udlandet uden efterfølgende meritgodkendelse
- Fællesuddannelser hvor dele af en uddannelse skal tages i udlandet.

Forslaget er på en række punkter ikke i overensstemmelse med de former for studieprogramsamarbejde der udvikles og indgås internationalt, eksempelvis mangler der bestemmelser om udstedelse af fælles eksamensbeviser (joint degrees) som flere andre lande efterhånden åbner mulighed for, og som også ligger som en anbefaling i forbindelse med udvikling af Erasmus Mundus programmerne.

Andre af bestemmelserne forekommer bureaukratiske og unødigt begrænsende for de typer samarbejde som danske institutioner indgår i - både i og uden for Erasmus Mundus programmet. Det gælder fx bestemmelsen om at reglerne udelukkende omfatter 120 ECTS point' uddannelser, idet der internationalt opereres med fælles uddannelsesprogrammer af omfang på mellem 60 -120 point, og det er væsentligt også at give danske institutioner mulighed for at deltage heri. Ligesom det bør være muligt for danske masteruddannelser under åben uddannelse at udbyde fællesuddannelser.

Kravet om balance i udvekslingerne i forbindelse med studieprogramsamarbejde er ligeledes unødigt komplicerede. Det bør overlades til institutionerne af afgøre værdien og balancen i samarbejdet. Skal der fastlægges krav om gensidighed og balance forekommer det mere hensigtsmæssigt at knytte dem til bestemmelser om taxametertilskud for udenlandske studerende, jf nedenfor om betalingsordningen.

I lyset af ovenstående skal Cirius anbefale at universitetslovens bestemmelserne om uddannelsesdele i udlandet begrænser sig til en generel hjemmel til viden- skabsministeren om at fastlægge nærmere regler herfor, og at der i stedet udarbejdes en særskilt bekendtgørelse på dette område, hvori der i højere grad end i det foreliggende udkast tages hensyn til de internationale anbefalinger om joint degrees, erfaringerne fra Erasmus Mundus programmet og institutionernes erfaringer fra samarbejde om forskellige typer af fælles og dobbelt studieprogrammer. Der henvises bl.a. til anbefalinger fra Europarådet og European Association of Universities (EUA). Bestemmelserne bør være tilstrækkelige fleksible og ubu-

---

reaokratisk til at tilgodese institutionernes muligheder for at indgå i disse former for strategisk vigtigt internationalt samarbejde.

Stipendieordningen

Forslaget sigter mod at etablere en friplads- og stipendieordning for visse grupper af højt kvalificerede udenlandske studerende der optages på heltidsuddannelser inden for Videnskabsministeriets område.

Cirius støtter forslagens overordnede formål. En sådan ordning kan medvirke til at gøre Danmark mere attraktivt som studieland og stille Danmark bedre i den stigende globale konkurrence om at tiltrække højt kvalificerede studerende til uddannelsesinstitutionerne. På sigt vil det også kunne medvirke til at udvikle internationale studiemiljøer med en bredere faglig og interkulturel tilgang til undervisning og et samlet kvalitetsløft til følge.

Endelig vil en stipendieordning af et tilstrækkeligt omfang være en nødvendig dimension i en offensiv markedsføring af danske uddannelser, navnlig når der samtidig indføres en betalingsordning for udenlandske studerende.

Imidlertid er det Cirius' opfattelse at volumen i det foreliggende forslag er alt for lille til at opnå den tilsigtede virkning - både i forhold til markedsføring af Danmark som studieland og som et element i universiteternes strategiske arbejde.

Samtidig lægges der op til en meget snæver faglige fokus. Danske universiteter udbyder uddannelser med internationalt potentiale inden for mange fagområder, hvor en stipendieordning vil være et væsentligt incitament i konkurrencen om dygtige udenlandske studerende, der kan tilføre uddannelserne et højt internationalt miljø.

Det anbefales derfor at overlade til institutionerne at foretage de faglige prioriteringer af inden for hvilke fag stipendierne skal anvendes.

Betalingsordningen

Med lovforslaget indføres en betalingsordning for udenlandske studerende uden for EU/EEA på uddannelsespladser hvortil der ikke ydes statsligt tilskud. Lovforslaget varsler samtidig at der vil blive fastlagt nye regler for hvilke studerende der udløser taxametertilskud.

Sigtet med forslaget er at skabe et samfundsøkonomisk holdbart grundlag for at de danske uddannelsesinstitutioner kan agere på det internationale uddannelsesmarked gennem tiltrækning af udenlandske studerende. Det skal ske ved på den ene side at pålægge uddannelsesinstitutionerne at opkræve betaling for visse grupper udenlandske studerende, og ved på den anden side at afskære dem muligheden for statstilskud for denne gruppe studerende.

Cirius kan tilslutte sig det overordnede formål, men vil samtidig pege på behovet for at uddannelsesinstitutionerne støttes strategisk og operationelt som aktører på det internationale uddannelsesmarked.

Erfaringer fra andre lande viser at det kræver en betydelig indsats at tiltrække højt kvalificerede studerende til betalingsuddannelser. En indsats som både omfatter udvikling af attraktive tilbud der er konkurrencedygtige på et internationalt marked, markedsanalyser og en langsigtet markedsføringsstrategi.

Andre aspekter omfatter uddannelse af lærerkræfter til at varetage fremmedsproget undervisning i en multikulturel kontekst samt udvikling af uddannelsesinstitutionernes servicesystemer til at modtage betalingsstuderende, som ofte har andre og højere krav til serviceomfanget end ikke-betalende studerende.

På det internationale plan er rekrutteringen af udenlandske studerende til det kommende studieår allerede i gang via annonceringer og uddannelsesmesser. Danske uddannelsesinstitutioner har på grund af usikkerheden om de nye betalingsvilkår ingen mulighed for at deltage på lige fod med andre landes institutioner.

På denne baggrund anbefales at betalingsordningen og fjernelse af taxametertilskuddet tidsmæssigt gennemføres sådan at uddannelsesinstitutionerne får den nødvendige tid til annoncering og markedsføring samt mulighed for at udvikle de nødvendige strategier og administrative systemer for at tiltrække udenlandske betalingsstuderende.

Endvidere ønsker Cirius at understrege at en betalingsordning bør suppleres med en koordineret national markedsføringsindsats af Danmark som studie-land. En sådan markedsføring vil være nødvendig for at understøtte institutionernes egne initiativer.

Med hensyn til de varslede ændringer i reglerne for udbetaling af taxametertilskud lægger Cirius vægt på at reglerne ikke spolerer det væsentlige princip som hidtil har været gældende for de samarbejdsaftaler som universiteterne indgår i dag, og som bygger på gensidigt bortfald af studieafgifter. Der bør tages hensyn til dette princip i de kommende taxameterbestemmelser for ikke at begrænse institutionernes muligheder for at indgå samarbejdsaftaler der kan øge den institutionelle internationalisering og dermed mindske danske studerendes muligheder for studieophold på samarbejdsinstitutioner i udlandet uden betaling af studieafgift.

Venlig hilsen

Anne E. Jensen
formand for Cirius' bestyrelse

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Jette Kirstein [jk@CiriusMail.dk]
Kopi til: Gurli Demskov; Benny Dylander
Sendt den: 29/10/2004
Emne: re j.nr. 63088. Høringssvar fra Cirius
Hermed fremsendes udtalelse fra Cirius på høring om ændring af universitetsloven.

Venlig hilsen

Jette Kirstein

Direkte tlf: 33 95 70 96
Mailto:jk@ciriusmail.dk
Cirius, Fiolstræde 44, 1171 København K, tlf: 33 95 70 00, www.ciriusonline.dk

---

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Jorgen Orstrom Moller [jormol@denmark.com.sg]
Kopi til: Henrik Toft
Sendt den: 29/10/2004
Emne: høringssvar j nr 63088
Singapore den 29 oktober 2004

Der vedlægges høringssvar jfr j nr 63088

J. Ørstrøm Møller
(J. Orstrom Moller)
Ambassador of Denmark to Singapore, Brunei,
New Zealand, Australia
Adjunct Professor, Copenhagen Business School
Royal Danish Embassy
101 Thomson Road
United Sq # 13 - 01/02
Singapore 307 591
ph (65) 63 55 50 10
fax (65) 62 53 37 64
e-mail jormol@denmark.com.sg
website www.denmark.com.sg/jom.htm

CUF b.nr. 32		Sagebehandler
Sags nr. 63088	Dok.id. 313109	
DATO 29/10-04	Bilag:	

Singapore den 29 oktober 2004.10.28

Høringssvaret skal fremsendes i elektronisk form til cufpost@vtu.dk med angivelse af j.nr. 63088. (Sidste frist for høringssvar er fredag den 29. oktober 2004.

Der skal ikke sættes noget navn på, men det er vicedirektør René Bugge Bertramsen, der har underskrevet høringsbrevet.

I anledning af høring om udkast til forslag til lov om ændring af lov om universiteter (universitetsloven) skal undertegnede ~~Ambassadør J. Ørstrøm Møller, adjungeret professor ved Handelshøjskolen i København~~ udtale følgende.

I. Forslaget er en god begyndelse på en mere aktiv deltagelse i internationaliseringen for danske universiteter, men det bør ikke skjules, at der er tale om en begyndelse, som på lidt længere sigt vil vise sig for beskedent.

Ud fra den synsvinkel er der ikke så forfærdelig mange konkrete punkter at ledsage forslaget med, eftersom det leverer løsninger og forslag til en begyndelsesfase i overensstemmelse med, hvad der forekommer rimeligt og rigtigt.

1) Det kunne imidlertid overvejes allerede i denne fase at indarbejde muligheder for en langt mere aktiv indsats af danske universiteter for at gøre opmærksom på sig selv. Det er således karakteristisk for Singapore, at dette lille geografiske område til stadighed besøges af universiteter herunder også fra mindre europæiske lande, der markedsfører sig selv og deres tilbud. Det sker ofte i form af såkaldte road shows, hvor en gruppe personer i en kortere tidsperiode er til stede på et lejet kontor i Singapore og afholder møder med singaporeanske lærerkræfter og studerende, som gennem opsøgende virksomhed er gjort bekendt med denne mulighed for at høre om foreliggende tilbud.

Det er min erfaring som ambassadør i Singapore, Australien og New Zealand, at en sådan aktiv indsats må vurderes som uomgængelig nødvendigt – ikke nødvendigvis for at tiltrække studerende, men for at tiltrække studerende med sådanne kvalifikationer, at der også er noget i det for de danske universiteter. I modsat fald kan Danmark blive opsamlingssted for studerende, der ikke kvalificerer til velrenommerede universiteter, hvilket skaber risiko for, at vores første udspil ikke bliver den succes det burde blive, og som formentligt langt de fleste forventer.

2) Det kunne overvejes at indbygge tilskud til danskundervisning for udenlandske studerende.

3) Jeg tillader mig også at gøre opmærksom på muligheden for evt at koble udviklingsbistand ind på dette, spor såfremt kriterier etc gør det muligt forstået på den måde, at udenlandske studerende fra udvalgte udviklingslande vil kunne finansiere betaling ved danske universiteter gennem udviklingsbistand.

4) Synsvinkelen om betaling er givetvis rigtig ud fra en meget simpel betragtning. I langt de fleste lande ser man betaling for højere uddannelse, som noget naturligt og

---

uundgåeligt. Et universitet, som ønsker studerende fra andre lande og ikke afkræver dem betaling herfor, kan i de pågældendes optik ikke være et velkvalificeret universitet! For at fastholde vort renommé er det således tilrådeligt at afkræve betaling. Det vil ikke afskrække, men tiltrække de kvalificerede udenlandske studerende.

II. Det foreslås, at der indbygges en revisionsklausul således, at loven efter en periode, der næppe bør være mere end tre år, tages op til revision.

III. Med henblik herpå bør man i den første tre-års periode særligt være opmærksom på følgende forhold til evt indbygning i en revision.

1) Det er vigtigt at starte processen med at få danske universiteter gjort, som det hedder 'branded' dvs kommer igennem med en erkendelse internationalt, at danske universiteter har noget at byde på. Uundgåeligt må vejen frem bestå i at starte, hvor vi i forvejen er stærke og derefter lade ringene brede sig.

En tilgang til problemet, hvor vi prøver at markedsføre danske universiteter uden en sådan branding vil næppe føre til succes.

Branding kræver imidlertid udover det absolut første skridt nemlig et højt fagligt, kvalitetsmæssigt og internationalt miljø – hvilket ligger udenfor denne besvarelse – en konstant markedsføring af danske universiteter med helt andre ressourcer af personalemæssig og finansiell karakter end vi fra dansk side er vant til. Det gøres ikke ved et enkelt besøg og brochurer, der uddeles på en campus.

2) Vi bør se i øjnene, at målet for de dygtige udenlandske studerende er en Ph D grad. Det er den internationale adgangsbillet. Det kræver i det mindste to ting fra dansk side.

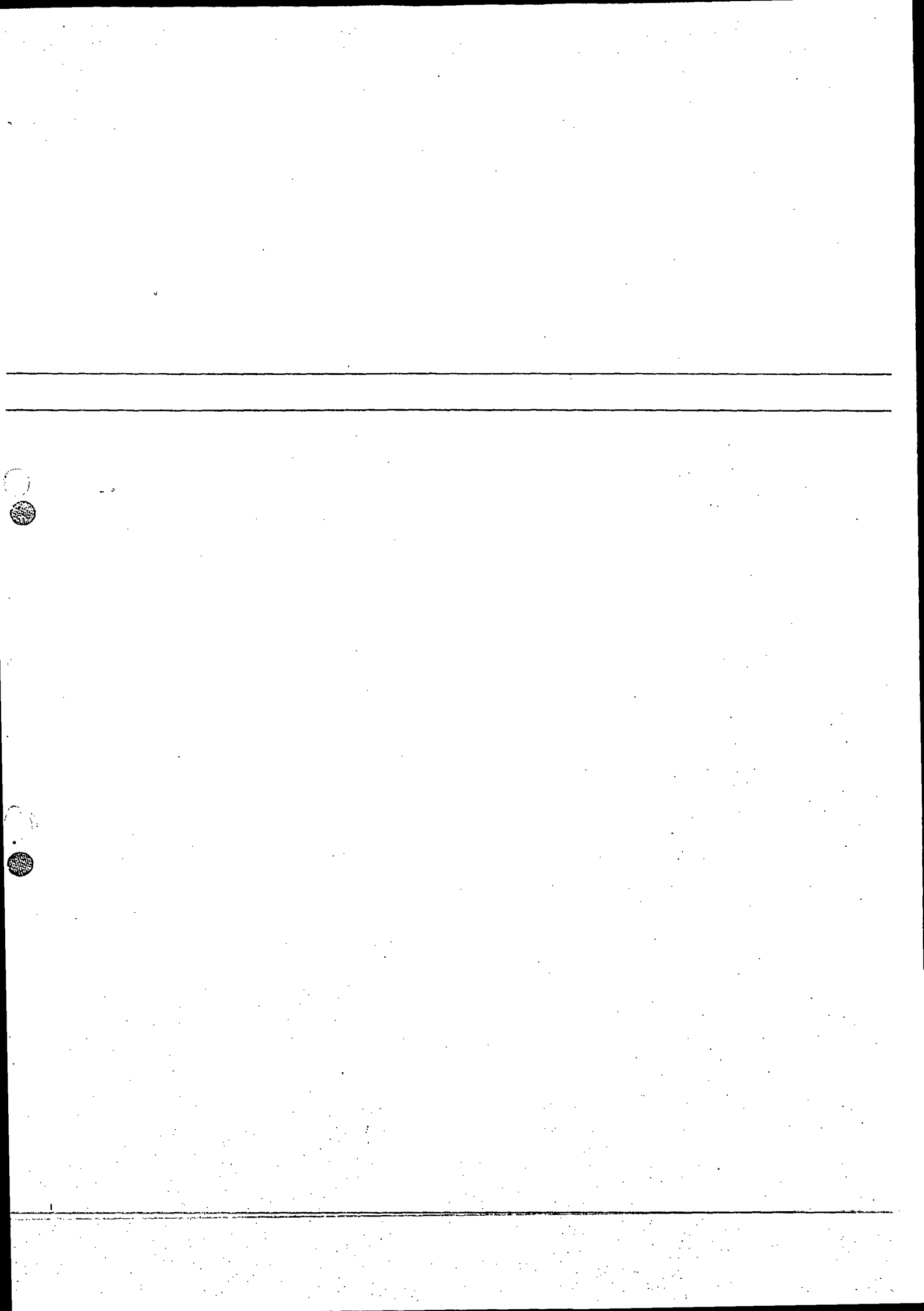
For det første et system til evaluering af ansøgninger således, at vi ikke ender op med dårlige udenlandske studerende.

For det andet at der gradvis indføres som et kriterium, at lærerkræfter på danske universiteter selv har opholdt sig et stykke tid ved 'branded' udenlandske universiteter.

3) Der er nok brug for en lidt nøjere granskning af forholdet mellem undervisning og forskning i internationaliseringsprocessen. Som hovedregel fungerer den profitable internationalisering ved, at førende forskere har kontakt til kolleger ved andre universiteter. De bedste studerende fra begge parter får adgangsbillet til udveksling.

Nøglen til en gunstig internationalisering ligger således i forskning på et højt niveau, der åbner døren for kontakt med andre førende universiteter eller universitetsinstitutter.

Undervisning kommer i halen på forskning og ikke den anden vej rundt.

28. oktober 2004
TK/lr

AKADEMIET FOR DE
TEKNISKE
VIDENSKABER

Vicedirektør René Bugge Bertramsen
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Sendt pr mail: cufpost@vtu.dk

CUF E.M. 33		S...
Sags nr. 63088	Dok.	313115
DATE 28/10-04	Bilag:	

Lundtoftevej 266
2800 Kgs. Lyngby

Høring om universitetsloven – j.nr. 63088

ATV har konstateret, at Videnskabsministeriet har udsendt ændringsforslag til universitetsloven i høring. Set i lyset af ATV's store interesse for og betydelige indsigt i universiteternes internationalisering og virke, herunder ikke mindst den nye universitetslovs tilblivelse og udmøntning, forekommer det overraskende, at ATV ikke er anført på høringslisten.

Vi har derfor valgt uopfordret at sende bemærkninger til lovforslaget.

ATV finder det uhyre vigtigt, at universiteterne i endnu højere grad orienterer sig internationalt. Det gælder ikke mindst inden for uddannelserne, hvorfor ATV generelt set bakker op om de foreslåede ændringer. Men vi vil gerne pege på nogle uhensigtsmæssigheder i det fremlagte ændringsforslag.

Først og fremmest forekommer antallet af stipendier alt for uambitiøst. ATV er naturligvis opmærksom på, at udgangspunktet har været, at ordningen skal være udgiftsneutral for staten, og på, at der er divergerende opfattelse mellem ministeriet og universiteterne om, hvor stort antallet af studerende, hvor taxametertilskuddet bortfalder, reelt har været. Sidstnævnte skyldes formentlig først og fremmest, i hvilket år opgørelsen er foretaget.

Under alle omstændigheder bør der afsættes midler til et betydeligt større antal stipendier, først og fremmest fordi udenlandske studerende fra lande uden for kredsen af EU/EØS lande vil være et væsentligt aktiv for det danske samfund, de danske uddannelsesmiljøer og for Danmarks relationer til de pågældende lande.

ATV er enig i, at der i Danmark på nuværende tidspunkt er størst behov for, at stipendierne tildeles inden for naturvidenskab, sundhedsvidenskab og de tekniske videnskaber, men ved en betydelig udvidelse af antal stipendier bør opmærksomheden tillige rettes mod de øvrige fagområder.

Stipendieordningen kan som anført være et væsentligt element i etablering af strategiske alliancer mellem danske og udenlandske universiteter, men det kræver tillige et antal stipendier, der klart overstiger de 8-9 stipendier, som en ligelig fordeling af

Tlf. 4588 1311
Fax. 4588 1351
atvmail@atv.dk
www.atv.dk

ATV

de 75 stipendier på universiteter med uddannelser inden for de prioriterede fagområder vil resultere i.

Ikrafttrædelse af stipendieordningen allerede fra 1. september 2005 synes at være en urimelig kort frist for universiteterne. Hvis tidspunktet fastholdes bør der etableres en overgangsordning, som afbøder det tab af tilgang af udenlandske studerende til Danmark og det indtægtstab, universiteterne vil få som konsekvens af det forventelige fald i antallet af studerende i en overgangsperiode.

ATV læser ændringerne i §3 således, at universiteterne ikke har mulighed for at udbyde deres gradgivende uddannelser uden for Danmark. Det forekommer uhenigtsmæssigt og i strid med både regeringens politik for internationalisering af uddannelserne og med universiteternes egne ambitioner om at være globale aktører. Det bør være muligt for universiteterne at etablere et uddannelsesforløb, hvor danske lærerkræfter og ekspertise udnyttes i uddannelse af en gruppe studerende i udlandet. Der kan være mange fordele - specielt af praktisk karakter - forbundet med, at de studerende bliver i deres hjemlande/nærområde, ikke mindst ved uddannelse i udviklingslande. Forudsætningen skal naturligvis være, at universitetet får dækket alle omkostninger.

Med venlig hilsen

Torben Klein
Direktør

[Email]

Til: Dep - CUF Post
Fra: Lise Thurmann [lt@atv.dk]
Kopi til:
Sendt den: 28/10/2004
Emne: Høring om universitetsloven - j.nr. 63088

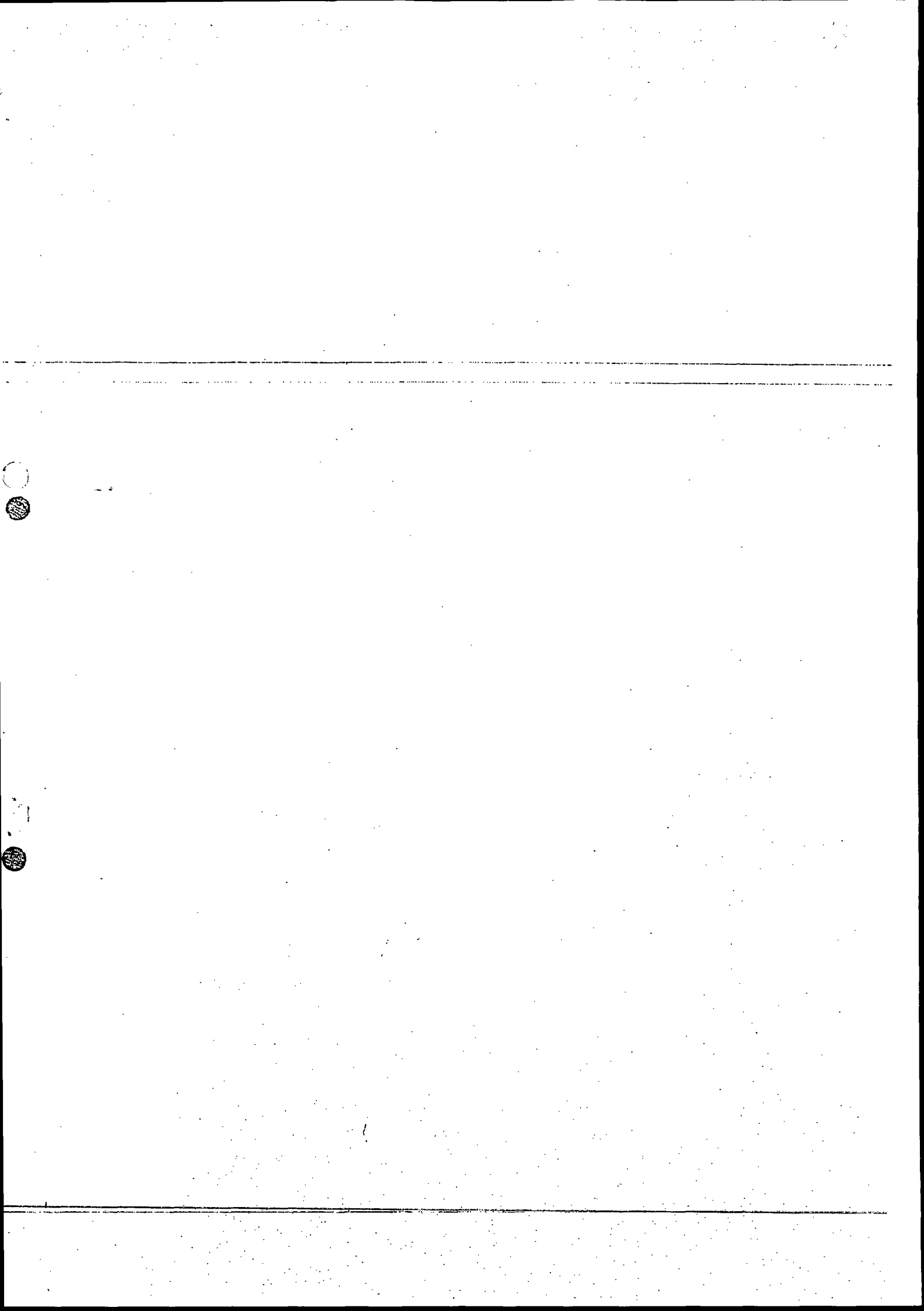

ATV har konstateret, at Videnskabsministeriet har udsendt forslag til ændring af universitetsloven i høring. ATV er ikke medtaget på høringslisten, men har alligevel valgt at fremsende bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Torben Klein
Direktør

<<Høringssvar - universitetsloven (okt04)-.doc>>

→ RBB / 1/11-04 JJJ

Jansen, Kirsten

Fra: Hansen Helle [Helle.Hansen@danfoss.com]

Sendt: 29. oktober 2004 10:59

Til: Ministeren

Emne: Brev fra Jørgen M. Clausen

Kære Helge Sander!

Vedlagt brev fra Jørgen M. Clausen omkring ændring i Universitetsloven.

Fra Ministeren
til

☒	Svarudkast
☐	Mødeforberedelse
☐	Til videre foranstaltning
☒	Til orientering
☐	Kvit. Svar fra M.S.
☐	Svarfrist:

Med venlig hilsen / Best regards

Helle Hansen

Executive Secretary

Tel.: +45 7488 3551

Fax: +45 7488 4200

E-mail.: Helle. Hansen@Danfoss.com

d. 1 / 11

Ministersekretæren

IKKE SCANNET

L.nr. 38	Sagsbehandler
Gruppe nr. 63088	J.nr.
DATE 1/11-04	Bilag

01 NOV 2004

Danfoss A/S

Office of the President &
Chief Executive Officer

DK-6430 Nordborg, Denmark
Reg.no.: 31744

Telephone: +45 7488 2851
Telefax: +45 7488 4200

Ministeren for Videnskab,
Teknologi og Udvikling Helge Sander
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K

Our ref.
JMC/HHA

Date
2004-10-29

Kære Helge Sander

Jeg skriver til dig, fordi jeg er bekymret for den ændring i Universitetsloven, som betyder, at ikke EU-studerende allerede fra 1. september 2005 skal betale alle omkostningerne ved deres egen uddannelse i Danmark.

Danfoss A/S og mange andre danske virksomheder, som lever og virker i en globaliseret verden, har stor glæde af, at studerende fra de lande, hvori vi opererer, tager en del af deres uddannelse i Danmark og dermed lærer både noget om Danmark og om vore virksomheder. Derfor har vi også økonomisk bakket op om den statsstipendieordning, der nu i nogle år har eksisteret for civilingeniørstuderende.

De interessante lande for os er i høj grad lande uden for EU, herunder i særlig grad Sydøstasien, og det er jo netop studerende derfra, der vil blive ramt af denne bebudede omlægning.

I forbindelse med den klyngeundersøgelse, som Danfoss i øjeblikket gennemfører i Sønderjylland og Slesvig Holsten og som er finansieret af Blitten og Mads Clausens Fond, har vi kigget på bl.a. at tage initiativ til at øge kontakten mellem de udenlandske studerende på Syddansk Universitet i Sønderborg og det lokale erhvervsliv, således at når de studerende er færdige og rejser hjem, så har vi "ambassadører", som vi kan bruge til at hjælpe med virksomhedens globalisering.

Lovforslaget indeholder en mulighed for at give stipendier til særligt dygtige og interesserede studerende i stedet for den automatiske udløsning af taksameterbetaling til udenlandske studerende, hvilket er gældende for øjeblikket. Den aktive stillingtagen til den enkelte kandidats kvalifikationer, der ligger i stipendieordningen, er klart at foretrække frem for den nuværende automatik, så denne del af omlægningen støtter jeg.

Danfoss

Hovedproblemet er imidlertid, at stipendieordningen er ganske utilstrækkelig både i forhold til den nuværende uddannelsesaktivitet for ikke-EU studerende ved de danske universiteter, og i forhold til den vægt både Danfoss og andre danske virksomheder lægger på internationaliseringen generelt og specifikt i forhold til universitetsuddannelserne. Jeg forstår, at der på næste års finanslov kun er afsat 35 stipendier, og at stipendieantallet kun planlægges at stige til 75 i 2008.

Jeg anser det også for et problem, at den bebudede omlægning først og fremmest rammer de universiteter og de uddannelser, som har været længst fremme i internationaliseringsbestræbelserne. I særlig grad er det bekymrende, at ingeniøruddannelserne og de erhvervsøkonomiske uddannelser er de uddannelser, som bliver hårdest ramt af omlægningen, da det jo netop er den type af uddannelser, der efterspørges af virksomhederne.

Samfundsøkonomisk er det nødvendigt at omlægge det automatiske træk af uddannelsesstaksametre for visse typer af udenlandske studerende til en kontrolleret stipendieordning, men jeg vil meget opfordre dig og regeringen til at overveje de negative effekter for internationaliseringen for både de danske uddannelser og de danske virksomheder, som den meget bratte - og stipendiemæssigt restriktive - omlægning af uddannelsen af udenlandske studerende medfører.

Selv om jeg således støtter det principielle i den foreslåede omlægning, så vil jeg meget gerne opfordre dig og regeringen til at gøre det på en måde, som ikke virker ødelæggende og opbremsende på den helt nødvendige internationalisering af de danske uddannelser.

Jeg skal derfor bede jer om endnu engang at overveje udmøntningen af de foreslåede omlægninger.

Med venlig hilsen
DANFOSS A/S

Jørgen M. Clausen
Adm. direktør

cc: Folketingets Videnskabsudvalg